

31/3/0

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 5-వ తేది గురువారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శాల్కమాస శుద్ధ దశమి ౧౦.

No. 282
సంచిక ౨౮౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు ప్రాందియ్యును. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బావును,
పొన్నపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

గ్రాసు పాళీలు
అగేట్ కలములు

2957

మార్చి నెలాఖరువరకు
గ్రాసు రూ 10 లు చొప్పున పంపబడును.
విక్టోరియా డిపో,
మైలాపూరు — మద్రాసు.

మైనపువత్తులు

ది ఇండో - బర్మా పెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్

రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది
ఏజంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి అండు కో

పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా.

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు 95

28-2-25 శనివారమునుండి 6-3-25 శుక్రవారమువరకు
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 3-15 గంట మాటనీగలద
“నో డి ఫెన్సు” విట్రాఫ్టు
స్పెషల్ డ్రామా
విల్లియంషన్ కన్, ఎడ్మండు జాన్సన్ అత్యద్భుతచర్యలు,
సాహసకృత్యములు, వింతలు చూడదగినవి.
4 వ స్క్వాసిరీస్ ది నెవర్ ఫుల్ఫర్మింగ్ చూపబడును.

రెడ్డిరాణి పబ్లికేషన్స్ 1781

సం॥ర చందారు 3

మత, సాంఘిక, వ్యవసాయక విద్యావిషయములు చర్చింపబడును.

వారకాంత (నాటకము) నిలులయ్య, నిట

కత్తెలయ్య అద్భుతచర్యలు,
బీబివర్ణన చదివితీరవలయును. వెల ఆ 12

మిథునానురాగము (శేరుగన్నవల) వెల ఆ 12

నరసింహకారికావృత్తి (అపస్తంబ గృహ్య
సూత్రములకు తెలుగు
తాత్పర్యముగల స్వార్థగ్రంథము రు. 1-10-0

రెడ్డిబ్రదర్స్ రాజువరము, గోదావరిజిల్లా,

నేత్రాంజనము

దబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి
వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందును సామాన్యముగ వాడతగినవి.
కండ్లకు ఏదిమైన జబ్బునుచేయదు. ఈ కాటుకను వినువక కొద్ది
దినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసికట్టులు,
కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిదురదలు, కండ్లనుకులు మొదలగు
సుమారు. డబ్బీలో పావుల కొత్త కాటుక మార్చుకొనుచుండును.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి. మద్రాసు.

పురమాషీపనులు పోకరపనులు చేయునట్టి

వారెవ్వరో బాగుగా విచారించి

1842

మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగొన్నెలు, పందెపులోటాలు ఎట్టిమాదిరిలో నైనను ఆర్జరిచ్చిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి యిచ్చెదము సీమనెంగికి సవరంబంగారుకు పూచీనిచ్చెదము.

రూ. 10 ఎత్తుమొదలుకొని రూ. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తునకు 1-12-0, చొప్పునను అంతకుపైనే ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున వికయించబడును.

(2) ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి, కంపెనీ

నగలన ర్రకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

లోకామయహారకస్తూరిమాత్రల

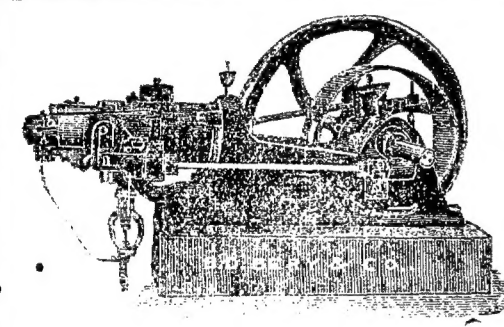
విజ్ఞాపన

మహాభాగా, 25 సం॥ లనుండి నేను లోకనేప చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సెల్ రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీన్, మలయా, స్ట్రేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా నైద్యులందును నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చినప్పుడు నన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, భారీంతలు, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు పిరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తతలములు, చక్కలకరములు, మాంచము, శీతవాతము, ప్రక్కలకొడుపు, ఆకలితగుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదలు, కడుపుకోప్పి, జలుబు, దిస్త (క్వాసకోసము, పల్లెనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇన్ ఫ్లూఎంజా, ప్లేగుజ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు ఆనుపానపత్రికలోనున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణిగునును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసుకేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహముచేసిన వారు మరెవ్వరు నన్ను మరచుదు.

800 మాత్రలగు బుడ్డి 1 కి ధర 0.4-0. పొట్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్డు వెల పొట్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0 12 బుడ్డు రూ. 2-18-0. 25 బుడ్డు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేద వైద్యశాస్త్రపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

మద్రాసునందుండు స్టాకునుండి మెషి నరి అమకము

ఒక 17 బి. హెచ్. పి. క్రొత్తలక్ష్మి గూడు అయిల్ ఎంజిను.

రెండు 20 బి. హెచ్. పి. సెకెండు హోండు ప్రాతమాదిరి హరస్సువి ఆయిల్ ఎంజిను.

ఒక 25 బి. హెచ్. పి. సెకెండు హోండు ప్రాతమాదిరి హరస్సువి ఆయిల్ ఎంజిను. బాల్ గవర్నరు, డబుల్ ఫ్లైవీల్, మామూలు ఫిట్టింగులతో ఈ అమర్చబడినది.

ఒక 32 బి. హెచ్. పి. సెకెండు హోండు ప్రాతమాదిరి హరస్సువి ఆయిల్ ఎంజిను. రెండు 28 బి. హెచ్. పి. సెకెండు హోండు క్రొత్తమాదిరి హరస్సువి ఆయిల్ ఎంజిను.

రెండు క్రొత్త 8 1/2 X 10 అడుగుల "స్టార్ లైట్" తేలిక (Gapbed) అన్ని కొలతలలోను రైసుహార్లు, వ్యవసాయమునకు కావలసిన పొట్టులు పంపించుటలు, రెంటి ప్రూగ్ పంపులు, స్పర్ డిల్లులు, పెగులచేయువారికి కావలసిన రోలింగు అండు మిల్లింగు మెషినులు, స్టీముఎంజు నులు, డిప్ సెంట్రీగ్రేటరులు, కొయ్యపనుల కుపయోగించు మెషిన్ల మొదలగునవికూడ మావద్ద నున్నవి.

తయచేసి మాకంపెనీకి వచ్చి, మావద్దనుండు స్టాకును పరీక్షించును. ఇతర వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

Telegrams "ENDEAVOUR" Madras. HEAD OFFICE:-43, Ripon St, Calcutta. BRANCHES:-London, Bombay, Lahore, Delhi & Benares. B. D. BERY & Co., 1737 Engineers, Machinery Merchants & Government Contractors, 8, Sembudoss Street, G. T. MADRAS.

మహద్విదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గంధక రే:- మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు) ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు } ధర రూ 2 8 0 నిండుక్యాలికోదైందు ఖదర్ వైటుకాగితములు } పొట్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. హిందీ తెలుగు న్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 | సంగీత కమంతకముణి ... వెల 0-8-0 తత్వమచంద్రిక ... వెల 1-0-0 | సటీకా ఆంధ్రశబ్దచింతామణి 0-12-0 ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి) 0 8 0 శ్రీ గురుభోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము ధర్మపాటలు, } 0 4 0 శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది. } తపాలవెట్టె నెం 212, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6, 7 తంటుకెట్టివిధి మద్రాసు.

మద్రాసు రెయిల్వే రక్షణచట్టపు సవరణబిల్లు

1886 రెయిల్వే రక్షణచట్టమును సవరించుటకై ఒక బిల్లును ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యులకు య.కా. ఇ. మాన్యు బాండ్సుగారు కావనసభయందు ప్రవేశపెట్టుటయు క్రింద జీవారపుగెట్టులో ప్రకటించబడినది. ఆబిల్లుయొక్క కారణోద్దేశ్యము లిట్లు చెబుటచేసెను.

కారణోద్దేశ్యములు ఎట్టిటులలోనున్న ఇరిగేషను కాల్యాలనుండి వీరు వెల్లివరదగ పాలుటవల్లను రెయిల్వేలకు నష్టము గలుగకుండ ఎట్టిటుల యజమానులు ఆకాలవలకు న్యాయప్రకారము జేయవలసిన మరమ్మతులను జరుపుటలు 1886 మద్రాసు రెయిల్వే రక్షణచట్టము IV ఉద్దేశించబడినది. కాని ఆచట్టము ఆచరణయందకి క్రింది లోపములు గాన్పించెను.

- (1) భూమి యెవరిస్వాధీనముక్రింద నున్నదో వారిమాన నే యాచట్టనిబంధనలు ప్రయోగింపవచ్చునగాని తంకాబెట్టుకొన్న వానిపైగాని, కవులకు బుచ్చుకొన్నవానిపై గాని ప్రయోగింపవలెనను.
- (2) వేర్వేరు లాభములుగల యిద్దరుపైగా భూస్వాములున్న కేసుల కెట్టియేర్పాటును లేదు.
- (3) సెక్షను 4 లో భూమియజమాని ఖర్చులో యెంత భాగముభరింపవలెనో చెబుటచేసినది 5, 7, సెక్షనుల అర్థముకాడ ఖర్చు లన్నియు యజమానియే భరింపగల్గినయెడల న్యాయప్రకారముకన్న యెక్కువైనను ఆతనే భరింపవలయుననుడ జేయుట కవకాశము గలదు. ఈకావనోద్దేశ్య మిదిమాత్రము గాకేరదు.
- (4) ఈచట్టముప్రకారము చర్యజరుపునపుడు భూమి యింకొకరివర మైనయెడల క్రొత్తగాచర్యజరుపవలెనని నిబంధన గలదు. ఇది ఆలస్యమునకు కారణమగును.
- (5) దాసబంధం ఈనామలనివయము ప్రభుత్వమువారు భూమి యజమానిపై దర్య దీక్షింపవచ్చుననుచో చట్టమునందు వివరింపలేదు.

పై లోపములను దీర్చుటకై యీచట్టము నీక్రిందివిధముగ సవరింప నుద్దేశించబడినది:-

- (1) ఈచట్టము ఎట్టిటులలోని కాల్యాలకే సంబంధించు నుగాన ఎట్టిటుల అనుపదము 1894 ప్రాప్రైటరీ ఎట్టిటుల విలేజ్ సర్వీసు ఆక్టోబర్ నిర్వచింపబడినది. భూస్వామి యజమానము స్వంతిదారులకేగాక తంకా బెట్టుకొన్నవారికిని యింకను యెవరికైన అధికారమున్న వాడికిని వర్తింపవలయును.
- (2) మొత్తమువిదా యేకపదమునకు బహుళమున్నను భూస్వామియని మాత్రముగాక లేకభూస్వాములు అనిచేర్చిన యెగల అనునానము లేకుండును.
- ఈసవరణలన భూస్వాములహక్కుల కేమియును నష్టముగలుగదు. ఇందు బిల్లులోనే క్లాజు (20) లో నిబంధన జేయబడినది.
- (3) భూస్వామి న్యాయప్రకారము జేయవలసినంతవర కేవలము జేయును. మిగిలినవి స్థానికప్రభుత్వమువారు జేయించెదరు. (4) భూస్వామి మారినపుడు క్రొత్తచర్య జేమియునెత్తుకొనకుండ జేయబడినది. 16 వ క్లాజులో ఎట్టిటులందు రైలుకు నష్టము గలుగలేదు కాలవలనున్నయెడల వీనిని సరిగా నుండు ఖర్చు ఎట్టిటులజేయని బాగా తెలుపబడినది.
- 5, ఏదైన కాలవలను చెడిపోకుండ నుండుటకై యీనామ విచ్చియున్నయెడల ఈనానానా చేయవలసిన మరమ్మతులను జేయనపుడు మరిల నాయీనామను దీక్షింపవచ్చు ఎట్టిటులదారు కుండును. ప్రభుత్వమునెడ బాధ్యత ముఖ్యముగ భూస్వామికుండును. అయితే ఈనానాదారుల భూస్వామి కేమియు నష్టముగలుగకుండ 20 వ క్లాజులో రక్షణజేయబడినది.

ఈచట్టముప్రకారము భూస్వామిభరించునటుల ఖర్చుకన్న యెక్కువ విధింపబడుచున్నది. ఇంకొవరకు అట్టిఖర్చు రాష్ట్రీయనాయకులనుండియే భరింపబడుచుండెను. సంస్కరణముల విషయ రాష్ట్రీయనాయకులను కేంద్రప్రభుత్వనాయకులను పేరుజేయుటకై. అట్టికరి కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన రెయిల్వేలకు రాష్ట్రీయనాయకులను ఖర్చుబెట్టుట యేమాత్రమును న్యాయముగాదు. కాబట్టి భూస్వామిబెట్టిన ఖర్చుపై సెక్యూరెటీటీనదానిని రెయిల్వేకంపెనీ భరింపవలయు నుద్దేశించబడినది. ఈఖర్చు కంపెనీ భరింపవలయునట్లు జేయ నుద్దేశమున్నపుడు ఆఖర్చు అంచనాలు తయారుజేయునపుడు కంపెనీ నీకిగూడ చెబువలెను. ఇందులకు 6 వ క్లాజులో నిబంధన జేయబడినది.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి నెల 5-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 30 0 0 మొదలు 88 8 0 వరకు		
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు		
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0	14 8 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	15 8 0	16 0 0
డిల్లివి ,, డిటా ,,	16 4 0	16 8 0
రాగులు బా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0	9 0 0
నవ్వులు ,, ,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 ,,	10 8 0	11 0 0
పెసలు ,, డిటా ,,	10 8 0	12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,,	12 8 0	13 8 0
మినుములు ,, డిటా ,,	18 0 0	15 8 0
ఉలవలు రు 164 ,,	8 4 0	8 8 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0	22 0 0
కొండాపురంవేరునెనగపప్పుబా 1-కి ,,	55 0 0	60 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,,	50 0 0	58 0 0
వేరునెనగనూనె గానగ బా 1-కి రు 120 మిమకనూనె 123		
ఆముదము బా 1-కి ,,	134 0 0	135 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి ,,	145 0 0	
కురపసుపు ,, ,,	100 0 0	105 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి)బా 1-కి ,,	110 8 0	115 8 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 50,55		
కాళహ ప్రిపాయకట్టు ,, ,,		70,75
రెల్లము బా 1-కి రు	35 0 0	52 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,,	30 0 0	52 8 0

5. ఇనుము

పట్టరకం బా 1-కి ,,	32 0 0	38 0 0
చదరంప ,, ,,	32 0 0	35 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 కులంకి ,,	74 0 0	75 0 0
బంగారము, కులము 1-కి ,,	21 11 0	22 0 0
పవరము 1-కి ,,		18 15 0
ఇర్రడి బా 1-కి ,,	260 0 0	275 0 0
రాగి డిటా ,,	295 0 0	300 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పౌ ౧లవి 34 4 0 35 0 0		

7. రంగులు అలిజరైను

అల్పకృష్ణము 20 డిగ్రీలు ,,	70 0 0	72 0 0
తొట్టికృష్ణము డిటా ,,		
పింహం డిటా ,, గుర్రం డిటా ,,		

8. దూది

బొండా పట్టుబారువ 1-కి రు	300 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	240 0 0	

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి ,,	8 0 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	6 0 0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,,	8 8 0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	7 12 0	
నూళియేనుగ నెం 20 ,,	10 10 0	
జపాన్ నెం 20 ,,		
,, ,, 40 ఏ శేమి అయినన ,,	18 6 0	
గోకాకు నెం 12½ ,,	8 10 0	
పల్నాడ్ నెం 14½ ,,	11 4 0	
14½ క్విలక్ పక్షి ,,	8 0 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యాతె ,,	10 10 0	
నెం 22 ,, ,,	10 14 0	
నెం 12½ బెన్ని సర్కసు ,,	8 8 0	
నెం 14½ ,, ,,	8 12 0	

వ్యాపార క్రిడావార్తలు

తెన్ని సుపందెములు

రామిరెడ్డిగారు శింగారు వేలు నోడించుట

వైపపు యాజమాన్యమున నిన్నటిదినము జరిగిన తెన్ని సుపందెములలో కల్ల, శింగారు వేలు రామిరెడ్డిగార్లమధ్య జరిగిన ఆట పలువుర ప్రేక్షకుల నాకర్షించెను. గతసంవత్సరము శింగార్వేలును రామిరెడ్డిగారి నోడించినపుడు, శింగార్వేలుగారి దురదృష్టవశాత్తూ, ఈనాళెమునోయని ఎదురుజూచుచుండ, రామిరెడ్డిగారు పట్టుదలతో నాడి మొదటిసెట్టును లాగుకొనిరి. రెండవసెట్టులో శింగారువేలు తనతోంటి వైపుకొనుకొని, మూడవసెట్టును చెలరేగ రెండవసెట్టును గెలిచెను. మూడవసెట్టు నందు, శింగారువేలు తప్పక గెలుచునని ప్రేక్షకులనుకొనిరి కాని, రామిరెడ్డిగారు మొదటి మూడుసెట్టులను తీసికొనిన పిమ్మట శింగారువేలు రెండుసెట్టులను సంపాదించెను. పిమ్మట మరల వెనుకబడి రామిరెడ్డిగారికి గేమునిచ్చెను. మరల శింగార్వేలు గేమును సంపాదించెను. షిష్టాంశురు రి:రి గ నుండగ శింగార్వేలు ఆలసియున్నను బాగుగ నాడెను. ఉభయయును అయిదు సెట్టులను సంపాదించిరి. కాని తుదకు రామిరెడ్డి సెట్టును లాగుకొనెను. ఇరువురను గట్టివారయినన, రామిరెడ్డిగారు ఆలపురేతుండ నిలుకడతో నాడి ప్రసిద్ధినిచ్చుట నోడించెను. ఈపంజములలో రామిరెడ్డిగారి భావ్యభివృద్ధి ఎటులందునో చూడాలియ్యను. మిగిలినపందెములలో, వెంకట్రామనుగారు మల్లిఖార్జునరావుగారిని, మల్లిఖార్జునరావుగారు హర్షింజిగారిని నవ తీలగ నోడించిరి. బాలయ్యయు శర్మయు జరిగిన పందెములలో శర్మ మొదట మిగుల మరుగనాడి, మొదటిసెట్టును గెలువ వచ్చునను భ్రాంతిని బోపజేసెను. వాల్టా గేములను వరుసగ నిరువురును సంపాదించిరి. బాలయ్య ఫలితమును పొడింపక ఇచ్చవచ్చినరీతిని బంతిని పంపసాగెను. శర్మ బాగురూతతో నాడసాగెను. కాని బాలయ్య ఫిరంగిదెబ్బలకు శర్మ ఆగలేక మొదటిసెట్టు నిచ్చివైచెను. రెండవసెట్టులో శర్మ విభ్రాంతి జెంది ధైర్యమును కోల్పోయెను. బాలయ్య ఒక్కగేమును మాత్రము శర్మకిచ్చి, సెట్టు నవలీలగ లాగుకొనెను. బాలయ్య గెలుపు ఓడుటకు తెక్కసేయక నిర్లక్ష్యముగ నాడిన బలమగు నాలు, చూపటం కానందము గలుగజేసెను.

హార్షింజి వివరములు

1. నాగరాజరావు రాసందున, త్యాగరాజనుగారు గెలిచినటులు అంగీకరింపబడెను.
2. రామిరెడ్డి శింగారు వేలు నోడించెను 6: 4, 4: 6, 7: 5
3. వెంకట్రామను మల్లిఖార్జునరావు నోడించెను. 6: 8, 6: 3.
4. బాలయ్య, యన్. యన్. ఆర్. శర్మ నోడించెను. 6: 4, 6: 1.
5. మల్లిఖార్జున హర్షింజి నోడించెను. 6: 2, 6: 1.

* * *

పుటుబాలు పందెములు

బెంగుళూరు క్రెసెంటు ట్రస్టి కేను యూనియన్ వారలు సమానులగుట

దక్షిణ భారత వ్యాపారసంఘమువారి యాజమాన్యమున జరుపబడు పుటుబాలు పోటీపందెములందు నిన్నటిదినము బెంగుళూరు క్రెసెంటువారును ట్రస్టి కేను యూనియన్ వారును ఆడిరి. ప్రేక్షకుల సంఖ్య మిక్కిలముగ నుండెను. నానాటికి ప్రేక్షకులు ఆధికసంఖ్యాకులుగ విచ్చేయుచున్నారు. బెంగుళూరు క్రెసెంటువారు గడదిన కొలది సంవత్సరములనుండి మద్రాసునందు చాల పుటుబాలు పందెములను గెలిచి పేరొంది యున్నారు. ఆట కాండ్రందరు బాదాపు సమామ్యదీయులు. అందు పెంటరుఫార్వర్డు ఆడిన హమీరు అను నాతడు ప్రత్యేక ప్రశంసకు పాత్రుడు. ఆతని సహాయకారులను సమలులనగు మరియపురు ఆటకాండ్రంగరు. ట్రస్టి కేను యూనియన్ వారలు ప్రతిఘటనలై బల సమర్థులుగ బాపట్లకపోయినను నిన్నటిదినము వారు గనువరచిన అద్భుత శక్తిపాపాసములు ఎన్నతగియున్నవి. పరమేశ్వరన్ మాత్యు మున్నగువారిని మిక్కిలిపట్టుదలతో పోరాడిరి. ప్రతిఘటనలై గోలు చేయుటకు రెండుమూడు పంపియివకాములు లభించినను మొత్తముమీద తమ పక్ష

మును సంతోషించునట్లుకే ప్రభువుమునుండి ఆంధ్రమువరకు రేలు పొలుబడవలసి వచ్చెను. యూనియన్ వారి తరపున గోలు కీపరుగ నాడిన తేజస్ ఆస్థానములకు కేలము అడ్డుదిగులుడై గాక మిక్కిలి ప్రవీణుడని చెప్పవచ్చును. ఆనాధారణ ధైర్యముతో వలముదూర తమ పక్షమును గోలుగానీయక సంతోష జాలెను. నిన్నటివరకు ఇరుపక్షములవారిను సమాన లైరి. నేడు తిరిగి ఆడెదరు.

కావలెను

ఈ త్రవ్వకములలో కరసనాయిత్ అన్న ఏజెంట్లు కావలెను. వివరములకు ఈడినువినిపించునట్లు ప్రాయశలెను.

Pennsylvania Oil Co., of India Ltd.,

Post Box No. 178, MADRAS

ముప్పస నామిరాజు ఆండు విరాజు.

1477

పెద్దాపురము పోస్టు.

KRAMTRADE

REGISTERED

విజ్ఞాపన

స్వచ్ఛము

1918 సంవత్సరము

నందిమేము మనదేశము

నందిమేము మనదేశము

నందిమేము మనదేశము

నందిమేము మనదేశము

నందిమేము మనదేశము

నందిమేము మనదేశము

నందిమేము మనదేశము

ప్రముఖులను రంగుతో చిత్రపిడిగ్రేమైన జరి నాచా అయి లు క మ్మ తోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకనాదలో జరిగిన రివి అఖిలభారత క్రాంతిగ్రామీణప్రదర్శనమున బాబ్బలను ప్రదర్శించినటులు అబోజే కేసులోని పట్టుపట్టములు అన్నిటిలోను ఎక్కువశాతమున సవిగా అందరకు తెలిసేయున్నవి. ప్రదర్శనమునగులించి ప్రాయము చూపుటనుగుంచి సీయూవ కాంటిఫాంపుగారు అమృత బజారు ప్రతియందు ఇట్లువాసిరి.

... ఇతర కాంగ్రెసుసంఘము వారున్న మరొకర ప్రజలకూడ అన్నిరకములభద్రయన్ను ప్రదర్శించిరి ఇంకనుఎంప రోకలరు. అందులని ఇచ్చట ఏకయపు సెట్టులకు వీలులేదు. పట్టు పట్టములు అ సకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురంవర్తకులు ముప్పసనామిరాజు పేర జాగార్లు పట్టుకు త్రివిధములునుగో వరులును పట్టుకుడ్లు కోటుకుడ్లును తిలగుడ్లును వీరలును మున్నగురకములను ప్రదర్శించిరి. బెంగుళూరు అస్సామువారు కూడ ప్రదర్శించిరి

పట్టుపట్టములనుగుంచి ప్రాయములలో, మకం పెసియొక్క ఆ డెన్నున రకములను విపులముగా ప్రాయములనదేశము పుడేశవనవర్తకులతో మాత్రముఖ్యమును గ్రహించి వ్యవస్థ నభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టాము నందును మాబట్టుల దొరకును.

కొందరువర్తకులు తగూరుచేయుచున్న రకములలో సే నాగ్యము తక్కువాయన బట్టులనువిక్రయించి మారకములనిమో సపుచ్చుచున్నాడు గాన అందరియొక్క జాగ్రత్తారంబు మాత్రం బట్టుమందు వుండేనాకేడీ మార్కును ఇందున ప్రమరించుదిమి.

ఆతిసరముల బలహీనత చేతను,

ఉష్ణాధిక్యమువలనను గలిగిన

మూలవ్యాధికి అద్భుతనివారిణి

నామ ఆతిసరముల బలహీనతచేతను, ఉష్ణాధిక్యమువలన ను గలిగిన మూలవ్యాధిని బాగుగాకుప్పన, మద్రాసు ఆర్మీని యన్ వీధిలో నెం 72 గృహమునందును పండిత స్వామిశ్రీని వాస అయ్యంగారు వారికి అనేక సమస్యారములు. రెండుచా సములక్రింది ఒకేసెట్టున కొంతమారుముకూడ నడుచుటకు శక్తి లేకుండెను. అయితే ప్రస్తుతము ఆయాసము, అలసట లేకుండా ఒకేసెట్టున 2 మైళ్లదూరముకూడ నడుచుటకు శక్తిగలుడు. నేని పుడు పుష్టికరముగా నున్నాను. నావ్యాధులన్నియు పూర్తిగా కుదిరినవి.

మిస్. డి. ఎమ్. శ్రీని, 2/1 తిరువేంగడ మొదలి వీధి, పార్కుచౌను, మద్రాసు.

వారి సలహాకట్టు ము ర్పు. 15-0-0

చెన్నపురి ఆదాయ వ్యయ పత్రము

1923-24, 24-25, 25-26 లెక్కలు

చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన వివిధశాఖలక్రింద గల్గిన ఆదాయవ్యయముల ట్టిక నిందు ప్రకటించుచున్నాము.

ఆదాయము (లక్షలు)

ప్రధానశాఖలు	1923-24 లెక్కలు	1924-25 బడ్జటు అంచనా	1924-25 రివైజుకు అంచనా	1925-26 బడ్జటు అంచనా
ఇంకంటాక్షన్ పన్నులు	10.82		2.00	
ల్యాండు రెవెన్యూ	714.28	762.01	789.84	750.67
సైన్స్	518.87	518.69	497.84	499.28
ప్రాంతులు				
ఎ) నాన్ జ్యూడిషియల్	91.70	94.10	92.56	93.06
బి) జ్యూడిషియల్	142.85	146.09	145.25	145.82
ఫారెస్టు	54.16	53.35	53.69	54.87
రెజిస్ట్రేషన్	86.86	87.82	87.94	88.78
కాపీలు ఆకౌంట్లుగల ఇరిగేషన్ వర్కెస్	26.41	29.55	37.07	28.65
కాపీలు ఆకౌంట్లులేని ఇరిగేషన్ వర్కెస్	1.25	1.38	1.18	1.83
నడ్డీ	11.18	13.88	13.66	17.21
న్యాయశాఖ	16.48	14.69	15.08	14.01
జెయిల్స్	6.46	7.88	6.82	7.32
పాలీసు	9.18	9.04	9.11	9.17
రేవులు	...	.01	...	...
విద్యాశాఖ	7.00	6.48	6.83	5.94
వైద్యశాఖ	4.88	3.71	3.66	4.08
పబ్లిక్ హెల్త్	.57	.20	.81	.81
వ్యవసాయము	3.80	4.01	2.66	2.75
పరిశ్రమలు	11.62	15.54	18.92	10.00
ఇతరశాఖలు	4.31	3.66	3.75	4.06
సివిల్ సర్క్యూల్	6.62	7.00	6.87	6.93
అలవెన్సులు పెన్షన్లు వచ్చిన ఆదా	3.54	4.99	5.58	4.57
ప్రేమనగరీ, అమ్మ	2.17	2.35	2.40	2.86
చిల్డ్రన్	7.56	4.48	68.4	6.62
కేంద్రరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు అడ్వెన్సు మెంట్లు	9.15	2.45	1.55	1.95
మొత్తము...	1647.85	1677.22	1681.07	1651.79

ఖర్చు (లక్షలు)

ల్యాండు రెవెన్యూ	40.80	48.47	0.77	42.22
సైన్స్	28.18	26.32	26.94	45.40
ప్రాంతులు	7.01	9.08	10.01	8.19
ఫారెస్టు	46.98	49.70	48.49	51.65
రెజిస్ట్రేషన్	22.64	24.56	23.89	25.43
కలెక్టరేట్లకుండి ఇరిగేషన్ రివీజు	.05			
ఇరిగేషన్	39.35	41.20	55.59	48.48
ఇరిగేషన్ నావిగేషన్ నిర్మాణములు	.07	.15	.50	1.04
నడ్డీలు	45.52	47.37	47.9	58.58
జేనరల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్	217.05	225.17	225.28	224.86
న్యాయశాఖ	94.09	97.02	95.59	97.87
జెయిల్స్	31.04	32.21	30.37	31.81
పాలీసు	200.52	198.16	194.00	193.62
రేవులు	.52	.56	.51	.51
రాష్ట్రీయశాఖలు	1.24	.94	1.42	1.23
విద్యాశాఖ	164.96	173.65	172.18	185.83
వైద్యశాఖ	56.72	62.83	59.41	60.55
పబ్లిక్ హెల్త్	11.80	12.19	12.33	31.64
వ్యవసాయము	25.72	28.59	27.09	29.69
పరిశ్రమలు	16.51	26.89	20.69	17.96
ఇతరశాఖలు	13.80	16.05	15.85	15.79
సివిల్ సర్క్యూల్	108.53	108.92	93.46	95.82
కలెక్టరేట్లకుండి ఇరిగేషన్	6.47	6.61	6.61	6.61
అలవెన్సులు, పెన్షన్లు	58.42	53.71	57.93	61.40
ప్రేమనగరీ, అమ్మ	25.72	22.01	21.98	21.21
చిల్డ్రన్	8.95	11.78	15.02	19.85
రాష్ట్రీయకర్షణములు	348.00	348.00	348.00	348.00
కేంద్రరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు అడ్వెన్సు మెంట్లు	.47	...	.47	...
రెవెన్యూలోనుండి ఖర్చైన మొత్తము.	1611.54	1662.04	1651.42	1719.88
డివల్యూషన్ రూప 25 క్రింద అడ్వెన్సులకుగాను మరల చెల్లించినది.	36.19	15.18	12.01	19.94
అసలు మొత్తం ఖర్చు.	1647.73	1677.22	1663.43	1739.82

లోటు

32.36

88.03

చెన్నపురియాదాయవ్యయపట్టిక

రాష్ట్రీయకర్షణములందగ్గింపుల మన యొక్క సజావును దీనివేయటకే భారతకానసభలోని మదరాసు సభ్యులు గూడ సమ్మతించిరిని గ్రాహముగాను జెప్పినది సరిగాదు.

థిల్లీ, మార్చి 4:—మదరాసు కానసభలో నాదాయ వ్యయపట్టికం బ్రజేశపెట్టుచు గ్రాహముగారిచ్చిన యుపన్యాసము, భారతకానసభలోని మదరాసు సభ్యులనాగ్నించినది. రామచంద్రరావుగారిని సందర్శించగా గ్రాహంగారిచే జేర్చినవలెన కొన్ని విషయములగుర్తి ముచ్చటించుచు, కేంద్రసభలోని మదరాసు సభ్యు లిప్పుడుగాని మరెప్పుడుగాని, రాష్ట్రీయకర్షణములందు సౌకర్యము గలిగించుటమాని, యొక్క సజావును దగ్గింపులకే సమ్మతించుట కభిప్రాయపడియుండ లేదనిరి. గతించిన సెప్టెంబరునెలలో ఎక్సెన్సపన్నులగుర్తి చర్చించునప్పటి సభావ్యతాంతరముగనిన పూర్తిగా బోధపడగలదు. గ్రాహము గారు మాయెడలను, మా ప్రయత్నములయెడలను చాల యన్యాయముజేసిరి. కర్షణముల సౌకర్యములవిషయము ప్రభుత్వ నూచనల మాదుటల కేవలమునానుగూడ ధృవపెట్టుటలేదు. జొంబాయి సభ్యులుగూడ దానియెడల వైముఖ్యమును జూపలేదు. ఆమాచనల నడ్డుటగూడ నా రూపించుటలేదు.

సర్ పునఃప్రతిపాదాను రామచంద్రరావు, కర్పూరి భాయిగారుగూడ నిన్నటిదినమున మాట్లాడుటలో, కర్షణముల విషయముయొక్క రాష్ట్రీయలకుజేసిన సౌకర్యములను, జేర్చెట్టుగాను జేసిన దెంతమాత్రము మార్పులకు దానుగోరల లేదని నిష్కర్షగ జెప్పిరి. నాను జెప్పుచేయునగా యొక్క సజావును దీనివేసి, యీనష్టమును కంపెనీలలాభములపై నెక్కువపన్నువేసి పూర్తి చేయగోరి. ఈ సలహా నంగీకరించుచో, ఎక్సెన్సపన్ను దగ్గించుటవలన గలిగిన నష్టమునకు సరియగునాదాయము వచ్చును. ఈ విషయమే వెనుకటి సెప్టెంబరులో జర్చించబడెను. నేడు నదియే చచ్చు. ఈచర్చయొక్క రాష్ట్రీయకర్షణములందలి సౌకర్యముల కెట్టి యభ్యంతరమును గలిగింపవు. కొందఱు జొంబాయి సభ్యులు వారిరాష్ట్రీయమునకు, గూడ కర్షణముల సౌకర్యములు గలుగుటకు గోరుచుండిరి గాని, ఇప్పటివరకుగూడ ఎవ్వరు నితరాష్ట్రీయములకు గలిగిన సౌకర్యముల కభ్యంతరము నూచింపలేదు. (అ. ప్రె.)

అస్సాముకానసభ

షిలాంగు, మార్చి 3:—అస్సాముకానసభవారు కేంద్ర ప్రభుత్వరాష్ట్రీయకర్షణములందగ్గింపులలో సన్నాసువారి కే సౌకర్యముగలుగజేయునందుల కసమ్మతించెట్టు ప్రభాకార్యక్రమము నాపుజేయుటకు తీర్మానముపాదించుచు, నల్లనుంచుచు యెవరుజేయుటకు నమ్మియు బూర్తిగా మనీషేయు నట్లును ప్రభుత్వమును దానికేరిన స్వృతులను సృష్టించుటకు గోరుచును తీర్మానించిరి.

క్రికెట్టు పంచెములు

లాహోరు, మార్చి 3:—ఉత్తర హిందూస్థానపు క్వాడ్రెంట్లకు క్రికెట్టు పంచెములు లాహోరులో చాల మంది యెగుల జరిగెను. పంచెము సిక్కులకు హిందువులకు జరిగినది. మొదట హిందువులు ప్రారంభించిరి. 182 సార్లు (రన్ను) పలువెల్లగలిగిరి. సజ్జనీంగనునతఁ డొక్కడు 38 సార్లు పలువెల్లెను. ఘోషారానంతరము సిక్కులు ప్రారంభించిరి. పాటియా లాహోరాజు (సిక్కు పంచెగ్రాండెస్) 41 సార్లు పలువెల్లె చాల ప్రశంసముగనాడెను. మొత్తము 141 సార్లు సిక్కులు పలువెల్లెగలిగిరి. ఆట సమాప్తముగు సమయముందు గవర్నరు, భార్య పంచెములజూచుటకు వచ్చిరి.

పంచెముల జరిగించు సంఘముయొక్క కార్యదర్శి గవర్నరు మొదలగువారికి వివరించెను. (అ. ప్రె.)

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

ఇదివరలో ఏలూరు భీమవరం తాలూకా బోర్డులకును తణుకునందు దువ్వ, అత్తిలి సర్కిలనునకును ఎన్నికలు యీనెలలో జరుగునని ప్రచురించితిమి. ఏలూరు తాలూకా బోర్డుల యర్జునాడెం ఏలూరు అను రెండుబోర్డులుగా విడదీసినందున ఈ పత్తరమునకు నామినేషన్లు చేసిరి. అందువల్ల ఎన్నికలు లేవు. ఇక భీమవరం తణుకునకుమాత్రము జరుగును. వోటర్లు తగు శ్రద్ధ వహించి తగువారిని ఎన్నుకొనవలయును.

శ. సుబ్బారావు,

కార్యదర్శి, నిడదవోలు 1-3-25.

మదరాసు శాసనసభ

బడ్డెలు చర్చ

(నిన్నటి తరువాయి)

సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు

ప్రభుత్వ ఆదాయ వ్యయ పరిశీలనను, ఆర్థిక సభ్యునియు పన్యాసమును గూడ చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నవని తీవ్రముగ ఖండించిరి. ప్రభుత్వమువారి వ్యయము ఆర్థికముగ పాచ్చిటకు ముఖ్యకారణము ప్రభుత్వోద్యోగుల వేతనముల పాచ్చియటయే కారణమని దలపిరి.

వోటులు విషయములు నాకొకటబలుగా మార్పుట గాను గురించి నామిత్రుడు నుడివెను. ఆచర్యవలన లాభము లేదు. ఈసభవారు సలహా నొసగుటకు మాత్రమే వీర్యదీనది. ప్రభుత్వమువారు తమకనుకూలముగ నుండుభాగముల నుపయోగించుకొని మిగిలిన వానిని త్రోసివేయుచుండుదురు. ప్రభుత్వమువారెప్పుడు లోటుగలిగినను, క్రొత్త పన్నుల వైపునకు మరలెదరు. ఎప్పుడు ఖర్చుకంటే ఆదాయపథికము గానున్నను వారికి క్రొత్తస్కీము తీర్చివేయవలసిన అప్పులు గాన్పించును. ప్రజలపై విధింపబడిన పన్నుల భారమును తగ్గించు విషయము వారికప్పుడు రుచింపదు. ఈవత్సరము భారతప్రభుత్వమువారి ఆదాయము వ్యయముకంటే సధికముగ నున్నది. ఇదిగాక భారతప్రభుత్వ వ్యయ పట్టికలో మాడు నాల్గు కోట్లు తగ్గించుటకు వీలుగలదు. అందుచే, దేశీయ ఒట్టల పరిశ్రమపైన విధింపబడుచున్న పన్నును తొలగింపవలెను. అది జాతీయసమస్య. రాష్ట్రీయ కప్పములు కేంద్ర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు సవరించు కొనదగినవి. అందు బట్టల పరిశ్రమపైన పన్నును తొలగించునట్లు జేయుట ముఖ్యము. దానితోపాటు రాష్ట్రీయ కప్పములను గూడ ప్రస్తుతము తగ్గించి తరువాత పూర్తిగా తొలగింపవలెను. ఈపరిశ్రమనుండి వచ్చు కొట్ల ఆదాయమును పదుకొనునెడల దేశమున 100 కోట్ల లాభము గలుగును. దేశీయ పారిశ్రామికములకు జీవనాధార మొసగినవారమగుదుము. మనదేశములో నిడియే ప్రధానముగ పరిశ్రమ.

ప్రభుత్వమువారు పెద్దయోద్యోగుల కొసగు మొత్తముల తగ్గింపనిది పరిశీలించి బాగుపడుటకు ఎట్టి ఆశయులేదు.

ఇందుకు ప్రభుత్వవర్తమనందలి వారు మార్గదర్శకరైతుల 1 కి 3 వేలతోనో 3500 లతోనో సంతృప్తిపడలేదు. వైద్యశాలను గురించియు, ఇటీవల పల్లెటూళ్ల ప్రజలకు వైద్యసహాయమును గురించినను వెంకటపతిరాజుగారు నుడివినవాక్యముల బలపరుచుచున్నాను. విద్యాశాఖయందు అభివృద్ధిగూడ చాలనిరుత్సాహకరముగనున్నది. పశ్చిమతీరమునందొక మొదటి తరగతి కల కాలగావలెను. విద్యాంగమంత్రి ఏర్పరచుచుండు విశ్వవిద్యాలయము ముక్కరలేదు. వారి విశ్వవిద్యాలయములు కాశీతములలోను, వ్యాసములలోను, కాసరములందును చాలగొప్పవిగ నుండునుగాని, ఆచరణయందు ఏమియు గాన్పించదు. పనిజేయుటకు ధనములేని విశ్వవిద్యాలయములవలన సుపయోగములేదు. విద్యాంగమంత్రిగారు పన్యాసములందు చాలఅభివృద్ధి జూపుచున్నాడు. కాని పనులనిర్వహించుటలో సుత్రము చాల అభివృద్ధి విముఖత్వము గాన్పించును.

మద్యపానశాఖమాత్రము యధావిధిగా నభివృద్ధి నొందుచున్నది. ఈశాఖను కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు దీనుకొనువంతుని వినుచున్నాము. ఈశాఖ ప్రజాయత్తశాఖగనుండునది సంతకాలము ప్రజాభిప్రాయాను సారము మంత్రిగారు దాని నిర్వహింపవలెనని మంత్రిగారి విషయమున గట్టి పట్టుదలను జూపి, రాష్ట్రీయ కేంద్రప్రభుత్వములు రెండును మంత్రియొకడుండెనను విషయమును గమనించు నట్లొనర్పవలెను. పారిశ్రామికశాఖపాలన మేమాత్రమును బాగుగలేదు. ధనములేనిది ఎట్టిపని సుసాగదు. పారిశ్రామికశాఖ పనిజేయవలెనన్న పరిశ్రమలకు సహాయ మొనర్చుటకుగాను ఎక్కువధన సహాయ మొనర్పవలెను. వ్యవసాయశాఖవలన ప్రజలకెట్టి యుపయోగమును గలజుటలేదు. గ్రామములందు ప్రచార మొనర్చుటకు ఎక్కువమొత్తము నుపయోగించినగాని వ్యవసాయశాఖ వలన ప్రజల కెట్టి యుపయోగమును గలుగజాలదు. ఏవిధముగ జూచినను ఈ వత్సరాయ వ్యయపట్టిక సంతృప్తికరముగలేదు. ప్రభుత్వ హృదయమునందు మార్పు గలుగనిది ఎట్టి చర్యలవలనను లాభములేదు. వేరేర్య ప్రాంతములనుండి సభ్యులనువచ్చి యుపన్యాసము లొనర్చి ఒక్కొక్కప్పుడు గ్రామ

ములలో తగ్గింపులొనర్చి తీర్మానములొనర్చి చెల్లిపాడుదురు. వీనివలన శక్తియుపయోగమునలేదు. ప్రతివత్సరమును నిట్టితగ్గింపు లొనర్చుచుంటిమి. ప్రభుత్వమువారు వాని సంతమాత్రమును గమనించుటలేదు. సభ్యులు సూచించిన మార్పులను ప్రభుత్వము వారు గమనింపనే గమనింపరు. ఇదియంతయు నొక ప్రమాదముగ నున్నది. ఇది అధికారతేతర సభ్యులకును ప్రభుత్వ సభ్యులకునుగూడ వృధా కాలహరణము తప్ప వేరుపయోగము లేదు. ఈ వత్సరమైనను ప్రభుత్వమువారు తమ చర్యలకు పశ్చాత్తాప ముండెదని నమ్మెదను.

సంస్కరణములవల్ల ప్రజ కేమి లాభము కలిగెను

ప్రతివత్సరము ఆదాయము ఆర్థికమగుచున్నది. దానితోపాటు వ్యయముగూడ పెరుగుచున్నది. వచ్చుచున్న ఆదాయముకాక అవ్వపువృత్తానలసిన అవసరముగ వీర్యమగుచున్నది. సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టినది మొదలు ఎన్నియు క్రొత్త యోద్యోగములు సృష్టించబడినవి. కాసనసభ్యులసంఖ్య అధికమైనది. కాని వీటివల్ల ప్రజల కెంతమాత్రమైనను లాభముకలిగినదాయని ప్రశ్నించుచున్నాను. సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడిన పిమ్మట 1920 సంవత్సరమునుండి ప్రతిసంవత్సరము ఖర్చు లధికమగుచున్నది. ప్రజలు భరింపవలసిన పన్నులభారము పెచ్చు గుచ్చుచున్నది. రిజిస్ట్రేషను ఛార్జీలు కోర్టుఛార్జీలు రెండింతలుగ పెరిగినవి.

వీధిప్రజల కష్టములను అంత మొందించుటకు ఎట్టిపని జరుగలేదు. న్యాయపరిపాలనమువలన ప్రభుత్వమువారు లాభముపొందుచున్నార. బడ్డెలు లెక్కలను పరిశీలించిన సివిలు క్రమిసలు శాఖలవల్ల 66 లక్షలలాభము కలిగినట్లు ఏర్పడుచున్నది. ఉచితముగ న్యాయము కలుగజేయుటకు బదులు ప్రభుత్వమువారి శాఖలవల్ల లాభము పొంద యత్నించుట తప్పు. లోటు యని చెప్పుకొనుచు ఈసంవత్సరముగూడ క్రొత్తధనములను నిర్మించుటకు ధనము ప్రత్యేకింపబడినది. ప్రభుత్వమువారు అనవసరముగ వ్యయములను తగ్గించుకొని క్రొత్తధనములను రిజిస్ట్రేషను అట్ట రేట్లను తగ్గించుట న్యాయము.

బడ్డెలు నిరాశను కలుగజేయుచున్నది

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

ప్రభుత్వమువారి ఆర్థిక విధానమును శిండించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—ఈసంవత్సరపు టాదాయవ్యయపట్టిక కేవలము ఆశాభంగకరముగ నుండుటయేగాక నిరాశనుకూడ కలుగజేయుచున్నది. దేశీయభివృద్ధికి తోడ్పడుకాఖలకు తగిన మొత్తములు ప్రత్యేకింపబడలేదు. వరదలవల్ల భగవంతుడు ప్రజలను బాధపెట్టెను. గోరువుట్టుపై రోకలిపోటు విధమున ప్రభుత్వము వారు పెట్టిల్చెట్టుపనులు ప్రారంభించి ప్రజలకు మరింత బాధకలుగజేసిరి. ఈప్రభుత్వముల బరువుగనున్నది. ఉన్నతోద్యోగులసంఖ్యను తగ్గించి భారతీయులసంఖ్యను పెచ్చించుట వల్ల ఇట్టి విపరీత పరిస్థితులు అంత మొందగలవు. నానుగతేమెడు ఆశీస్సులవిషయమై ప్రభుత్వమువారు మానము వహించుచున్నందులకు చింతిల్లుచున్నాను.

గా. పాత్రోగారి ఎక్సైజువిధానము

గా. పాత్రోగారు ఎల్లూరునందొసగిన ఉపన్యాసమును విమర్శించుచు శ్రీనివాసయ్యంగారు ఇట్లుచెప్పిరి:—

విద్యాశాఖమంత్రియగు గా. పాత్రోగారు ఇటీవల ఏలూరునందుపన్యసించుచు ఎక్సైజుఆదాయము లేవన్న జాతీయభివృద్ధికి తోడ్పడుకాఖ లెట్లు వృద్ధిచెందగలవను విపరీతవాదమును గావించిరి. ఎక్సైజుఆదాయము ఆర్థికమగుట ప్రజల అధోగతిని సూచించుచుండ దేశము ఎట్లు అభివృద్ధి గాంచగలదో తెలియకున్నది. ఏమైనను ఎక్సైజువిధానము తప్పక మార్పుట అవసరము.

‘రెవిన్యూబోర్డు అంత మొందవలెను’

స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరిన టి. ఆదినారాయణ శెట్టిగారు బడ్డెటును విమర్శించుచు ఖర్చులను తగ్గించి రైతులకు సౌకర్యములను కలుగజేయువిషయమై ప్రభుత్వమువారి మేయను పనిచేయలేదనియు, రెవిన్యూబోర్డు అంత మొందవలయు ననియు కాన్సిలుకార్యదర్శు లుండుట అనవసరమనియు వాదించిరి.

డిమాండులపై చర్చ

కాలనిర్ణయము

బడ్డెటుడిమాండులపై చర్చవిషయమున గవర్నరుగారు ఈక్రిందివిధానముల గావించిరిని అధ్యక్షుడు తెలిపెను. లాండు రెవిన్యూ, సివిలువర్క్సు (ట్రాన్సుమిగ్రేషన్) ఎడ్యుకేషను (ట్రాన్సు

మిగ్రేషన్) ఈ మూడుడిమాండులలో నొక్కొక్కటికి ఒక సంవత్సరము దినము ప్రత్యేకింపబడును. మిగిలినడిమాండుల నొక్కొక్కదానికి 2 1/2 గంటలకాలము నిర్ణయింపబడినది. ఈవిధానముననుసరించి మంత్రిలజీతములకు సంబంధించిన 11 వ డిమాండు 5 లేక 6 వ దినమున చర్చకు నచ్చుననియు సభ్యులు 2 1/2 గంటల కాలము మంత్రిలజీతములవిషయమై చర్చింపవచ్చుననియు అధ్యక్షుడు తెలిపెను.

ఆపోజిషనువారి ఆక్షేపణ

ఆపోజిషనువారి పక్షమున సి. రామలింగారెడ్డిగారు మాట్లాడుచు ఇట్లుచెప్పిరి:—

మంత్రిల జీతములవిషయమై చర్చించుటకు ప్రత్యేకింపబడినకాలము మిగుల స్వల్పముగ నున్నదని ఆపోజిషను పక్షమువారి అభిప్రాయమును ప్రకటించుచున్నాను. మంత్రిలవిధానము, వారి పరిపాలనమును సంపూర్ణముగ విమర్శించి ఎన్నియో దినము లైనది. మంత్రిలు కాసనసభవారికి బాధ్యులై యున్నారు. శ్రీవారి బాధ్యత నుగురైరి ప్రవర్తించుట సంస్కరణవట్టు నిర్మితుల ప్రధానోద్దేశము. అంతేకాక ఇట్టిచర్యలవల్ల ప్రజలకు రాజకీయపరిజ్ఞానము రాజకీయ విషయములందు అభిరుచి అధికము కాగలదు. కావున ఇందులకు సంపూర్ణముగ ఒకదినము ప్రత్యేకించుట అవసరము.

గా. పానగలు రాజుగారు:—గౌరవసభ్యుడు తనవ్యంత అభిప్రాయమును తెలుపుచున్నారా లేక ఆపోజిషను పక్షమువారి అభిప్రాయమును ప్రకటించుచున్నారా తెలిసికొనగోరెదను?

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—నేను ఆపోజిషను పక్షమువారి అభిప్రాయమును ప్రకటించితిని.

సల్లానాగారు:—ఆపోజిషను పక్షమువారి అభిప్రాయములను తెలుపుటకు రెడ్డిగారికి మేము అధికార మొసగితిమి. (నవ్వు)

సర్ ఆర్థరనాథుగారు:—గౌరవసభ్యుని వాదము సమంజసముగ నున్నను బడ్డెటుచర్చకై ప్రత్యేకింపబడినకాలము మిగుల స్వల్పముగ నున్నందున ఒకదినమంతయు ఇందులకు ప్రత్యేకించుటకు వీలుండునా యని సంశయించుచున్నాను. గౌరవసభ్యుడు ఈవిషయమై వేరుసలహా లేమైనను ఇచ్చిన గవర్నరుగారికి తెలిపెదను.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—మాకు మంత్రిలజీతములపై చర్చ జరుపుటకు ఒక సంవత్సరముదినము ప్రత్యేకించుట ముఖ్యముగ విషయము. కానలసియున్న ఇతర డిమాండుల చర్చకొరకు ప్రత్యేకించిన కాలమును తగ్గించిన మేము అంగీకరించెదము.

లాండురెవిన్యూ, ఎడ్యుకేషను సివిలువర్క్సు వీటికి నిర్ణయింపబడిన మూడుదినములలో కొంతకాలము తగ్గించి మంత్రిల జీతముల కొకదినము ప్రత్యేకింపవలయునని మరల కోరుచున్నాను.

వెంకటరమణయ్యంగారు:—లాండురెవిన్యూ మున్నగు డిమాండులు ముఖ్యముగ విషయములు, వాటిపై చర్చకు ప్రత్యేకింపబడినకాలమును తగ్గించుట ఉచితముకాదు.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—నేను ఈమటలను స్వయముగ చెప్పుటలేదు. ఆపోజిషను పక్షపువారుకుని అనుమతిపొంది మాట్లాడుచున్నాను. ఇట్టిపరిస్థితులలో వెంకటరమణయ్యగారు గావించిన అసందర్భపు ఆక్షేపణకు చింతిల్లుచున్నాను.

ఈవాదప్రతివాదము లన్నిటినిని అధ్యక్షు దూరమండెను.

కన్నాటు (ప్రిన్సు ఆర్థరగారికి ప్రభుత్వభవనమున విందు జరుగనుండుటచే కాసనసభ 4 గంటలకే ఆపుదల చేయబడెను. మరల నీదినము 11 గంటలకు సమావేశ మగును

పాపలా హత్యకేసు

బొంబాయి హైకోర్టులో అపిలు

ఇందూరు ముద్గాయాలను ఏనుగురిని మరికొంతకాలము రిమాండులో నుంచుటకు ఫిరేవరి 20 వ తేదీన బొంబాయిరాజధాని మేజిస్ట్రేటు రెండవసారి ఉత్తర్వు చేసినందున వారిపక్షమున బొంబాయి హైకోర్టులో అపిలుచేయునని 4 వ తేదీన విచారణ జరిగినది. ముద్గాయాల పక్షమున చరీ భూసుకు ప్రస్తావనము గారు వాదించిరి. హైకోర్టు న్యాయ మార్తులు అపిలును తీరస్కరించిరి. (ఆ. (పె.)

చెన్నపురి శాసనసభ

ఆయవ్యయపట్టికవైచర్య

అదాయశాఖలు బలహీనమగుచుండుట

(నేటికార్యక్రమము)

చెన్నపురి శాసనసభ ఈదినమున డి॥ బి॥ ఎల్. డి॥ స్వామికృష్ణపిల్లగారియధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైనపుడు ప్రశ్నోత్తరముల యనంతరము ఆయవ్యయపట్టికవైచర్య సాగింపబడినది.

డా॥ బా॥ ముత్తయ్యగారు

డా॥ బా॥ ముత్తయ్యగారికిదియైన ఆయవ్యయపట్టికను గురించి ప్రభుత్వమునకుటలాడిరి. క్రొత్త ఆయవ్యయపట్టికయందు గాన్పించు ముఖ్యవిషయము లోటుమాత్రమే గాదనియు-ఇంత వరకును ప్రభుత్వమువారికి ప్రధానాదాయములుగ నున్న భూమి పన్ను ఆదాయము ఎక్కువ అదాయముగూడ తగ్గిపోవుట గమనింపబడిన విషయమనియు ముత్తయ్యగారు నుడివెరి. భారత ప్రభుత్వమువారి ఆదాయశాఖలు - క్రమక్రమముగా నభివృద్ధి నొందునని, రాష్ట్రీయప్రభుత్వాదాయశాఖలు అభివృద్ధి నొందు స్వభావముగలవిగావు. అంతయుగాను భారతప్రభుత్వవ్యయ శాఖలు క్రమక్రమముగా తగ్గునవి. మనప్రభుత్వమువారి వ్యయ శాఖలు క్రమక్రమముగా నభివృద్ధి నొందునవి. అందుచే భారత ప్రభుత్వ ఆయవ్యయపట్టికలో లోటు పెరుగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారికి ఆదాయవచ్చునట్లు చేయటకు క్రొత్త ఆధారములు గలవు. కాని వానిసందర్భమున ప్రజలయందు ప్రతికూలాభిప్రాయము వ్యాపించియున్నది. ఇంతకంటే నిష్పన్న వివరములలోనికి పోను (ఒకరే-ఎందుకేలే?) వివరములగురించి చర్చించునపుడు నుడివెనను. వీనినిగురించి ప్రజల ప్రతికూలాభిప్రాయమును తొలగించుటకు ప్రయత్నింపవలెను. కాని ఇందుకు ముందు-ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగశాఖలందు వ్యయమును తగ్గింపవలెను. ఇంకను తగ్గించినచో-పరిపాలనాసౌక్యమును చెడునని తెలియించుచుండిరి. సొంతము అనుపదమునకు పరిమితిలేదు. (వినుడు వినుడు.)

ముత్తయ్యగారు పారిశ్రామికశాఖనుగురించి ప్రసంగించుచు ఈశాఖలన నినుమంతయేని యావయోగముగనుపించుట లేదని నుడివెరి. (వినుడు వినుడు) ఈరాష్ట్రమున పరిశ్రమ లేమాత్రమును నభివృద్ధి నందుటలేదు. ప్రభుత్వమువారు పెద్ద స్కేలుమీద పారిశ్రామికపరిశోధనల నొనర్చకపోవుటయే యందుకుకారణము.

డా॥ యు. రామారావు

ఆయవ్యయపట్టిక చాల అసంతృప్తికరమైనదని నుడువుచు ప్రభుత్వమువారి కేశాఖయందును నిర్దేశమగువిధానము లేదని నుడివెను. వరదలవలన చాలజిల్లాలవారపారమగునష్టము నంది తనియు, అట్టిరైతులకు పన్నులను విధింప నీయకపోవుట చాల క్రూరమనియు నుడివి-బాధితులగు రైతులకు ధనసహాయ మొనర్చవలెనని నుడివెను. ప్రజల యాశోగ్యమునుగురించి ప్రభుత్వమువారు రెంతమాత్రమును శ్రద్ధ దీనుకొనుటలేదు. ఈరాష్ట్రమున శిశుమరముల సంఖ్య వెయ్యికి 210 చొప్పున పెంచెను. దీనితో పాటు యవనల మరణముల సంఖ్యగూడ చాల పెంచెను. ప్రజాశోగ్య మొంత హింసకొనియున్నది దానంతట నదియే జెలి యుచున్నది. వైద్యశాఖనుంత్రిని రెండువిషయములకుమాత్ర అభినందింపవచ్చును. అంకొకటి పల్లెటూళ్లకు వైద్యసహాయ విధాన మేర్పరుచుట, రెండవది ఆయుర్వేదపాఠశాల నేర్పరుచుట. ఈ పాఠశాల నిజముగ విజయమందవలయునన్న ఆయుర్వేదవైద్యాలయమునుగూడ నొక పేర్పరుపవలెను. వైద్యపాఠశాలలందు విద్యార్థులు పరీక్షలో నపజయ మందినతోడనే వారిని డిస్మిస్ చేయుచున్నారట. ఇట్టి పద్ధతి చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నది. విద్యార్థులు జీతము లిచ్చి జరుపుకొనుచున్నారు. అట్టిస్థితిలో వారి నెందుకు నిషేధింప జరుపుకొనుచున్నది. పాఠశాలలయందు విద్యార్థులను వైద్య జలెనో తెలియకున్నది. పాఠశాలలయందు విద్యార్థులను వైద్య పరీక్ష చేయించుచుండు విధాన మింకను ఆకాశమండే ప్రేలాడుచున్నది. విద్యార్థులకుంత్రి దాని నాచరణలోనికి దేవలెను. గిండి సుర్రపుపంచెములకు ప్రభుత్వమువారు పోషకులుగజేరి, జూదమును, పైపంచెములను ప్రోత్సహింపవచ్చుచున్నారు. గవర్నరు బ్రను, రాజప్రతినిధులును గుర్రపుపంచెముల ప్రోత్సహించు

టచే-ఈజూదములు ప్రభుత్వమువారిచే నంగీకరింపబడినను నభిప్రాయమును ప్రజలందఱు వ్యాపింప జేయుచున్నారు. ఇందు విలస ననేక కుటుంబములు నాశన మందుచున్నవి.

వీరయ్యనుగారు

ఆర్థికసభ్యుడు ఆయవ్యయపట్టికను తయారుజేసిన విధానమును దానెంతమాత్రమును ప్రశంసింపజాలనని నుడివెను. పల్లెటూళ్లయందు పంచములకు మంచి నీళ్లవనరుల నభివృద్ధిపరుపక పోవుట చాల అశ్చర్యము. కార్మికశాఖను ప్రభుత్వమువారు మంచియుద్దేశముతోనే ప్రారంభించిరి. కాని వానివల్ల పంచముల జీవయోగము గలగకపోవుట విచారకరముగ నున్నది. పంచముల ఆర్థికసాంఘిక పరిస్థితుల నభివృద్ధిపరుచుటకు ధనమును వెచ్చించుటకుమారు, ఉద్యోగులకొరకే చాల ధనము వెచ్చింపబడుచుండెను అసంతృప్తికరము. స్థానిక సంఘములయందు ప్రాతినిధ్యము సందర్భమున నిమ్మజాతుల హక్కులు పూర్తిగా నిర్లక్ష్యమొనర్చబడినవి. నిమ్మజాతులయందు నిర్బంధప్రారంభవ్యవస్థ నేర్పరచనిది ఎట్టి యభివృద్ధియు గలుగజాలదు. రాష్ట్రమునగల వేలకొలది ప్రాథమిక పాఠశాల లో 679 పాఠశాలలందు మాత్రమే పంచమవిద్యార్థులకు జేర్పు కొనుచున్నారు. మిగిలినపాఠశాల లన్నిటియందును నిమ్మజాతుల బాలకుల నిషేధింపబడుచున్నారు. స్కూలరుషిష్టల నొసగుటయందుగూడ చాలమంది నిమ్మజాతుల విద్యార్థులు స్కూలరు షిష్టలను నిరాకరింపబడిరి. నిమ్మజాతులయందు వ్యాపించిన కార్మికసమస్యను తొలగించుటకు కార్మికశాఖవారి మాత్రమును సహాయము జేయుటలేదు.

వ్రాతప్రతులను జదువుట

అధ్యక్షుడి సమయమున సభ్యులు, వ్రాతప్రతులనుండియే చదువరాదనియు- నోట్సులయొగింపు కొనవచ్చు ననియు చాల మందిసభ్యులు మాటలాడవలెననిరి- వ్రాతప్రతులనుండి చదువుట కాలహరణమగుననియు, అందుచే సభ్యులు వ్రాతప్రతులనే యుపన్యాసములకు నుపయోగింపకుండుటను నొకనిర్ణయము- సభ్యులు తమంతట తామే యొనర్చుకొనవలసినదని యు నుడివెరి.

డా॥ నుబ్బరాయను గారు:- పార్లమెంటునందు అన్వీకృతులంటి వారుగూడ వ్రాతప్రతులనుండి యుపన్యసింపుచుండిరినియు, అందుచే కాని నిషేధింపరాదనియు నుడివెరి.

అధ్యక్షుడు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు- వ్రాతప్రతులనుండి యుపన్యసింపుట సభివారికి సౌకర్యముగ నుండదనియు, అయినను వై చూచనలతోగా నొనర్చుకొనిగాని, వ్రాతప్రతులనుండి యుపన్యసింపుటకు నిషేధించుట లేదనియు నుడివెను.

పి. అంజనేయులుగారు

ఆయవ్యయపట్టికను విమర్శించుచు నవ్వమును గనుపరచు ఆయవ్యయపట్టికను సమర్పించినందులకుగాను ఆర్థికసభ్యుడు ప్రశంసించిరి. అంతకు మించి ఆర్థికసభ్యు డేమి జేయగలడు? ఇట్టి లోటునకు ఆర్థికసభ్యుడు కి కారణములను జూపెట్టెను.

(1) దేశమునందలి వివిధ ప్రాంతములందు సంభవించిన వరదను వానిపై ఆర్థికసభ్యు డేమియు జేయ నశక్తుడు. (2) భారతప్రభుత్వ మంగీకరించిన లీకమిటి శిఖారులు (3) ఉద్యోగుల జీతములం దభివృద్ధులు. ఈయూహంశములందును గల సంఖ్యలు నిదర్శనముల గనుపరచగలవు. కావున లోపము ఆర్థికసభ్యునిదిగాదని నే తలంచుచున్నాను. చాల భాగము సభ్యులపై నాధారపడియున్నది. సభ్యుల విక్రాంతి, ఫలహార వసతుల విషయమే విచారవలె యాపము లొసంగబడనిచో ప్రభుత్వమువారితో సహకార మనలంబించమని పత్రికాయంటిమి. లీకమిటి శిఖారులపై ఈశాసనసభ్యులు గావించిన గలహాలు, తీర్మానముల గతి ఏమైనది? కేవలము పట్టితీర్మానములు గావించుట తోనే దనియంతయు సమాప్తి నొంటెనా? ఒకతూరి తీర్మానములు గావించబడినపుడు అయ్యది కార్యరూపమున దాల్చి సఫలత నొందునటుల మనము ప్రయత్నింపవలెను. అట్లుగాక ప్రస్తుత విభానమే జరుగుచుండిన ఇకముందును అనేక సంతక

రములవరకు ఈసంఖ్య లిట్లులే యుండగలవు. పరిస్థితులందెట్టి మార్పును గలుగజూడు. కాన కేవల తీర్మానములతో తృప్తిజేందరాదు. జాతీయందలి ప్రతివ్యక్తియు తాను జెప్పునది ఆచరణయందు తెట్టినపుడే దేశమాతము లభ్యమునను. పోలీసు శాఖయందు చాల ఉద్యోగులు తగ్గింపబడుట కవకాశముగలదు. అందుకుమారుగ జిల్లా పోలీసుఅధికారుల పదవులు వృద్ధియగుచున్నవి. స్వల్పాద్యోగములందు ఇచ్చట నొకతలాచి, అచ్చట నొకమహర్షిని తగ్గించిన ఎట్టి ఉపయోగమునుండబోదు. పెద్ద ఉద్యోగములలో తగ్గింపులగావించి తలబరువు తగ్గింపవలెను. చాలధనము ధనముల నిర్మించుటయందు వ్యయముచేయున్నది. పాఠశాలా భవనములందుమాత్రము అధికమగు ధనము వ్యయము చేయుచున్నది. అయ్యది తగ్గింపబడవలెను. బాపట్లయందలి హైస్కూలు నిర్మాణమునకు 2 లక్షల రూప్యములు వెచ్చింపబడుచున్నవని తెలియుచున్నది. అట్టివే అనేకములుండవచ్చును. రెండు లక్షల రూప్యములు వెచ్చించి రహజీయమగు హార్వర్డుముల నిర్మించినమాత్రమున విజ్ఞానము అభివృద్ధి గాంచనేరదు.

సర్. పి. వి. పాత్రికారు:- బాపట్ల పాఠశాలబోర్డు పాఠశాల.

పి. అంజనేయులుగారు:- అనునగాక! ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటు నొసంగియున్నారు గదా! జిల్లా ఆరోగ్య శాఖాధికారులెట్టి ఉపయోగకరముగ పనిని గావించలేకున్నారె. వారియధినమందు తగినధనములేదు. శక్తియు లేదు. పరిశ్రమలవిషయములో ఎట్టివిధానమును అవలంబింపబడకున్నది. సబ్బు నేతమున్నగు విషయముల నేర్పు కర్మాగారములు గలవు. కాని అందులన జరుగుచున్నలాభము ఆత్మల్పము. వ్యవసాయ శాఖ కేవలము నిరుపయోగమైనది. వ్యవసాయ కళాశాలవలన ఈదేశమున కెట్టిలాభమును గలుగుటలేదు. వ్యవసాయదారులకు కళాశాలయందారిలేన వారిసలహాలవలన ఏమాత్రము ఉపయోగము గలుగుటలేదు. విద్యావిధానమును గూర్చి విద్యాంగమంత్రిగారు గావించు ప్రయత్నములు ప్రశంసింప దగియున్నవి. ప్రాథమిక విద్య వివిధవిద్యపింపజేయబడుచున్నది. ఇందులకు మంత్రిగారి కివలయు ధనమొసంగబడవలెను. స్త్రీవిద్యవిషయములో చూపదగిన శ్రద్ధజూపబడుటలేదు. గ్రామపాఠశాలము, వైద్యసహాయము విషయములో ఆయుర్వేదపాఠశాలను నిర్మించినందులకు ప్రధాన మంత్రిగారింతయు ప్రశంసనీయులు" అని పలికిరి.

శశిధూషణరథో:- లోటుగల ఆదాయవ్యయపట్టికను ఆర్థికసభ్యులు ప్రశంసించెడిరి. అయ్యది నితంకుశాధికారులకు సంబంధించినదేగాని ప్రజలక్షేమమునకు తోడ్పడునదిగాదని వ్యక్తమగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి విధాన మెల్లప్పుడును సరియగుపు నాదిలేక భరింపజాలని పరిపాలన నిర్వహించుటయొయున్నది అర్హతమునకునుకొండ ఉద్యోగములందు తగ్గింపులుజేయబడుచున్నవి. కాని ఉన్నతోద్యోగుల సందర్భములో తగ్గింపుల జరపబడుట యటుండ నూతనముగ ఉద్యోగులు ప్రవేశపెట్టబడుచున్నారు. ఏశాఖయందైనను ఉద్యోగములు లేనిచో అలవిశాఖలకర్మాగారముగ నున్నది. గోల్కొండమున్నగుట ఏజన్సీలలో అమితవ్యయము గావించబడుచున్నది. నిరంతరసంవత్సరపు ఆయవ్యయపట్టికయందలి పరిస్థితులనుసరించి ఉద్యోగులు తగ్గింపబడవలెనని నూచించియుంటిమి. ఇవను తృప్తికరముగపని యొనర్పబడలేదు. పారిశ్రామిక శాఖయంతును తృప్తికరముగ అభివృద్ధి ఏమియు జరుగబడలేదు.

పి. వి. గోపాలనుగారు

పశ్చిమ తీరమునచే పరితయారు జేయుట కేర్పరపబడిన పరిశ్రమనుగురించి నుడువుచు నచ్చట గృహ నిర్మాణములకుగాను ప్రభుత్వమువారు పెద్దపెద్ద మొత్తముల వెచ్చించుచుండిరిని యు ఇది వృధా వ్యయమనియు గోపాలనుగారు నుడివెరి.

ఆర్కుగనాడారు

రాష్ట్రీయ కన్వములలో తగ్గింపబడు 126 లక్షలలో లోటు పోను మిగిలిన 40 లక్షలను, జాతీయాభివృద్ధి శాఖల శాసనవలెననిగోరిరి. స్థానిక శాఖములకు జరుగు ఎన్నికలును, నియోజనములును ఏమాత్రమును సంతృప్తికరముగ లేదనినడివిరి. చాలమంది అక్కలగు ప్రజల పేర్లు వోటులకు పట్టికలందు గాన్పించుటలేదు. ముందుగా నీ పట్టికలను ప్రజలయెదుట నుంచి ఎవరైన సవరణల జూపినయెడల ఎన్నికలకుపూర్వ ముట్టి సవరణ యొనర్పవలెను. ఉన్నతోద్యోగములందును "నాదారు" సంఘమువారికి తగు ప్రాతినిధ్యము నొసగవలెను. నాదారు సంఘమువారు విద్యార్థుల తలయం దితరులెవ్వరికిని దీసిపోవువారు గారు.

సభవారంతు ఫలహారములకు లేచిరి. తిరిగి 2 1/2 గంటలకు సమావేశమగుదురు.

మ ద రా సు వార్తలు

సైన్యబోధ:— సైన్య బోధకులూర్పు ప్రాధాన్యత లక్ష్యపరచుగా రేపు 4.10 గంటలకు పచ్చపు హాలులో నువ్వసంతురు.

రాకపోకలు:—కన్నాట యువరాజు భార్య సమేతముగా బెంగళూరుమీదుగా మైసూరు బయలుదేరి. వీరి సంపుటకు గవర్నరు దంపతులు స్టేషన్ దాక వచ్చిరి.

మేజర్ హార్డి గారు రంగూనుకు వెళ్లిరి.

క్రొత్త ప్లేటుకొన్నింటకు సభ్యుడుగా ఎన్నుకొనబడిన వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు నేటి రాత్రి ఢిల్లీకి వెళ్లుదురు.

మిల్టర్ సర్టి, డబ్ల్యు. పి. రాబర్ట్స్, డి|| బి|| డబ్ల్యు. జె. వెంకటరామయ్యగారు మదరాసుకు వచ్చిరి.

సానుభూతిసభ:—వై. ఎం. సి. ఏ. ఆడిటోరియం

లో రా|| బి|| డాక్టర్ ఎం. సి. కోమలాగారి మరణమునకై సానుభూతిసభ జస్టిస్ కృష్ణకాగారి ఆధ్యక్షత క్రింద రేపు 6 గంటలకు మళ్ళయాళ్ల క్లబ్ హాలు యాజమాన్యముక్రింద జరుగును. జి. పాండే, కృష్ణనాయక్ మొదలగు ప్రముఖులు బహువ్యసంతురు.

బందరు జాతీయకళాశాల సహాయార్థము

మనోహరబర్మిగారి గానప్రదర్శనము

ఈనెల 7వ తేదీ శనివారమునాడు రాజమండ్రిలో బందరు ఆంధ్రజాతీయకళాశాల సహాయార్థము మనోహరబర్మిగారు పాటకచ్చేరీ జరుపుదురని శ్రీయుత పట్టాభిశేఖరామయ్యగారు తెజవాడనుండి మాకు తంతి సంపుచున్నారు.

గౌ|| వే. రామదాసుపంతులుగారు

ఆంధ్ర స్వరాజ్యపక్ష ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి

తెజవాడ, మార్చి 5:- ఆంధ్రస్వరాజ్యపక్ష పభావ్యత్తాంతములో, వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు ఉపాధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడినట్లు తెలియబడుట పాఠశాలకు ముఖ్యమంతుల కేంద్రము జరిగియున్నానని మాన్యకీయవిలేఖరి తెజవాడనుండి తంతివార్త సంపెను.

బెంగళూరు వార్తలు

సామి ధర్మానందులవారి కృషివలన యిచ్చట హిందూ మహాసభకు కాళాసంఘ మొకటి స్థాపింపబడినది. ఇందలి యావశ్యకతలనుగూర్చి ధర్మానందుసామి యుపన్యసించెను. గవర్నమెంటు అధికారులుగూడ ఇది రాజకీయసంబంధి కాకపోవుటచే యింట్లు పాల్గొని సానుభూతి జూపిరి. హిందూ మహాసభాద్వేషముల కనుగుణముగా నుండునట్లు తీర్మానములు కావించబడినవి స్వవిలేఖరి తెల్పుచున్నాడు.

రంగూను హైకోర్టు

నూతనన్యాయమూర్తులు

రంగూను, మార్చి 5:- ఈమాసాంతమున ఉపకారవేతనమును దీసికొననన్న వెంటేగేను న్యాయమూర్తిస్థానే జిల్లా జడ్జిగానున్న యు. చాగారు హైకోర్టు నూతనన్యాయమూర్తిగ నియమింపబడిరి.

న్యాయమూర్తి యంగుగారు నెలవువై దేశమునకు బోవుచుండుటచే వారిస్థానముందు జె. ఆర్. దాసుగారు జడ్జిగా నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

కుప్పనివారణనిధి

యు. మాంగుగిగారి విరాళము

రంగూను, మార్చి 5:- బర్మా స్థానిక స్వపరిపాలన కాళాపాత్రయగు యు. మాంగుగిగారు కుప్పనివారణనిధికి వెయ్యిరూపాయలు విరాళ విచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

మ హా త్మ ని ఆ గ మ న ము

7వ తేదీ ఉదయమున కు చెన్న పురి చేరును

నిన్న 4-వ తేదీ సాయంత్రము అహమదాబాదునుండి బయలుదేరెను

గాంధీమహాత్ముడు నిన్న 4 వ తేదీ ఉదయమునకు ఢిల్లీనుండి అహమదాబాదువచ్చెను. నిన్న సాయంత్రము అహమదాబాదునుండి బొంబాయికి బయలుదేరెను. బొంబాయినుండి నేడు బయలుదేరి బొంబాయిమెయిలులో 7-వ తేదీ ఉదయము 7½ గంటలకు చెన్నపురి సెంట్రల్ స్టేషనుకు వచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

చెన్న పురి లో మ హా త్మ న కు స్వాగతము

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి ప్రకటనము

గాంధీమహాత్ముడు శనివారం ఉదయం మద్రాసుకువచ్చెదరు. ఆనయమున మద్రాసుపౌరులు తగినట్లు స్వాగత మొసంగవలెనని నేనుకోరుచున్నాను. మహాత్ముడు ఖైదులోనుండి విడుదలచేయబడి జబ్బుచేసినపిదప తమిళనాడుకు వచ్చుటకేదియే మొదటిపర్యాయము కావున భారతీయులలో నుత్తముడు ను మానవశ్రేష్ఠుడునగు నమ్మహాత్మునకు తగినగౌరవము సుచితరీతి నీయవలసియున్నది. ఈస్వాగతమునందు కాంగ్రెసువాదులును తదితరులును అన్ని పక్షములవారును అన్నిజాతులవారును ఏకము కావలయును. ఆదిద్రావిడులును ఇతరనిమ్నజాతులును ముఖ్యముగ నీస్వాగతమునందు పాల్గొనవలయునని నేనుకోరుచున్నాను. ఆయపూర్వతేజోమయునకు తగినట్లు సన్మాన మొసంగునపుడు ఏమాత్రముల్లరిలేకుండ శాంతముగ నుండవలయును. మహాత్మునిదర్శనముతేయగోరువారు దారిలో స్టేషనువద్దనుండి బ్రక్కన నిలుచొని యుండవలయును. స్టేషను ఆవరణములోను ప్లాటుఫారంమీదను జనము శాంతముగ నుండునని నేను నమ్ముచున్నాను. ఏమార్గముగుండ నూరేగింపు జరుగునదియు రేపు తెలుపబడును.

కార్పొరేషను సన్మానపత్రమునకు దోడు, శనివారము సాయంత్రము తిలకుఘాటులో (తిరువల్లి క్షేత్రాబీచి) మహాసభ జరుగును అని శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రకటనార్థ ముపిరి.

మద్రాసు కార్పొరేషను సన్మానపత్రము

మ హా త్మ డు స్వీ క రిం ప నం గీ క రిం చె ను

మద్రాసు కార్పొరేషనువారు మహాత్మునకు తా మిచ్చుసన్మానపత్రము సంగీకరింపుమని కోరుచు తంతిసేయగా అందు కంగీకరించుచు మరల తంతినిచ్చినట్లు మాకు తెలియుచున్నది.

నేటి ఎంగు ఇండియా

మహాత్మనివ్యాసములు

ఢిల్లీ ఐకమత్యసభ

“హిందూ మహామ్మదీయమైత్రి సమస్య అనుకూలముగా పరిష్కరింపబడుటకు తగిన మనస్థితి ఏర్పడలేదు. రెండు మతములవారును గూడ అనుమానగ్రస్తులై యున్నారు. అట్టిసామాన్యకార్యక్రమమున కవకాశ మెట్లు కలుగును? రెండవ పక్షములవారిలోను త్యాగభావము చాల తక్కువగా నున్నది. ఎటులైన మైత్రికలుగపెరినను నాందోళన మెవ్వరిలోను గూడ కనపడలేదు. కాని యిందులకు నిరాశజెంద నవసరములేదు. విశ్వసంప గలవారును భయవిరహితులనగు వారు చలంపకుండ కృషిసలుపుచున్నచో ముందు అనుకూలఫలితము తప్పక కలుగ గలదు” పరిష్కారముజాతీయముగా నుండవలెననిచో ప్రభుత్వసంబంధ మేమియు నుండరాదు. సహజముగా కార్యనిర్వహణకే క్లిసి కలిగియుండవలెనుగాని దొరతనమువారి అసంగ్రహముపై నాధారపడరాదు. [మో. క. గాంధీ]

ఆహ్వానములు

బీహార్, వార్ధా, ఉత్తర ఆంధ్రరాష్ట్రములవారును మిరిపెక్కు మందియునుగూడ నాకాహ్వానములకు పంపియున్నారు. అన్నిచోట్లకును వెళ్లవలెననియే యున్నదిగాని ఒక్కకాలమునందే అన్నిస్థలములకును వెళ్లుటకు నేనశక్తుడనుగాన ముందెవటికి ముఖ్యముగా వెళ్లవలెనను విషయమును నేనే నిర్ణయింపవలసి యున్నది. ప్రస్తుతము వైకంఠో సత్యాగ్రహ మొనరించుచున్న ధీరల పుధ్యనుండుట ముఖ్యావసరమని తలచితిని. వారికి నాద్దానముపంపి చాలకాల మైనది ఇదివరకే చాలకాలాంతమైనది. వారు సత్యాగ్రహమును సూక్ష్మంగాగూడ ను

లంబింపగోరుచున్నారు. వారిసంఖ్య అల్పము. ప్రతిపక్షసంఖ్య ప్రబలము. వారితిరులచెంతనుండి ధనసహాయమును బడయగూడదని యింతవరకును నేను నిశ్చయించుచుంటిని. నేను ఆనుభవరీక్షాడ నగుటచే వారిమధ్యకేగి వారికి ధైర్యమును కలుగజేసి వానికి దారిజూపవలసి యున్నది. [ఆ. ప్రె.]

రాష్ట్రకప్పములు దొలగించుట

అస్సాముకాసనసభయొక్క అసంతృప్తి

భారతప్రభుత్వపు సవతివిడ్డ

పిలాంగు, మార్చి 4:- రాష్ట్రముల కప్పములభారమును దొలగించుటయందు భారత ప్రభుత్వము అస్సాముయొడల నవంబించిన వర్తనముచే రాష్ట్రముందు కిగలిగిన అసంతృప్తి కాసనసభయందు వ్యక్తముచేయబడినది. బెంగాలులో బోల్షిజూడ అస్సాముయొడ యిండియాప్రభుత్వ మవలంబించిన విధానమును నిరసించు, కాసనసభాసమావేశము నిలుపు చేయవలయు నని తేయాకుతోట సభ్యుడగు డబ్లియ. డి. వైల్సన్ గారు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. అస్సామెమ్మడును సవతివిడ్డవలె యిండియా ప్రభుత్వము చే జూడబడుచున్నదని దెల్పి స్థానిక వ్యవసాయ సాకాశా మంత్రి తీర్మానమును బలపరచెను. రాష్ట్రీయకట్నముల విషయమై అస్సామునకు సంభవించిన అన్యాయము వారికి దెలిపివచ్చును భారతప్రభుత్వముయొడలను రాష్ట్రీయప్రభుత్వముయొడలను గల వారిరాజకీయ అపాయకరముగు సంఘర్షణావస్థకు వచ్చెనని అధికసభ్యుడగు చర విలియం రీడుగారు పత్కిరి. తీర్మానము అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడినది. కాని ఒక్కసభ్యుడు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ వోటిచ్చెను. మొత్తముతీర్పు యేమాత్రములపై నాధారపడియున్నదో ప్రతిపాదకుడు దెల్పుచుండుటచే యాభిప్రాయము వ్యతిరేకముగ వోటుయ్యెను. (ఆ. ప్రె.)

డాక్టరు సన్ యట్ సేను

ఆసియాపిబోధము.

చైనానామకమహాశయము డగు డాక్టరు సన్ యట్ సేను చచ్చిపోయినటుల నీ మధ్య రూటరు విలేఖరి తంలివార్తవలన అదినిజముగాదని పిదప నొకవార్తవచ్చెను. డాక్టరు సన్ ప్రణయొకటి లేచి లేవకుండనన్నారని యందుచెలుపబడెను. బొంబాయికానికలు వత్రిక టాకియోవిలేఖరి డాక్టరు సన్ టో గావించిన సంభాషణ మాపత్రికయందు ప్రచురింపబడినది. అందు భారతదేశమును గూర్చియు గాంధీమహాత్ముని గూర్చియు డాక్టరుగారు చెల్లినభావములు గలవు. ఆ సంభాషణంతను యిందుద్దరించి ప్రకటించుచున్నాము:—

చైనాదేశీయవని, చైనాస్వతంత్రరాజ్యస్థాపకుని, డాక్టరు సన్ యట్ సేనుగారిని జూచి మాటాడి యిప్పుటి కనిపిడి సంవత్సరములైనది. కాలము వైబడుచేతను, రాజకీయవ్యవహారములందు బడినశ్రమ యధికమగుటచేతను ఆయన యిదివరకు జూచి నప్పటికన్న తలనరిసి వృద్ధుడుగ గాన్పించెను. ఆయన కేవలత్రమును తీరిక లేకున్న నాలో కొలదినిమిషములు మాటాడుట కంగీకరించెను. ఆయన నాకు స్వ్యాగత మొసంగినపుడు మంద హాసము మెలగ నేత్రములందు అడుక్తముగ లేజము విరాజిల్లెను. అందు చైనాస్వాతంత్ర్యమునకే గాక ఆసియాఖండ మంతటి స్వాతంత్ర్యమునకు గూడ పోరాడుటకై దృఢనిశ్చయము గల్గి యున్నటుల గాన్పించెను. డాక్టరు సన్ భారత వ్యవహారముల గూర్చి తెలిసికొని చాలకాల మగుటచేత ఆయన ముందు తన పురాతన మిత్రుడగు లాబాలజపత్రాయు జేమ మడిగెను. నాకు చెలిసంతవరకు లాలాజీ ఆరోగ్యమును గూర్చియు, రాజకీయముగ ఆయనచేయుచున్న పనులను గూర్చియు చెప్ప గల్గిరిని.

ప్రప్రథమమున డాక్టరు సన్ తన్నుజూచిన చైనాలోని బ్రిటిషుదేశీయులకు కన్నుమంటయని చెప్పెను. ఆయనయేకా యిట్లుందులు చెప్పిపెట్టెనని, వారు పేరుచెట్టిరి. కారణము బ్రిటిషువారిపన్నాగములన్నిటికిని ఆయన అడ్డముగ నుండును. బ్రిటిషువారిచేసిన అందలియుక్తులను ఆయనచెట్టెట్టుట వారికి సరిఫడదు. ఇప్పుడప్పుడనక వారాయనను మాసింపుచు ప్రపంచమున కంతకును ఇంతటి దుష్టుడులేదన్నటుల ప్రకటించుచు దురు, చైనాలో నుండుటకు వారికి భుజిబలముచే నాక్రమించుటయే గాని యెట్టిహక్కును లేదు, యూరోపియన్ దేశములన్నియును, అమెరికా జపానుదేశములు గూడ చైనాలో ప్రత్యేక లాభములు గల్గియున్నవి. వీరు చేయు కృత్రిమపునఃనాపుటకు చెక్కినలో ప్రభుత్వము బలముగనుండి యేలైనవని జేమ తలచుచున్నావని ఆ దేశముల ప్రభుత్వపతినిధు లందరను ఏక మయ్యెదరు.

భారతీయులకు సందేశము

ఆయన భారతీయులకొసంగ సందేశ మేమనగా: ప్రజలు తమలో దాము పోట్లాడుకొనరాదు. విదేశీ యాధికారులు తమ పనిముట్లుగ నుపయోగించుకొని దేశము ననమాన పరచునటుల జేసికొన గూడదు. మనదేశములోనున్న అవినీతిపరులకు రాజకీయజేతల మూముననే ఆసియాజాతి సంతతివార మగువనము విదేశీయుల వలన మన దేశములో మనమాతృభూమియందు బానిసలుగ నుంచబడి కట్టెలుగొట్టుబడును నీర్మితోడుటకును నియోగింప ఒడుగున్నాము. భారతదేశముయొక్క భవిష్యత్తును మాత్రమును, తత్పుత్రులగునీ జేమను ప్రయత్నములమీదనే ఆధారపడి యుండును. గ్రేటుబ్రిటనును ఒత్తిడిజేసినవల భారతదేశమునకు స్వతంత్రములో నానంతభాగమునైన నెప్పటికి నీయదు.

మహాత్మునియొడ గౌరవము

డాక్టరు సన్ యట్ సేను గాంధీ మహాత్మునియొడల అత్యంత గౌరవమును గడుపరచెను. కాని మతవిషయములను రాజకీయ వ్యవహారముల నేకము జేయుటవలన భారతభివ్యక్తునకు ప్రేమబాహుళ్యము అయిన ఆయన సంకేతమును చెల్పెను.

“ఆదియొకభరిత. దానియొక్క జయమునుగూర్చిగాని, అపజయమునుగూర్చిగాని నేను తొందరపడి అభిప్రాయములను చెప్పవలెను. బ్రిటిషు దేశమును పక్కాయుత్తిపరులు. ప్రస్తుతము మీ రెవలంబింపు ‘అనావాదిత్య’మార్గములతో వారిని

జయింపజాలరు. వార లెట్టి అస్త్రములను మీపై నుపయోగించుచున్నారో అట్టివానినే అమాదిరి వానినే వారిపై వదలి సంగం భముజేయ ప్రయత్నము జేయుదు” అని డాక్టరు సన్ గారు చెప్పిరి.

డాక్టరుసన్ ఆసియాఖండ అరగ్గుములకు ప్రతిహాలవాది యని ప్రసిద్ధి గాంచినవాడు. ఇప్పు డాయనను పాశ్చాత్యనాగర కతయందును, శాస్త్రీయభివృద్ధియందును నమ్మకముపోయి ప్రాచ్యదేశపు సాంప్రదాయములే విజ్ఞానమే అధికమైనదని నమ్ముచున్నాడు. మనలను బానిసలుగ జేసిన సాధనములవల్లనే విదేశీ యాధికారము నుండి స్వాతంత్ర్యమును గాంచుట కుపయోగించునెడల పాశ్చాత్యజాతిని ఆసియావాగు లనుగరింప వచ్చునుగాని లేకున్న అక్కరలేదని వారనిరి. ఆసియాఖండము నందు వాసముజేయుచున్న వివిధజాతులయందును భ్రాతృభావ మును సాహచర్యమును లేకపోవుట పెద్దలోప మని డాక్టరు సన్ గారు నమ్ముచున్నారు. ఇందులకు ముందు చైనా నాదేశమును జాపానున్న యేకమై తెల్లవారివాడి నెడు కొనుటకు సింహతలాలులకులత నుండవలెనని వారు జెప్పిరి. “చైనా జపానుదేశములు మిత్రులుగను భూచరులుగనుండి ఆసియాఖండముగ స్వాతంత్ర్యసంగంభము జేయుచున్న యితరదేశముల ను నడుపు నెడల ఆసియాఖండ మనాత్మాం ప్రదాయములన్నియును రక్షింపబడి, ఉద్దేశ్యములన్నియు వెరచేరి ప్రపంచకాంతి ధ్రువముగ స్థాపింపబడును ప్రస్తుతము ప్రపంచము శ్వేతముఖుల స్వర్ణధామమైయున్నది. ఇందు యితర జాతులవారికి యేమియు అవకాశములేకున్నది” అని డాక్టరు సన్ గారు జెప్పిరి.

టర్కీ ప్రశంస

ఆయన టర్కీనిగూడ కొంతప్రశంసించెను. ఈదేశమును శ్వేతజాతులు ఖచ్చాక్రూరముగ హింసించినట్లు ఆయనజెప్పెను. ఇప్పు డీదశమును మనుష్యులనెంతయో గోల్పోయి ప్రతిష్ఠను నిలుపుకొని ఆసియాఖండమునందు పడిపోయినజాతుల నుద్ధరించుటకు జపానుతోపాటు తోడ్పడగలదు. ఈరెండుదేశములను విదేశీయ పరిపాలనమును లేకుండ స్వతంత్రముగ నుండుటకు ప్రయత్నింపవచ్చునని డాక్టరు సన్ముచున్నాడు. ఇట్లుజరిగినయెడల చైనా యీరెండు దేశముల సాదృశ్యమును జూచి స్వార్థ పరులగు శ్వేతజాతుల నిర్బంధములనుండి విముక్తిగాంచవచ్చునని డాక్టరు చెప్పెను. ఇంకను జెప్పెను “మనము ఆసియావాగులము మనదేశ స్వాతంత్ర్యమునకు మాత్రము పోరాడి తృప్తిపెందరాదు. ఈవ్యాధియును మానవకార్యమును యూరోపు అమెరికాదేశములలో నిర్బంధముల పాలగుచున్నవారియెడగూడ వర్తిం చునటుల జేయవలయును. భారతకు యాకృతిమ నాగరకభారములేకుండ జేయవలయును, యూరోపు అమెరికా నాగరకతలకు మనది ప్రతిహాలముగ నుండవచ్చునుగాని కృత్రిమము లేకుం ధి విడుదలగు నీతిని స్థాపించుట యగును” అని డాక్టరుగారు జెప్పిరి.

జపాను సాదృశ్యము

“ముప్పదియేండ్ల క్రింద జపాను కత్తులు కళారులమాట యే యెరుగదు. కాని పాశ్చాత్యులవలెనే యెంతకు బట్టిన వంత ను సిద్ధముగనుండి జేమచెట్టి తమ మాతృభూమికి ఆదేశపు రాజ్యాంగవేత్తలు సంగ్రహ స్వాతంత్ర్యమును దేశగ్లిరి. తరువాత తరువాత జపాను తనకన్న యెక్కువైన శత్రువులను గెల్పుచుండుటచేత ప్రపంచమంతయు కండ్లుదెరిచి, ఆదేశాధిక్యమును గుర్తించిరి. అదివరకల్లా జపానుదేశీయులు శ్వేతముఖులతో సమానముగాదని నమ్మినవారందరకును అక్షగల్గెను. పొట్టి గను తరచు మరి గుజ్జువారే ఛరోపియాధిక్యమును మించినట్లుగ వారు గనుగొని తమ బానిసత్వములను జోగొట్టునని పరాధీన జాతులు నమ్మెను. అత్తి విశ్వాసముగల్గి పునఃప్రబోధము గలుగుటజేసి జపాను జూంజిన విజయముతో అంతటను స్వాతంత్ర్యసంగంభములు జయలు దేరెను. నేడు ఈజపాన్ స్వాతంత్ర్యమును గాంచెను. అప్పనిస్థానమును స్వాతంత్ర్యము బొందెను. భారతదేశముగూడ అదానితోనే యున్నది. ఒక విధమున జూచినయెడల అంతటను స్వాతంత్ర్యోద్యమము ప్రబలబలవలన ఆసియాప్రజలలో భ్రాతృభావ ములపడెననియే యనవచ్చును. రష్యాకును జపానుకు యుద్ధము జరిగినరోజులలో యూరోపునందు ప్రయాణముజేయుచుండ స్త్రీమరుమీద అంభీయుడు నవ్విడి జపానుదేశీయుడ ననుకొని జపాను రుష్యాపై గాంచిన విజయముల కభినందించెను.” అని సన్ యట్ సేనుగారు నుడివిరి.

డాక్టరు సన్ యట్ సేను గారిసందర్భమున ఆసియాదేశ ప్రాశస్త్యమునుగూర్చి వర్ణించుచు ప్రపంచనాగరకత కంఠము

ఆసియా మూలస్థానమనియు, గ్రీసు రోముదేశములకన్న చాలపురాతనమగు నాగరకము నుత్పన్నము జేసినదనియు, యూదేశము నుండియే నేడు పాశ్చాత్యదేశ మనుపరిచు అధిక, రాజకీయ, భౌతిక, పారిశ్రామిక విజ్ఞానము లనుసరింపబడెననియు, జెప్పి ఇంపీరియలిజమును లేకుండజేయుటకై చైనాలో దాము జేయు ప్రయత్నములకు ఆసియాలోని యితరసాధులు సైతికసాను భూతిని గనుపరుపవలెనని కోరిరి.

ఆసియావాగులు మనుష్యులను కొరుక్కొని తినువారని యు ఒకరిగొంతునొకరు కొనుకొనువారనియు శ్వేతముఖులలో వ్యాపించు వభిప్రాయములను వీరు ఖండించి ఆసియానాగరకత ప్రాశస్త్యమును చెల్పిరి.

డాక్టరుగారు తుదకట్లు జెప్పియుగించిరి. “శ్వేతజాతులు సౌఖ్యము ననుభవించుచు అభివృద్ధిగాంచుటకు హక్కుగలదు. అట్లే యితరజాతులవారికిని గలదు. వారు వారి మోక్షమును సాధించుకొనవలయును.”

వీరేశలింగం చిత్రమును బహిరంగ పరచుట

రాజమండ్రి వీరేశలింగం హైస్కూలు ప్రాత విద్యార్థి సంఘ వార్షికోత్సవము, సారస్వతసంఘ వార్షికోత్సవము 8 తేదీన రాజమండ్రిలో జరుగును. తత్సందర్భమున దేశోద్ధారక కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు శ్రీ శ్రీ రా॥ బ॥ కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారి చిత్రమును బహిరంగపరచుటగాన ఎల్లరును విచ్చేయ బ్రార్థితులు.

కార్యక్రమము ప్రాదున 7-30 గంటలకు విద్యార్థి సంఘ మువారి సభ. సాయంత్రం 8-30 గంటలకు సాధారణ సమావేశము.

1. ప్రార్థన 2. అధ్యక్షుని ఆరంభోపన్యాసము 3. నివేదికను చదువుట 4. రాజకీరన 5. మాతృదేశకీరన 6. పాఠశాల కీరన 7. ప్రాతవిద్యార్థుల ప్రశంస 8. అధునిక విద్యార్థుల ప్రశంస 9. చిత్రమును బహిరంగపరచుట 10. అధ్యక్షుని అంతోపన్యాసము 11. వందనములు.

ఇట్లు:—యన. సత్యనారాయణమూర్తి, కార్యదర్శి.

వీరేశలింగం పాఠశాల ప్రాతవిద్యార్థుల సభ

దేశోద్ధారక నాగేశ్వర రావుపంతులుగారు, వీరేశలింగంగారి పటమును బహిరంగపరచురు

రాజమహేంద్రవరము, మార్చి 5:— శ్రీ వీరేశలింగము మిడిలమ్మగారి ప్రాతవిద్యార్థి సంఘసభయు, ప్రస్తుతవిద్యార్థుల విజ్ఞానసంఘసభయు సరసాపురంలో న్యాయవాదిగా నున్న కవికూర వెంకట్రావుగారి యధ్యక్షతక్రింద యానెల రివ తారీఖున జరుగును.

శ్రీ వీరేశలింగంపంతులుగారి కాయాపటమును, దేశోద్ధారక కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు బహిరంగ పఠింతురు.

ప్రాతవిద్యార్థులును, పురజనులెల్లరును విచ్చేయ బ్రార్థితులని యక. సత్యనారాయణమూర్తి గారు తిలినంపిరి.

దక్షిణయిండియా రైల్వే కారిక సమావేశము

ది. బి. పి. కేశవపిళ్ల గారు అధ్యక్షతనహించెదరు

కోయంబత్తూరు, మార్చి 5:—కార్మికసంఘ కార్యదర్శి యగు కర్కగా రిట్లు తిలినంపిరి:—దివానుబహదూరు పి. కేశవపిళ్లగారి అధ్యక్షతక్రింద మార్చి 6వ తేదీ ఆదివారము నాడు యూరోపునందు దక్షిణయిండియా రైల్వే కార్మికసమావేశము జరుపబడును. యి. వి. రామస్వామినాయకరుగారు సన్మానసంఘాధ్యక్షులుగ నున్నారు. సర్. సి. శంకరనాయకరుగారు సమావేశమునందు ప్రోత్సహియ్యదరని తెలియుచున్నది.

(ఆ. ప్రె.)

గౌరవనీయులగు రామదాసు పంతులుగారు

మదరాసు పౌరుల అభినందనము

భారతశాసనసభలోని జాతీయవాదుల కు త్తరువు

చెన్నపురి మహాజనసభ - స్వరాజ్యపక్షముల యాజమాన్యమున నిన్నటి సాయంత్రము తిరువల్లి క్లబ్బికి సముద్రపుటాడ్డున గావింపబడిన పౌరసభయందు, గౌరవనీయులగు వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు, స్టేటుకౌన్సిలు ఎన్నికలందు గాంచిన విజయమున కభినందించిరి. కాననసభయందు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడగు పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారి సభకధ్యక్షతవహించిరి. డా॥ వరదరాజులనాయుడు, కి. రామలింగారెడ్డి, సి. గోపాలమిశ్ర, పి. ఆంజనేయులు, సి. వెంకటరమణయ్యగారు, న. దేవేంద్రుడు, టి. ఆదినారాయణచెట్టిగార్లు మొదలగు ప్రముఖులు సభ నలంకరించిరి.

అధ్యక్షుడు

వెంకటపతిరాజుగారు, ప్రారంభోపన్యాసమున రామదాసుపంతులు గారు, మొదటినుండియు స్వరాజ్యపక్షప్రచారమునకు గావించుచున్న ప్రయత్నములను పరిశ్రమ ప్రశంసించిరి. రామదాసు పంతులుగారిని మదరాసు శాసనసభకు ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలందే పోటీజేయవలసినది చాలమంది ప్రోత్సహించిరి. కాని వారప్పుడు స్వరాజ్యపక్ష నిర్వాహము నొనర్చుచు, ఆభ్యర్థనలను నిలుపుచుండుటచే తానుగూడ పోటీజేయుటకు సంకోచించిరి. గత ఎన్నికలనయమున తగినంత వ్యవధిలేక పోవుటచే, స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రతిస్థానమందును పోటీజేయుట కవకాశము జాలకపోయెను. పంతులుగారు, ఇంకను కొంతకాలమును, స్వరాజ్యపక్ష నిర్వాహమున కుపయోగించుచో, రాజోవు ఎన్నికలయందు దాదాపు అన్నిస్థానములందును స్వరాజ్యపక్షపు ఆభ్యర్థనల నిలుపగలుగుదుము. రామదాసు పంతులుగారు మొదటినుండియు కాంగ్రెసుపక్షమునందే యుండిరి. స్వరాజ్యపక్షము ప్రారంభించినప్పడు మొట్టమొదట నాపక్షములోనికి వచ్చినదివీరే. వీరు స్టేటుకౌన్సిలున కెన్నుకొనబడుట మనకందరకును నియోజకవర్గమునకును గౌరవప్రదము. జాతీయోద్యమముపట్ల స్టేటుకౌన్సిలు నియోజకవర్గముయొక్క వైఖరిని పరిశీలించుటకు నా రీయెన్నికలందు పోటీజేసిరి.

డా॥ యు. రామారావుగారు

డాక్టరు యు. రామారావు గారికిందితీర్మానము నుపపాదించిరి. "చెన్నపురి మహాసభవారియొక్కయు, స్వరాజ్యపక్షమువారియొక్కయు యాజమాన్యమున స్వేచ్ఛబడిన ఈచెన్నపురిపౌరుల సభవారు-స్టేటుకౌన్సిలు ఎన్నికలందు రామదాసుపంతులుగారు గాంచినవిజయమునకు వారిని హృదయపూర్వకముగ సన్మందించుచున్నాము."

రామారావుగారు వై తీర్మానము నుపపాదించుచు- స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానము ప్రజలందు పూర్తిగవ్యాపించినటులు విజయ ప్రబలిదర్శనమని నుడివిరి. నియోజకవర్గము వారియెదుటకు వెల్లినపుడు - రామదాసుపంతులుగారు ఆంగ్లస్వరాజ్యపు అభ్యర్థియను నొక్కవిషయముతో వారు సంప్రత్తిపెరిసింది ఇతరప్రశ్నలనడుగుటకు మానిరి. స్టేటుకౌన్సిలులకు రామదాసు పంతులుగారి వంటివారు ప్రవేశించుట కిదియే ప్రథమము. కాన్సిలున కెన్నుకొనబడుటవలన-రామదాసుపంతులుగారి స్వంత ఆదాయమును చాలవరకు త్యాగమొనర్చవలసివచ్చును. వారొనర్చిన త్యాగమునకు మనమెంతయు కృతజ్ఞుము. ఈయెన్నికవలన కలిగినబలముతో నికమీద స్టేటుకౌన్సిలునకు ఎక్కువమంది కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల నంపవలెను. రామదాసు గారు తుది వరకును స్వరాజ్యపక్షపు ప్రతినిధిగనే యుండవలెనని హెచ్చరించిరి.

క. రామలింగారెడ్డిగారు

రామదాసు పంతులుగారివిజయమునకు జాతీయపక్షము తరపున కట్ట చుంచి రామలింగారెడ్డిగారి భినందనముల చెబుచును నిట్లునుడివిరి. దేశమునందలి జాతీయవాద పక్షములన్నియు కలసి జాతీయాదర్శము నందుటకు ఒకేద్వారమును ఒకేసూత్రమును ఒకేమార్గమును నవలంబించి కలిసి పనిజేయునలెనని ఆశించువారిలో నేనొకడను. ప్రముఖమిత్రములు, వేర్వేరుముఖములుగా పనిజేయుచు, రైల్వేషిమాండుల సందర్భమున భారతశాసనసభలో జూచినటులు - అప్పుడప్పు డొకరినొకరు నెదుర్చుకొనుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారు జాతీయవాదులనో - జాతీయవాదులు స్వరాజ్యపక్షమువానినో దురులోకలుపుకొను

వరకును - నీ రెండుపక్షములను ఇచ్చిపుచ్చుకొను భావముతో కలిసి పనిజేయవలెను. రామదాసుగారు-మంచి రాజ్యాంగ వేత్తలుగుటచే నీయాదర్శముకొర కాలేదు పనిజేయునను నుద్దేశముతో వారి నభినందించుచున్నాను. రాజకీయములందు నిర్వాణము, పద్ధతి, క్రమశిక్ష, పరిస్థితుల ననుసరించి మారుచుండవలెనని ఒకేరీతినుండరాదు. మనదేశమునం దిప్పుడు, ఆచరణయోగ్యముగ రాజకీయముల కెక్కుదావత్వకత గలదు.

రామదాసుగారి విజయమువలన - ధనికులు జాతీయోద్యమమునకు విముఖులుగ నున్నారని ప్రభుత్వమువారు గావించు నాశోపాయం దెట్టి సత్వమునులేదని ఋజువుయ్యెను. ఈ నియోజక వర్గము నందున్న వారందరూ, గొప్పజిహ్వాదారులు - ధనస్వాములు - ప్రభుత్వవిరుదముల సరిగినవారును మాత్రమే. వీరందరూ - రామదాసుపంతులుగారి నెన్నుకొనుటవలన దాముగూడ జాతీయోద్యమాభిమానులగునియు - ఒక తరగతివాడిని మరియొకతరగతివాడిని పోట్లాటులు గల్పించుట కెత్నించుటవలన తాభములేదనియు ప్రభుత్వమువారికి స్పష్టపరచిరి. ఈవిషయమును గమనించి - జాతీయవాదులు ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో పనిజేయవలెను. రామదాసుగారి విజయము - దేశమునం దితరభాగములందు దిప్పుడే మంచిఫలితముల నొసగుచున్నది. దక్షిణకనరాయందును, కర్నూలునందును కలిగిన వైఎల్కెనులందు పోటీజేయుటకు జాతీయవాదుల కిది దైర్ఘ్యమొసగెను. కర్నూలునందు బి. శేషారెడ్డిగారు జాతీయవాదుల పక్షమున పోటీజేసెదరు. వీరియభ్యర్థిత్యమునకు - స్వరాజ్యపక్ష నాయకులగు వెంకటపతిరాజుగారును - కార్యదర్శియగు సత్యమూర్తిగారును అనుమతి నొసగియుండిరి.

రెడ్డిగారు ముగించుచు - రామదాసుపంతులుగారికి గల విజ్ఞానమును - రచనగ్రహణపారిశ్రామికమును ప్రశంసించి - ఢిల్లీయందు వారు పూనుకొనిన పనికి విజయము గలుగుగాక యని యాసించిరి.

భారతశాసనసభలోని జాతీయవాదుల కు త్తరువు

స్వరాజ్యపక్షముతరపున వోటుజేయవలెను

ఎస్. సత్యమూర్తి గారి క్రిందితీర్మానము నుపపాదించిరి. "చెన్నపురి మహాజనసభ యొక్కయు, స్వరాజ్యపక్షము యొక్కయు యాజమాన్యమున నేర్పబడిన, ఈపౌరసభవారు- భారతశాసనసభయందాయవ్యయపట్టికసందర్భమున జరుగనున్న చర్చయందు, స్వతంత్రపక్షసభ్యులు - స్వరాజ్యపక్షము తరపున సమ్యుతుల నొసగవలెనని గోచరున్నార."

సత్యమూర్తిగారు తీర్మానమునుగురించి మాటలాడుటకు పూర్వము రామదాసుపంతులుగారి విజయమునకు అభినందించిరి. స్వరాజ్యపక్షముని ప్రజలచే సహించుకొనబడు కాలమున మొట్టమొదట నీప్రాంతమున రామదాసుపంతులు గారు స్వరాజ్యపక్షమును బలపరిచి, ఎన్నియో యజమానములను దైర్ఘ్యముతో సహించెను. చిత్తరంజను దాసుగారితో ఆంగ్లదేశమున పర్యటనమొనర్చి- మొట్టమొదట సాంగ్రడేశమున స్వరాజ్యపక్షమును బలపరుచుచుండుట చాలసంతోషకరము. రామదాసు పంతులుగారు తనమాని షెస్టానుందు తాను స్వరాజ్యపక్షము వాడనని స్పష్టముగ చెలిపెను. ఆపదమును ప్రకటనలోపదలిజేయవలెననియు- అట్లుజేసినచో వోటునిచ్చెదమనియు ఎంతమందియో ప్రోత్సహించినను ఆత డందులకుసమ్మతించక నిరాకరించినవిషయము నాకు చెలియును. వీరిఎన్నికవలన- స్వరాజ్యోద్యమము వ్యాపించినచో- బ్రాహ్మణేతరభావములుండవని స్పష్టమయ్యెను సాంఘికవిభేదములు బోధ్రోలుటకు జాతీయోద్యమ మొక్కటే ముందు.

తానుపపాదించిన తీర్మానమును గురించి సత్యమూర్తిగారు నుడువుచు, భారత శాసనసభలోని జాతీయవాద సభ్యులు గతవత్సరపు విధానమును మార్చుకొనుటకు - పరిస్థితి లేమాత్రమును మారలేదనియు - అందుచే నీసమయమునగూడ స్వరాజ్యపక్షముతో గలసి వోటుజేయవలెననియు నుడివిరి.

టి. ఆదినారాయణ చెట్టిగారు వై తీర్మానమును బలపరచిరి. రెండుతీర్మానములను సభవారిచే నేకగ్రీవముగ నామోదింపబడెను. సభ్యుల యుత్సాహ ధ్వనులు చెలరేగ రామదాసు పంతులుగారును, అధ్యక్షుడును, సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు, పి. ఆంజనేయులు గార్లచే పుష్పమాలాలంకృతులుగ నొనర్చబడిరి.

రామదాసు పంతులుగారుచిత్తరీతిని ప్రత్యుత్తరమొసగుచు తమకృతజ్ఞతను చెలియజేసి - సభవారి కోరికప్రకారము అచ్చట గావింపబడిన తీర్మానములను శాసనసభలోని మదరాసుసభ్యుల కందచేసెనని చెలిపిరి.

చెన్నపురి కార్యరేషను

అనుకూలురు ప్రతికూలురు

మహాత్మునికి స్వాగతమొసంగవలెనను తీర్మానమును చర్చించుటకు హామీదుఖానుగారు మొన్న కార్యరేషనువారి అనుమతిని కోరగా, ఆధ్యక్షుడు ఓట్లు పుచ్చుకొనగా, తేలిక ఫలితము.

ప్రతికూలురు

ధనపాలమొదల్యారు, నటరాజ మొదల్యారు, టి. నుందర రావునాయుడు, సురుగప్ప సెట్టి, బ్రాహ్మ, పవెలు, హర్ష, డాక్టరు వెల్లుగార్లును కే. బ్యాసారావుగారునుగూడ ప్రతికూలురుగా నుండిరి. నలుగురు బ్రాహ్మణేతరులును నలుగురు ఆంగ్లో-యిండియనులును ఒక బ్రాహ్మణుడును మొత్తము 9 మంది ప్రతికూలురు.

తటస్థులు

ఓ. తనికాచలం సెట్టి, టి. వరదరాజులనాయుడు, వేంకటపతినాయుడు, జి. నారాయణస్వామి సెట్టిగార్లును కల్లుల బ్రాహ్మణుల సెట్టిగారును మొత్తము 5 గురు తటస్థులు.

అనుకూలురు

డాక్టరు విజయరాఘవులు, శ్రీరాములునాయుడు, డాక్టరు ఆర్యదాసాదారు, వేణుగోపాలశ్రేష్టి, సామి వేంకటాచలంశ్రేష్టి గోనుగుంట వెంకటసుబ్రహ్మణ్యంశ్రేష్టి, మదన గోపాలనాయుడు, డాక్టరు వల్లభ్యు, ఆబ్దులు హామీదుఖాను, చక్రెరయ్య సెట్టి, డాక్టరు రామకామకు, మినాక్షి నుందరం పిళ్ల, వసీముహమ్మదు, డాక్టరు సి. నరేశమొదల్యారు, టి. ఎస్. రామస్వామయ్యగారు, బ్రౌను, గ్రీను, నర్సన్, డాక్టరు స్వామినాధం, వానుదేవపిళ్ల, హాకీం ఆబ్దులు అజీజుసాహెబుగార్లు. మొత్తము 21 మంది అనుకూలురు.

వలంటీరులు

శనివారమునాడు వలంటీరులుగా నేవచేయ గోరువారు శేపురి వ కేటీ శుక్రవారమునాడు ఉదయము 8 గంటలకు మహాజనసభాహాలు (హంటుకోడు)లో పి. ఎం. ఆదికేశవులు గారిని కలుసుకొనవలెను.

ద్రవిడరాష్ట్రమున నూలుచందా

నూలుచందా చెల్లించుట కంగీకరించినవారింతవరకు 600 మంది క్రొత్తగా కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరిరిని వరదరాజులు నాయుడుగారు ప్రకటించిరి.

తిరువల్లి క్లబ్బికి కాంగ్రెసు సంఘము.

ఫిరేవరినెలలో క్రొత్తగా 202 మంది నూలుచందా సభ్యులుగా చేరిరి. వారిలో 78 మంది స్వయముకా వడికి నూలు పంపువారు. వారిలో 18 గురు స్త్రీలు, 60 మంది పురుషులు.

సర్ మోక్షగుండం విశ్వేరయ్యగారు

కరాచి మ్యునిసిపాలిటీవారి ఆహ్వానము

కరాచి మ్యునిసిపాలిటీని సత్కరించుటకు సంఘమువారు నెమక మైసూరుదిగానగా నుండిన విశ్వేరయ్య గారిని కోరిరి. 6000 రూపాయలు గౌరవభృతినిచ్చుటకును నిశ్చయించి కోక బంగళాను ఒకమోటారుకారును ఇచ్చుటకుగూడ వారంగీకరించిరి.

సింహపురి సుగుణవిలాససభ-నెల్లూరు శనివారము 7-30 రాత్రి 9-30 గంటలకు

నెల్లూరు టౌనుహాలులో

సావిత్రీ

అను నాటకమును బ్రదర్శింతురు

మఖ్యసాత్రలు:

సత్యవంతుడు:- యడవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు సావిత్రీ:- కడియాల రత్నయ్యగారు యముడు:- మైసూరు కృష్ణమూర్తిగారు వారదుడు:- జి. రాధాకృష్ణయ్యగారు. యం. శేషారెడ్డి, కార్యదర్శి.

ఆంధ్రపత్రిక

1925-వ సం॥ మార్చి నెల 5-వ తేది

గురువారము

“హిందూదేశ మొక జాతిగాదు” నైన్యాధిపతి ప్రతిపాదనము

ఇండియా బడ్జెటును గూర్చి సామాజ్యశాసన సభ్యులు పలువురు ప్రసంగించిరి. భారతీయ సభ్యులందఱును మిలిటరీ వ్యయాధిక్యము నేకగ్రీవముగ ఖండించిరి. కలనల్ క్రాఫ్డు మున్నగు ఆంగ్లో హైందవులకు మాత్రము సైనిక సౌష్ఠ్యము ముఖ్యమౌపరిహర్దుప్రాంతములం దింకను ముందుకు బోయి కొండజాతులవారి నణగద్రొక్కవలయునని, వీరు గోరుచున్నారు. మధ్య ఆసియాలో రాబోవు సంగ్రామము జరుగుననియు, అందుచే భారతీయ విషయమును గూర్చి స్వరాజ్యపక్షము వారాలోచించవలయుననియు, క్రాఫ్డుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఏదియో నొక యవద్రవమును ఎదుటనెంచి, నైన్యాధిపతి మునుపే చెప్పినట్లు, హిందూదేశమున క్రొత్తగాదు. ఒకమారు రుష్యాభయము. వేరొకమారు ఆఫ్ఘనిస్తానపు భయము. మరియొకమారు, యూరపు సంగ్రామము. ఈ మారు, మధ్య ఆసియాభయము గాబోలు ! హిందూదేశము నెల్లప్పుడును సంతతోవద్రవ మెదుర్కొనుచుండ, మిలిటరీ ఖర్చు తగ్గు టెటులు ? ప్రపంచమంతయు శాంతిరక్షణకై నేర్పాటుల జేయుచున్నను, హిందూదేశమునకు మాత్రము పశాంతి గలుగకన్పడి.

చమన్లాల్ గారు చెలివినటలు, కేవల బాహ్యశక్తులనుండి దేశమును రక్షించుటకేగాక, ఆంతరంగికముగ ఇంపీరియల్ పద్ధతిని కొనసాగించుటకుగూడ, సైన్య ముపయోగపడుచున్నది సైన్యశాఖ ప్రజలనశమయినగాని, దాని నిజోపయోగము విస్తరించదు. భారతీయోద్యోగులను నియమించి, యూరపీయుల సంఖ్యను తగ్గించినగాని, సైన్యవ్యయమునందు క్షీణతయొండనేరదు. ఈవిషయమై సర్ పి. శివస్వామిఅయ్యరు మున్నగు మితవాదనాయకులు జేసిన ప్రయత్నములు సఫలము గాంచవలెయ్యెను. అటులయినను, మితవాదుల కింకను ఆశ లంతరింపలేదు. స్వతంత్ర పక్షమువారుగూడ నిరోధపద్ధతిని మానుకొని, సంతృప్తి జెందుచున్నారు. కాని, సైన్యాధిపతి యగు రాలిస్సను ప్రభువుగారుజేసిన ప్రసంగము జూచిన, మితవాదు లెల్లరును గాలిలో మేడల గట్టుచున్నారనియు, అధికార హృదయము మార్పు జెందలేదనియు స్పష్టమగును. సైన్యమునందు భారతీయోద్యోగులను నియమించు విషయము, రాలిస్సను ప్రభువుగారి కేమాత్రము రుచించలేదని వారి ప్రసంగము స్పష్టపరచుచున్నది. జాతీయ సైన్యము నేర్పరుచుటకు, మొదటియిబ్బంది యేదనిన హిందూదేశ మొకజాతిగాదట! వీరి యూహ నిజమగుచో, ఆ ఇబ్బంది ఎన్నటికిని తీరునదిగాదు.

పాశ్చాత్యదృష్టిప్రకారము, హిందూదేశము నందు జాతీయత లేకబోవచ్చును. పాశ్చాత్య జాతీయత ద్వేషభావమును ప్రజ్వలించజేసి ప్రశంసము నెట్టిసితికి చెచ్చెనో దెలుపనక్కరలేదు. హిందూదేశమునకు అట్టి గడ్డకట్టిన జాతీయతతో బనిలేదు. హైందవజాతీయత అనేక భాషలు అనేకమతములతో గూడుకొనియున్నవి. వీని యన్నిటియందును హైందవజాతీయ భావము ప్రవహించుచునే యున్నది. పాశ్చాత్యదేశములం దయినను వివిధ భాషలును వివిధమతములును చేరియుండెడి దేశములుగలవు. అయినను, జర్మనీకి జర్మను సైన్యము గలదు. ఆమెరికాకు ఆమెరికను సైన్యముగలదు. హిందూదేశ విషయమునమాత్రము, అన్నియు దాటరాని యిబ్బందులే యగును. భారతీయులను వారొకరు తేరినియే బ్రిటిష్ షు అధికారులు భావించుచున్నయెడల, ఆపదము నేల నాడవలయును? భారతజాతి యొకటిగలదను నాధారము నేల దీసికొనవలయును? పటేలుగారు సూచించినట్లు సైన్యాధిపతి ప్రసంగము అధికారహృదయమును వెల్లడిజేయుచున్నది. స్వతంత్రపక్షమువారు కదలబారుచు మరల వెనుకతోవ బట్టుచున్న సమయమున, సైన్యాధిపతి తన నిజాభిప్రాయమును తెలిపి, ఆశల సదియాశల గావించినందులకు, వారి నభినందింపవచ్చును.

సంస్కరణశాసనమునందు భారతీయులకున్నతోద్యోగములు నొనగవలయునను యాశయము గలదు. రాలిస్సను ప్రభువు బోలు సంకుచిత హృదయులు, పై కోర్కెను సఫలపరచెదరనుట వ్యర్థపుటాహ తప్ప వేరుగాదు. తమ మనోదృష్టి బోవునంతవరకు హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము బనికిరాదనియు, ఉదారపూరితమగు నిరంకుశ విధానమే హిందూదేశమున వ్యాపింపగలదనియు, కీర్తిశేషులగు మార్లే ప్రభువుగారిక మారు నుడివియుండిరి. ఆ విధముగనే, సైన్యాధిపతియు అనేకసంవత్సరములవరకు హిందూదేశమును రక్షించుటకు బ్రిటిష్ ఉద్యోగులననరమని నిస్సంజేహముగబలికెను. ఇందుకు కాలపరిమితియైనను వీరు నిరూపింపలేదు. సైన్యాధిపతికి భారతీయుల పట్ల ఎట్టి విశ్వాసముగలదో, దెలుప నక్కరలేదు. సంఖ్యాబలముగాక, వీరికి శ్రేష్ఠత గావలయునట. అట్టి శ్రేష్ఠత యూరపీయులదవ్వారా గాని చేకూరదుగాబోలు ! భారతీయులను జేర్చుకొనుటకై తొందరపడుచో, మహోపద్రవము గలుగునట. సైన్యాధిపతి యీ తీరున బటుకుచుండ, మిలిటరీ వ్యయము తగ్గకుండుటలో వింతయేమి గలదు ? ఇంచితేపు కమిటీ వారి సలహాల నయినను, సైన్యాధిపతిగా రంగీకరింపకుండుటకు కారణమేమియో ఇప్పుడు విదితమగుచున్నది.

రాలిస్సను ప్రభువుగారి ప్రసంగము తరుణసమయమునం దొనగబడినది. స్వతంత్రపక్షనాయకులగు జిన్నాగారు సయితము అత్యంతమగు నాశాభంగము గనుపరచిరి. గత సంవత్సరము, బడ్జెటు సందర్భమున స్వరాజ్యపక్షము వారితో గలిసి తాము వోటుజేసియుండుట, పొరబాటుని జిన్నాగారంగీకరించిరి. తా మిటీవల సలిపినవని ఇంకొక పొరబాటుని, జిన్నాగారి పుడంగీకరించెదరా ?

సైన్యశాఖపై విశ్వాసరాహిత్యమును ప్రతిపాదించెదమని, జిన్నాగారు రాగ్రహపూరితులై బలికిరి. అధికారమునుండి సైన్యశాఖను మాత్రమును వేరుజేయనేల? విశ్వాసరాహిత్యమును మొత్తపు పరిపాలనా విధానముపై జూపుట సబబుగనుండును. జిన్నాగారి కనయినను, ఏయెండ కాగొడుగు బట్టకుండుట మేలు. తామికమీద శాసనసభలలో ప్రభుత్వమును సంతతము ప్రతిఘటించుచు, వెలుపల దేశమును శాసనోల్లంఘనమునకు సంసిద్ధముగావించెదమని పటేలుగారు బలికిరి. ఉదేకనమయమునం దిటుల బలికి, ఆపిమ్మట మారుమాటాడక యుండుటవలన నెట్టి ప్రయోజనములేదు. ఉత్త బెదిరింపులవలన, లాభమునకన్న నష్టమధికముగ గలదు. స్వతంత్ర స్వరాజ్యపక్షము లీ సందిగ్ధసమయమునం దెటుల వెలగునోయని, దేశ మెదురు జూచుచున్నది.

హైందవసమస్య: ఇండియామంత్రి

హైందవసమస్యను గూర్చి యోచించుటకై, ఇండియామంత్రి రీడింగుప్రభువుగారిని పిలిపించెననియు, రీడింగుప్రభువుగారు వచ్చువరకు లిట్టను ప్రభువుగారు రాజప్రతినిధిగ బనిచేసెదరనియు, నిన్నటిదినము జేసనవార్తలో ప్రకటింపబడెను. రీడింగుప్రభువుగారిని పిలిపించనేల? ఈ ప్రశ్న పలువుర మనములను చీకాకుడరచుట సహజము. బాల్కువిన మంత్రిగారు ఇటీవల కామన్సునభలో ముచ్చటించుచు, హైందవసమస్యనుగూర్చి చర్చించుటకు గడువీయ నవసరములేదని, తృణీకారముగ బలికెను. ఇదిజరిగి ఎంతకాలమోగాలేదు. ఇంతలో నేమి యననరమేర్పడెను? విషమరాజకీయ పరిస్థితు లేవియు నుదయించలేదని, బ్రిటిష్ పత్రికలు దెలుపుచున్నవట. రీడింగుప్రభువుగారు నెలపు దీసికొని ఇంగ్లండుకు బోయెదరని, చాలకాలమునుండియు వాడుకయుండెను. ఆ యనకాశమును ఇండియా మంత్రిగారు కైకొనదలచియుందురు. కాని యిందు వలన నేడయో మహద్భాగ్యము చేకూరునని ప్రజలు తలంపజాలరు. సంస్కరణములగూర్చి విచారించిన సంఘము కొన్నిసిఫార్సుల జేసియుండెను. ఆ సిఫార్సులు విశేషముగ నిబంధనల మార్పులకు సంబంధించినవి. సంస్కరణముల స్వరూపమును మార్పుటకు, విచారణసంఘమున కధికారములేదు. ముఖ్యమగుమార్పు లేవియు జరుగవని, మద్రాసుమొయిలు పత్రిక గూడ అభయ మొనగుచున్నది. స్వల్పపు మార్పులజేసినను, భారతీయులు సంతృప్తి జెందబోరు. వారికి సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము గావలయునుగాని, తమకు బెళుకులతో బనిలేదు. స్వరాజ్యములేనందువలన, భారతీయులు ఇంటనేమి వెలుపలనేమి నేటుల బాధపడుచున్నారో కనుల గట్టినటులుండగ, స్వల్పవరములు వారి హృదయముల కెటుల యుపశాంతి నొనగగలవు? మొత్తముమీద, గవర్నరులును, రాజప్రతినిధియు, సైన్యాధిపతియు, క్రొత్త సెలవుచట్టమును పూర్తిగ వినియోగించుకొనుచున్నారు. అసాధారణ సమయములం దుపయోగింపదగిన పాకర్లము, అప్పడే సర్వ సాధారణమగుచున్నది. సైన్యాధిపతియగు రాలిస్సను ప్రభువుగారు ప్రయాణమయిరి, సర్ హెన్రీ వీలరు, కోస

హోకోర్కె బట్టరుగారు వెడలుచున్నారు. రీడింగు ప్రభువుగారు బోవుచున్నారు. వీరి బ్రయాణపు ఖర్చులను హిందూదేశము భరింపవలయును. దేశమునకు గలుగుచున్న సూతనలాభము లివియే! రీడింగుప్రభువుగారి స్థానమును, లిట్టనుప్రభువుగారి రలంకరించుటకు, దగినవారే. ఏలనన, లాఆర్డరు జేక్షణకై, రీడింగుప్రభువుగారికన్నను వీరెక్కుడు పట్టుదల జూపియుండలేదా? లిట్టనుప్రభువు గారిని రాజప్రతినిధిగ జేయుటకు, నిర్బంధ ప్రయోగ కౌశల్యమే కారణమని, ప్రజలకొనుటకు వీలు గలదు. లిట్టనుప్రభువుగారికి చేదోడువాదోడుగ బనిచేసి, అధికారవర్గ ప్రతిఘటన నిలువజెట్టుటకై తమ శక్తిసంతతు ధారబోయుచున్న సర్ అబ్దుల్ రహీంగారికి జెంగాలు గవర్నరుగారు వింతయుండదు. అధికారవర్గ మెటుల మెలగినను పాటింపక, లేనిపోని యాశలకు లోనుగాక స్వరాజ్య సంపాదనకై ప్రజలప్రమత్తులై కృషినివలసినగాని, వారి యభీప్సములు నెఱవేరజాలవు.

అకాలీలు: సైన్యము

ఇంతవరకును, బ్రిటీషుసైన్యమునందగ్ర స్థానము నహించుచున్నవారిలో, సిక్కులను బేర్కొనవచ్చును. సిక్కులు సామ్రాజ్యరక్షణకై జేసిన సేవ నిరుపమానము. గత సంగ్రామమున పెక్కు రంగములలో సిక్కు సైన్యము అప్రతిమానమగు శౌర్యధైర్యప్రతాపముల గనుపరచెను. అట్టి జాతికి సేద కలిగిన సంకటములు మిక్కుటముగ నున్నవి. ఇదియూ సిక్కులవల్ల జూపదగిన కృతజ్ఞత యని పలువురు ప్రశ్నించుచున్నారు. అకాలీ సిక్కులు, కేవల మతరక్షణకై దౌర్జన్యరహితముగ పోరాడుచున్న విషయ మెల్ల రంగీకరించెడిదే. స్వమతరక్షణ మెల్ల ర విధియగుటచే, అకాలీల చర్యలు ప్రశంసాపాత్రములని ప్రభుత్వమువారయినను అంగీకరింపక తప్పదు. కాని, పండిత మాలవ్యాగారి ప్రశ్నలకు జవాబుచెప్పచు, సైన్యకార్యదర్శియగు బర్దనుగారు గావించిన ప్రకటనము, ఇంతవరకు జరిగిన అన్యాయముల నన్నిటిని మిందిపోవుచున్నది. అకాలీ యుద్ధమములో పాల్గొనిన సిక్కుల నెవరిని సైన్యములో జేర్చుకొనరాదని ప్రభుత్వమువారు తుత్తురు విచ్చినట్లు, బర్దనుగారు రంగీకరించుచున్నారు. ఇదివరలో సైన్యమున బనిచేసి, అకాలీ యుద్ధమమున జేరినవారి పైను లూడలాగబడెనని, బర్దనుగారు రంగీకరించిరి. మత భేదములు జనించినపుడు, ప్రభుత్వమువారు రొక్కపక్షము నభిమానించి, వేరొక పక్షమును దండించుట ఎంతయనభ్యయో యూహింపవచ్చును. మత తాటస్థము దీనివలన లొలగిపోవుచున్నది. అకాలీలు మతాభిమానముమూలమున ప్రభుత్వకోపమునకు గురియై తీరని యిక్కట్లకు లోనగుచున్నారు. కాని, ఎట్టియిబ్బందులనయినను దాటి, వారు అగ్నితప్తకాంచనముభాతి వెలింగి, హిందూదేశమున కాదర్శప్రాయలు గాకమానరు.

మహాత్ముని ఆగమనము

గాంధీమహాత్ముడు నిన్నటిదినము డిల్లీనుండి అహమ్మదాబాదు జేరెననియు, నేడు బొంబాయికి రాగలడనియు, తంతివార్త దెలుపుచున్నది. ఏడవ

తేది మదరాసుజేరుట కాటంకమాండదు. మదరాసు పాఠాలు, మహాత్మున కుచితరీతిని స్వాగతమొనగ ప్రయత్నించు చున్నందుల కెంతయు సంతసింపవచ్చును. కాని, మహాత్ముడు వట్టిసన్మానములతోను, ప్రశంసా వాక్యములతోను సంతృప్తిజెందడు. ప్రస్తుత సమయమున జాత్యైక్యమునకై మహాత్ము డెటుల పరితపించుచున్నాడో దెలుపనక్కరలేదు. మహాత్ముని పరితాపమును దీర్చుటకు, మద్రాసుపౌరులు పాటుబడవలయును. హిందూమహమ్మదీయ, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమ్మేళనము బలపడుటకై పాటుబడుచు, దక్షిణ దేశ గౌరవమును కళంకిత మొనర్చుచున్న అస్పృశ్యతను నివారించి, కద్దరును నిర్మించుటకును కద్దరు సత్త్వములను విధిగ భరించుటకును, చెన్నపురి పౌరులు దీక్ష బూనవలయును. భారతజాతిని రక్షించి, స్వరాజ్యమును చేరువకు దేగలిగినవి, యివియేగాని వట్టి యాడంబరముగాదు. కేవల బ్రాహ్మణవదర్శనములచే, స్వాతంత్ర్యము సిద్ధింప నేరదు. బీచి ప్రసంగములు, విశేషలాభ మొన గూర్చును. స్వతంత్రశక్తి నుపయోగించి భారతీయులు నిర్వహింపదగిన కార్యములే శాశ్వతఫలము నొసగి, స్వరాజ్యానుభవమును గోచరింప జేయును. మహాత్ముని సంప్రీతచిత్తుని గావించుట కింతకన్నను వేరు సాధనములేదు. చెన్నపురి ఇంత వరకును, నిర్మాణకార్యక్రమము విషయమై వెనుకంజవైచుచుండెను. మహాత్ముని సందర్శనము నూతన కార్యోత్సాహమును ప్రజ్వలించజేయు గాక!

ది॥ బ॥ ఆర్. రామచంద్రరావుగారు

ది॥ బ॥ ఆర్. రామచంద్రరావుగారు, మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు ఖాయపుకార్యదర్శిగ 1917 సంవత్సరమున నియమింపబడిరి. వీరు ఏడవసంవత్సరము లీడవిని నిర్వహించిరి. రామచంద్రరావుగారి సామర్థ్యాతిశయము నిట వివరింపబనిలేదు. తెలివి తేటలండేగాక, స్వతంత్రకార్యనిర్వహణమునందు, వీరికి వీరేసాటి. ఇట్టివారే దేశమునందయినను నన్యానాథులగుదురు. కాని, మద్రాసునందునూ త్రము, వీరియోగ్యతనుగుర్తింపక, మరల వీరినితగ్గించి కత్తెరుగ నియమించిరి. నిన్నటిదిన మీవిషయమై మద్రాసు శాసనసభలో ప్రశ్నలనేకము లడుగబడెను. ప్రభుత్వమువారు రెట్టిసమాధానము జెప్పక, తమయిష్ట మదియని బలికిరి. సమర్థులగు భారతీయులు యున్నతదపుల నాక్రమించుట కవకాశము లెటుల లేవో యందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును.

వోటీయదగినబడ్డలు అంశములు

బడ్డలు వివరములపట్ల, ప్రజాప్రతినిధులకు గల అధికార మల్పము. వానిని తగ్గింపవచ్చును. నిరాకరింపవచ్చును. కాని, ప్రభుత్వము వారు వానిని పునరుద్ధరింప గల్గుదురు. అందుచే శాసనసభ్యుల వోటు వేడుకగ పరిణమించుచున్నది. ఈ వేడుకయందయినను, శాసనసభ్యులు స్వేచ్ఛగ పాల్గొన, వీలగునా? తొంభైయేడుకోట్ల వ్యయముపై శాసనసభ్యులు వోటుజేయ వీలులేదని, బ్లాక్టాగారు నిన్నటిదినము బలికిరి. ఈ మొత్తము

నందు ఏబదియారుకోట్ల సైన్యవ్యయమును తాకుటకు శాసనసభ్యుల కధికార మేమాత్రము లేదని తెలిసిన విషయమే. ఇందును గూర్చి వ్యాఖ్యాన మనవసరము.

విదేశవార్తలు

ఆయుధ పరిశీలనము

జర్మనీలో నిర్బంధములు

ఆక్స్ఫర్డు ప్రభువు యభిప్రాయము
ఖాళీ చేయుటనుగూర్చి

లీఫ్ట్లు, మార్చి 31:—ప్రభువులసభలో మొదటి పర్యాయము ఆస్క్విత్తుగా దువన్యసింపిరి. అంతర్జాత్ర సుందలి సైనిక పరిశీలన సంఘమువారు తమ నివేదికమును ప్రకటించుటకు ఒక తేదీని నిర్ణయించెదరా యని యడిగిరి.

కోలోను నంతెనను ఖాళీచేయుటకంద ఆపుజేయుటను గూర్చి ప్రస్తావించుచు ప్రాంసుకు శాశ్వతముగ ఉపద్రవము భయము లేకుండ జేయుటకును, ఆక్రమణ జన్యమైన రాష్ట్రములను ఖాళీజేయుటకును సంబంధము లేదనియు అట్టి ఏర్పాటును జేసి యుండవలసిననియు దీనికి ప్రాంసు, గ్రేటు బ్రిటను, యునైటెడ్ స్టేట్సు గలసి ఒకంబడకు జేసికొనవలసి యుండెననియు, దానిని ప్రసవరచెదరనియు కాని అది ఇంతవరకు అమలు లోనికి ఆనగా అసలు ఏర్పాటే గాలేదనియు నుడివిరి. ప్రాంసు ఈ ఒడంబడికపై ఆధారబడియున్నమాటనిజమే. దీనిని ఆనుసరించి తన పరిస్థితులను మార్చుకొనెను. ఆ ఒడంబడిక లేక పోవుటచే ప్రాంసుకు విచారకరముగ నున్నది. కాని అయ్యది ప్రస్తుతాంశమునకు సంబంధించినది గాదు. ఫ్రెంచివానికి లాభముగ నుండుటకు మంచి ఒడంబడికను చేసికొనుట కవకాశము గలదు.

ప్రాంపంచిక యూరపుకాంతి కిది యనవరమే గాని తాత్కాలికముగ ఆక్రమించుకొనుటకు నిశ్చయించుకొని కాల నిర్ణయము లేకుండ దానిని సాగించుట వ్యాయము గాదు. కోలోను ప్రదేశమును మిత్రమండలి ఖాళీజేయుచుండుటకు నిజముగ జర్యములు తమ సంధిపరతులను నెరవేర్చుకుండ ఉల్లంఘించిరా యను విషయమును నిర్ణయింపవలెను. అనుకొన్న ప్రకారము జనవరిలో ఖాళీజేయకపోవుటకు జర్యములు సంధిపరతుల నల్లఘించిరా?

నింతయో కారణమున్నదని ప్రభుత్వమునకు దోచినగాని అంతర్జాత్రీకు సైనిక పరిశీలన మిత్రమండలి సంఘమువారు జాగ్రత్తజెట్టిన సాక్ష్యములకును ఆలోచించి ఆయాప్రభుత్వము వారు నిర్ణయించవలెను. ఇది చాల అవసరము. ప్రాంసువట్లగల మైత్రిభావముతో ఫ్రెంచివారితో యోధ్య ఏర్పడుట కెంతయు ప్రయత్నించి ఏర్పాటు జేసితిని. యూరపును ప్రపంచమును గాపాడుటకు ఇదియేసూత్రము. మోక్షమునకు ద్రోవ.

ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము

ఆక్స్ఫర్డు ప్రభువు జెప్పిన సంగతులన్నియు నిర్వచాదాంశములు. యూరును ఫ్రెంచివారు ఆక్రమించుకొనుటచే పదిరోజులనుండి జర్మనీలో అంతర్జాత్రమండలి సైనికపరిశీలన సంఘము వారు వచ్చి పరిశీలించుట మానిరి. నేడు మార్చి ౩౧వరకుగాని నివేదికమును రాయబారులసభవారికి నేడు అందజేసిరి. వీరికి కార్యనిర్వాహకాధికారము లేదు. ప్రభుత్వమువారిచ్చినదే అధికారము. అసభ్యులు అలస్యములేకుండ ఈ నివేదికమును ఆలోచించెదరు అయ్య మిత్రమండలి ప్రభుత్వమువారికి అందజేసెదరని కర్ణకా ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. కోలోను ప్రదేశములో తగిన కారణములను జూపకుండ ఆక్రమణనెనలనుంచరనిరి. జర్యములకు మిత్రమండలి సైనికపరిశీలనసంఘమువారి నివేదికమునకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుట కవకాశము నిచ్చెద రనిరి.

జపాను నియోజక చట్టము

ప్రభువులకు ఓటిచ్చు అధికారము లేదు
టోకియో, మార్చి 31:—క్రిందిసభకు ప్రభువులసభ్యత్వమునకు ప్రయత్నింపరాదనియు, ఓటులనీయరాదనియు తీర్మానించిరి.

పరిశ్రమలను గాపాడుట

సుంకము - కార్మికుల ఆక్షేపణ

లండన్, మార్చి 3:— సుంకము లెంతమాత్రము గూడ దని కార్మిక పక్షమువారు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించి తమ ప్రతినిధుని దెలియజేసిరి. సుంకములను విధించుటకు బదులు ఇంకొకవిధముగ ఏర్పాటుజేయుటకు ఆలోచించుటకై పార్లమెంటు కార్మిక పక్షమువారు ఒక సంఘము నేర్పాటుజేయుటకు నూచించిరి.

ఆస్ట్రేలియా కూలీల నష్ట

యాజమానులుగోలిన ఆభయము నీయబాలనుని వెల్లింగ్టన్ పనివాండ్లు తెలియజేసిరి. న్యూజిలాండు, ఆస్ట్రేలియానుండి ఆర్థిక సహాయమును బొందుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఈలోపుగ రేవులో పని అంతయు ఆంపాయెను.

జినివా ఒడంబడిక

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము

లీస్ట్, మార్చి 3:— రేపటిదినము కామన్వెల్త్ లో విదేశీ కాంగ వ్యవహారమును వినుటకు యుద్ధిల్లారుమన్నారు. ప్రస్తుత సమస్యలన్నిటిని బాల్టిక్ చాంబర్లనుగూర్చి దెలియజేసిన రసమన్నారు.

వచ్చేవారము జినివా ఒడంబడిక జాతిసమితి వారి ఎదుట బెల్టుబడును. ఆ ఒడంబడికను గూర్చి విదేశాంగమంత్రి తన యభిప్రాయమును దెలియజేయువలెనని గోరవచ్చు ననుకొనుచున్నారు. అందుచే నేను చాంబర్లనుగూర్చి ఆవిషయమై ప్రస్తావించుట బడదు. ఈ ఒడంబడికవలన కష్టస్వయ్య లెన్నియొబయలిదీనవి. దానినిగూర్చి పూర్తిగ ఇంతవరకు ఆలోచించలేదన వచ్చును స్వపరిపాలన డొమినియనుల సలహా ననుసరించియు ఇతర నిపుణుల హితమునుబట్టి ఈవిషయమును మంత్రివర్గమువారు ఆలోచించుచున్నారు. ఇంతవరకు ఇదమిధమని ఏమియు ప్రభుత్వము వారు నిర్ణయించలేదు.

రీడింగు ప్రభుని నిర్ణయము

రాచకీయ తొందరలచేగాదు

లండన్, మార్చి 4:— ఇండియాలో రాచకీయపరిస్థితులు తొందరగనుండుటచే రీడింగు ప్రభువు ఇంగ్లాండుకు వచ్చుట లేదనియు ఇండియాలో రాచకీయ తొందరలు గలగ లేదనియు ఇచ్చటి పత్రికలనుచున్నవి. కాని ప్రభుత్వమువారు భారత దేశపరిస్థితులనుచూచుటకు అతిఆతురతతో నున్నారనుచున్నవి. రీడింగు ప్రభుతో స్వయముగ చర్చించుటకు ఆతురతో నున్నారు. కొద్ది నెలలలోనే సర్ పాస్టిస్ విసు, బట్లగుగార్లుగూడ ఇంగ్లాండుకు వచ్చెద రనుచున్నవి.

కర్ణిస్తాను తిరుగబాటు

క్రూరభుని పయనమునకు గారణము

పార్సిస్, మార్చి నెల 3:— తర్కిలో రాయబారిని నియమించువిషయమై హెరియట్టుగారి యభిప్రాయమును దెలిసికొనుటకు క్రూరభు వేగవంతమన్నారు. సిరియా రైల్వే మీదుగ తురుక్కనేసలను గొంపోవు విషయమునే ఆలోచించలేదు. ఇతర ప్రస్తుతసమస్యలనుగూడ ఆలోచించిరి.

నేడు పోరాటము జరుగుననుచున్నారు

కాన్స్టాంటినోపిలు, మార్చి 4:— రేపటిదినము తురుక్కనేసలు కుండిస్తాను విప్లవకారుల నెదుర్కొనుననుచున్నారు. రగనా ప్రాంతములందు బిద్లు విస్తారము చెలరేగుచున్నారట. చెమిస్ గజేతులో స్థానికపోరాటము జరుగుచున్నది.

హాలండు - దక్షిణ ఆఫ్రికా

వర్తకపు డొడంబడిక

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:— ప్రత్యేక సౌకర్యములతో హాలండు దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు వర్తకపు డొడంబడికను జేసికొనుటకు రాయబారములను జరుపుచున్నారు.

యుద్ధభయము లేకుండునటుల

జేయుట

లండన్, మార్చి 3:— యుద్ధమునకు ఎవరును కాలు దువ్వకుండ జేయుటకు గ్రేటు బ్రిటను, ఫ్రాంసు, బెల్జియము జర్మనీగలసి ఒడంబడికను జేసికొనుటకు ఆలోచించుచున్నారని మార్షింగుపోషు పత్రిక చెబుచున్నది.

ఆస్ట్రేలియా న్యూజిలాండుగూడ దీనిని అంగీకరించుచున్నదని దెలియుచున్నది. హెర్బిజాను, మెకండీకింగుగూడ ఇందులో జేరదనకొనుచున్నారు. ఇంగ్లీషువానలు రేవులకు రైలు కావలభాగమునుండి ఉపద్రవమురాకుండ ఈ ఒడంబడికలో ఏర్పాటుజేసికొనెదరట. జర్మనులుగూడ ఇందులో జేరి ఆభయము నొసగుటకు సిద్ధముగనున్నారు.

ఈ ఒడంబడిక జినివా ఒడంబడికకు బదులులుగ నుండు ననుచున్నారు.

పై ఒడంబడికనుగూర్చి నిశ్చయముగ ఏమియు దెలియ దనుచున్నారు. ఇంతవరకు మంత్రివర్గమువారు ఏమియు నిశ్చయించుకొనలేదట. ఎన్నియో ఏర్పాటులను మంత్రివర్గమువారికి నూచించిరి. కాని దీనినిగూడ వారందుకొనలేదు. అందుచే కొన్ని క్రొత్త ఏర్పాటులను డొమినియనులు ఆమోదించిరన్న మాట ఆసత్యము.

రైను ఒడంబడిక

ప్యాంకో బెల్జియం సంఘీభావము

లండన్, మార్చి 1:— జర్మనీతో గలసి రైను ఒడంబడికను జేసికొనవలెనని జర్మనులు గోరుచున్నారనియు ఆవిషయమును బెల్జియనులు ఆలోచించు చున్నారనియు ప్రభుత్వము వారేమియు స్పష్టముగ ఏర్పాటుజేసికొనలేదనియు (ప్యాంకో బెల్జియం ఒడంబడికను గూర్చి జర్మనులు దేపిన సంగతి ప్రాంసు బ్రిటనుకు దెలిసెననియు ఈనూచనలు ఆర్నల్ టేయముగ నున్నవనియు ప్రభుత్వమువారు రాలోచించుచున్నారనియు దెలియుచున్నది.

సోవియటు ప్రభుత్వ విధానము

విధానము

భూస్వాములపై దాడి

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:— పూర్వపు భూస్వాములపై మృగ క్రొత్తధ్వజము నెత్తెను. పూర్వపు భూస్వాములను త్రోసి వేయవలెనని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. ఇదివరలో కొంతభాగములో కాపురముండి సాగుబడి జేసికొనుటకు ఉత్తర పీఠబడినవారు దప్ప ఇతరుల నందరిని వెడలగొట్టవలెననిరి. ఇందులో మూడుతరగతుల నేర్పాటు జేసిరి. 1 విదేశీయులందు బంధుగులున్నవారు. 2 సరిహద్దులలో నివసించువారు 3 బోలిషివిజముపై పోరు సన్నిహితులు ప్రాత ప్రభుత్వములో బాధ్యతాయుత అధికారమును స్వీకరించినవారును. వీరిని ఏప్రిలు మొదటి తేదీలోపుగ బారహోలవలెనట. ఇతరులను నెప్టెంబరు మొదటి తేదీనుండి 31 డిశంబరునకు తరువవలెనట.

బ్రిటిషు క్రేడేయూనియనువారి ని వేదికము నిష్క్రమోజనమైనది

అని టైముస్ పత్రిక సోవియటు పాలనమును గూర్చి ప్రధాన వ్యాసమున వ్రాయుచున్నది.

అసందర్భపు ప్ర సంగ ము ల తో గూడుకొన్నవనియు ప్రపంచమునకు రషియానుగూర్చి ఏ మియు తెలుపబాల దాయె ననియు వ్రాయుచున్నది.

బ్రిటిషు క్రేడేయూనియను సభ్యులకు రషియా దేశ భాష లేదు. దేశపరిస్థితి లాదెలియవు. అరువారములలో దేశమంతను చుట్టవచ్చుటకు బూనుకొనిరి. స్వతంత్రించి ఒక నివేదికమును తయారుజేసిరి. ఈ క్రేడేయూనియను ప్రతినిధులు తమకుగావలసిన సంగతులకు బోలిషివిజ అధికారుల సయహముమీద పూర్తిగ ఆధారబడినదియు చెబుచున్నది.

కనడా భూకంఠము

గొప్ప నష్టము

దేశము చాలవరకు నాశమాయెను

క్వబేకు, మార్చి 3:— భూకంఠముచే అగ్నిప్రమాదము లెన్నియొగల్గినవి. సుమారు 65000 డోలరులు నష్టము గల్గెను. ఒక రైలుప్లేమను, ఒక హాకశాల తగలబడెను. అనేకముగ దేశములు నష్టబడెను. సాగ్నోనదివద్ద భూకంఠము విస్తారముగ నున్నదట. క్యూబేకు కిల మైల్లు తూర్పుగ కంఠము గల్గెనట. ఆస్తి అపారముగ బోయినది. రోమను క్యాథలిక్ దేశము పోయినది. చాలమందికి దెబ్బలు తగిలెను.

దిగుమతి జేయబడు లేయాకు

దిగుమతి చేయబడు లేయాకును ఇంకకంటె తక్కువ రకముగాకుండి దిగుమతి జేయవలెనని కామన్వెల్త్ సభలో నూచించ ఆరోగ్యమంత్రికి దెలిపెదనని కున్లిఫు లిప్టరు గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. కాని దీని వలన దీదలకు కష్టముగనుండు నేమో యని భయమునుజూపిరి.

భారతదేశ దారిద్ర్యము

కొత్తవిధానము గావలెననుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:— పార్లమెంటు మరల సమావేశ మగునపుడు భారతదేశ ఆర్థికపరిస్థితులను బాగుచేయుటకు రాచయ నివారణోపాయములను దెల్పకుండురుగాక యని పండితకీ గంగులీగారు టైముస్ పత్రికలో వ్రాయుచున్నారు. భారతదేశ ఆర్థికపరిస్థితులను పునరుద్ధరించుటకు ప్రభుత్వమువారికి మంచి యవకాశము లభించినది. ముఖ్యముగ పల్లెలయందు అవకాశము గలదు. ఇచట పరిస్థితులను విచారించిన ప్రభుత్వమునందు ప్రజలకు మరల నమ్మకముగల్గును. రాజ్యాంగ సమరూపములకంటె వివిధ ప్రజలకు నిక్కువనమ్మకమును గలుగజేయును.

ఫ్రెంచి వైమానికులు

మహారాధారిలో తప్పిపోయిరి. కనిపించుట లేదు. వీరిని వెదకుచున్నారు. ఫిబ్రవరి 20 తేదీనుండి వీరు కన్పించుటలేదు.

విల్లింగ్ డన్ ప్రభువు

కనడాలో యువన్యాసముల నివృత్తుట వెల్లింగ్ డన్ ప్రభువు అంగీకరించెను. 9 తేదీని ఇంగ్లాండునుండి బయలుదేరును. చాలవరకు ఆయన భారతదేశసమస్యలనుగూర్చి ప్రస్తావించుచుచిరట.

హాబ్సుగారి విచారణ

న్యూటనుగారి సాక్ష్యము

రెండవ చెక్కును మార్పు ప్రయత్నములు

లండన్, మార్చి 3:— 1921 లో తాను ఇండియాకేగి నల్ల స్టాంపుతో అనేలిమాలియను గారిని గలిసికొంటిననియు నితడు ఆర్థుగుగారికి సహాయము చేయుట జేగననియు అపుడా యనకు కష్టముగనుండెననియు కప్టె ఆర్చరుగారు రెండవచెక్కును మార్పుటకు ప్రయత్నించిరి. రాజుగారికితోడ్పడుచున్నట్లునుండిరి. రెండవచెక్కులో న్యూటనుగారి వాటాను 65000 ప్రాంతములకు ఆర్థుగారు గొనిరి. తరువాత న్యూటనుపై 17800 పానులకు ఆర్చరుగారు దావాదెచ్చెను. కాని 1000 పానులనిచ్చి వ్యవహారమును పరిష్కారము జేసికొనిరి. ఆర్థుగారు 22000 ప్రాంతములకు తనకీయలేదనిరి. విచారణ వాయిదా వేయబడెను.

జర్మనీ అధ్యక్షుడు

ప్రెంచిభయములు

లండన్, మార్చి 2:— ప్రజాభిప్రాయమునుబట్టి జర్మనీ అధ్యక్షుని నియమించుట అపాయకరముగ నుండునని ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు భయపడుచున్నారు. ప్రజాభిప్రాయమును స్వీకరించుచేతనే ప్రాంసు రెండవసామ్రాజ్యము ఏర్పడుటలెట్టింకెనన్న సంగతిని ప్రెంచివారు మరచిపోజాలరట.

శక్తి విషయము, యాం ద్రూ ను వంటి
వకొలదిమంది సంఘ సేవకులొ దక్క, స
నివై ప్రభాభిప్రాయమే స్వైడికాలేదు. భారతపాతీయముచు
భవాదు స్వయందు దురాచారమును వాడేవనకలసిరి. బాహ్యు
భువ్యువలంబించిన పద్ధతులవలన జానినికాబ్బుల పూ ర్తిగా త

వనియేత్తువచ్చును. బాగుగా నలవాటుపడినయే యయిదువేల మందియొక దక్క మరెవరు నుపయోగించుటలేదు. కొలదికాలములో నీసంఖ్యగూడలేదు. అస్సాములో నల్లమందు బాగుగా కాల్యుటకు, తినుటకుగూడ నుపయోగించబడుచున్నది. అస్సాము ప్రభుత్వము నల్లమందునమ్మ దుకాణములను, వారమ్మగల మొత్తములగూడ తగ్గించబడిన. ఈ ప్రయత్నము బాగుగా జరుగుచున్నది. వాడకము తగ్గుచున్నది. నల్లమందు కాల్యుట తగ్గించుటకు వంగప్రభుత్వమువారు స్థిరమగు ప్రయత్నముల కొరకూపించుచున్నారు. ఇతర భాగములం దీశురభ్యాస మంతగ లేదు. స్థానిక ప్రభుత్వము లావిషయమున చాల శ్రద్ధతో శహించుచున్నవి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములలోని మంత్రుల కీవిషయమున మార్పులు గలుగజేయుట కధికారమున్నది. వారియేర్పాటులకు శ్రద్ధప్రభుత్వమునా రక్షణదూరగూడదు. కానిపీలగునంత పజాయముఁ జేసెదరు. కానిపూర్తిగా నిషేధించుట తీవ్రమగు యేర్పాటుని వలనవలయు ప్రభుత్వవిధానము, మితోపయోగముగాని నిషేధముగూడువిషయప్రాముఖ్యమును ప్రభుత్వమువారు గ్రహించుచున్నారన్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములను బాలర కంఠము కుపయోగించుచున్నది, పాలనమెటులఁ జరుగుచున్నదో మొదలగు విషయములను నివేదించుటకుఁ గోరియున్నాము. సమాధానములు వచ్చినచెట్టనే, వాటింబట్టి, ఈదుర్మయము నడుండుటకెట్టి యాచితానుకూల మార్గములు మూచించినను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింతురు."

అల్లూ బాయి క్యామలదాసుగారు మతవిషయములందు దీ

ని నుపయోగించుటనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. అక్కడ భానుగారు తమ ప్రయత్నముల కడ్డునచ్చునాయని నిష్పంథములను దీసివేయ జలయుననిరి. తామెట్లుగారు నల్లమందు కొద్ది మాత్రము పయోగించుట చెడ్డదిగాదని జె. పి. పర్ దేవప్రసాదుగారు సమాధానము చెప్పలేదు. తీర్మానము తాదిపోయెను.

భీమా మొత్తములు

నెత్తు గారు, 1889 సం॥ పు అస్తిహక్కుదారుల చట్టమును మార్పులకు గోరుచు తీర్మానము నుపపాదించుచు రెండు కథలనుండి యొన్నకొనబడిన యిద్దరుగల సంఘము నేర్పాటు జేయుటకు గోరిరి. దీనిని మార్పులకు కారణముల జెప్పమ భీమా మొత్తముల కాబట్టుకొనబడు ప్రస్తుతమున్న విధానమును బట్టి ముందు తనహక్కును స్థిరపరచుకొనగోరవలెను (సర్వేమను సర్వీకేట్లును) దెచ్చుకొనట కవసరము గలుగుచున్నదనిరి. కష్ట మెచ్చట నున్నదనగా కొన్ని న్యాయాలయములలో (వంగ రాష్ట్రము) నట్టిపత్ర మనవసరమనియు యెంచుచున్నవనిరి. ఆ పత్రము కొంతరుసుము నిచ్చుచో వెంటనే యాహక్కు స్థిరపడుట బడును. హిందూదేశముందు స్థాపించబడినగాని మతేదేశమంధు స్థాపించబడిన గాని భీమా కంపెనీ లీ స వ ర గ కు తప్ప కంగీకరించును. ఏలన దానివలన వారికి లాభము గలదు కాని సరిగా సవరణలో నున్నటులే యంగీకరింపవలసివచ్చు భీమా కంపెనీలకు ఓక్కొక పుడు పాటబాటుజరిగినచో రెండుసార్లు మొత్తమును వాపను జేయవలసినవచ్చును. కాని కొంతమంది న్యాయవాదులు, చట్టములోని యప్పు(డెట్టు) అనుమాటకు భీమాకట్టువానియనంతరము హక్కుదారునికి వాపను జేయు సామ్యుకు గూడ యర్థ మగు నటుల మార్పునెడల ప్రస్తుతమున్నది బాగుగనే యున్నదని చెప్పిరి. నిర్ణయింపబడు సంఘముగూడ నదేయభిప్రాయ మిచ్చు నెడల దానికెట్టి యభ్యంతరములేదు.

నలేకంగారు, భీమా మొత్తముల హక్కుదారులకు సామ్యు రాబట్టుకొనటలో నిశివణకే చాలచిక్కులున్నవనియు, నిప్పుడు మజల పత్రమునకు నూటికి రెండురూపాయల చొప్పున రి 5000/- లను, పై మొత్తములకింక నెక్కువమును నుండుట మఱింతకష్ట మనియు చెలిపిరి. న్యాయవాదుల కిచ్చుకొను సామ్యుగాక యిదిగూడ నియ్యవలసినచో మఱింత దుర్భరమనిరి. పన్నులవిచారణసంఘమునా రివిషయ మలోచించుచున్నార. తొందలలో నీసభవారు నిశ్చయించుట వచ్చులేదనిరి. మెనక్కి దాదాభాయిగారు నలేకంగారి యభిప్రాయముల ననుసరించిరి.

ప్రభుత్వము తరపున క్రొరారుగా రుపసంఘనిర్ణయమున కంగీకరించిరి. నలేకంగారు జెప్పినవిషయములు సమంజసమనిరి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వోన్యోజకములు గమనించుట ముఖ్యమనిరి. ఉపసంఘము, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములయొక్క న్యాయాధానముల యొక్క యభిప్రాయములను విచారించును.

సర్వాధికారి, వైలుగార్లు క్రొరారుగారిని బలపఱచిరి.

క్యామలదేవరీగారు నలేకంగారి యుద్దేశ్యములను ప్రబల వివరములచే ననునదించి, భీమా దారులకష్టముల నుద్ఘాటించిరి

తానే నివిలక్షణముల కడ నుండెననియు, యోగ్యతాపత్రమునకై (సర్వేమను) న్యాయాలయమునకు వచ్చిన వాడు బడుకష్టములు - సరసునియుఁ దులిపిరి. మెనక్కిగారు, క్రొరారుగారి మాటలపై భీమానుంచిన సవరణ నుపసంహరించుకొన గోరెను. కాని సవరణ పత్రవారి సమ్మతి కుంజగా మొదట గలచి నట్లే యెంచబడిన గానినే రెండవమారు సమ్మతులం దీసికొన గా నోడిపోయినటులఁ జేరెనునె

విమృత తీర్మాన ముగ మొదింపబడినది. క్రొరారుగా రుపపాదించుకొనగా, భారతకారాగారముల చట్టములోని మార్పులు జేయిల్ల సలభమువారిమాచనప్రకార మంగీకరింపబడినది. రేపు సభగూడి, యాదాయవ్యయపట్టికపై జర్నల గావించును.

చెన్నపురి శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

నేటిదినము జరిగిన శాసనసభయందు ఈ క్రింది ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

ఏదన్ని ప్రదేశములందు ఆడిషన్లు సేవన్ను జడ్జి నియామకము

విశాఖపట్నంజిల్లా కోర్టుకు జిల్లాజడ్జిని నియమింపక ఏజన్సి ఆడిషన్లు సేవన్ను జడ్జికి విశాఖపట్నం సేవన్ను జిల్లాజడ్జిని ఛార్జి ఇచ్చుటకు కారణమేమని నరసింహరాజుగారు ప్రశ్నింపగా ఆపదవి భాగీగ కొంతకాలమే యుండునని ప్రభుత్వము వారు తలచి ఈవిర్పాటు గావించినదియు, తాత్కాలికము ననుసరించికూడ ఈవిర్పాటుచేయబడినది గాని లామెంబరుగారు చెప్పిరి.

వహ్నికులక్షత్రయులు - వేలూరుతాలూకాబోర్డు

వహ్నికుల క్షత్రయులకు వేలూరుతాలూకా బోర్డునందు సరియగు ప్రాతినిధ్యము లేనివిషయమై ఆదినారాయణశెట్టిగారు ప్రశ్నింపగా తాలూకాబోర్డుసభ్యులను జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు నియమించెద రనియు ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారి కేమియు తెలియదనియు ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఈ సందర్భమున లోకలబోర్డు ఉద్యోగస్థుల ధర్మములను వివరించుచు ప్రభుత్వమువారు లోక సర్కిలరును పంపుట ఉచితముగాదా యని వెంకటరమణయ్యగారు మరల ప్రశ్నింపగా ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు రాలోచించెదరని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడినది.

రంపేటూరి - గూడెంతాలూకా ప్రజలయిబ్బందులు

రా|| బి||గి. వి. నరసింహరాజుగారు గూడెంతాలూకా ప్రజల యిబ్బందులను గూర్చి ఏమి విచారణజరిపిరి? ముతాదారులు మునబ్బులు రయితులు ఏమి తెల్పిన ప్రశ్నింపగా పోడుపంటను గూర్చి విచారణసల్పినట్లును ప్రజలు యిబ్బందులే మియు నున్నట్లు చెప్పలేదనిస్తే ప్రభుత్వమువారు బదులు చెప్పిరి.

జంతువైద్యశాలలు

వి. రామచంద్రారెడ్డిగారు, యా పంపత్తిరం కృష్ణా జిల్లాలో ప్రతి తాలూకాలోను జంతు వైద్యశాల లోకటి ఏర్పరచుట నిజమాయనియు అట్టి ఏర్పాట్లకు ఖర్చిం త అయినదని యు, అట్టి ఏర్పాట్లే నెల్లూరుసంబంధలేయలేదనియు ప్రశ్నింపగా అట్టి ఏర్పాట్లు ఏమీ కృష్ణా జిల్లాలోగూడ చేయలేదు గావున మిగతా ప్రశ్నలకు జవాబు లనవసరమని ప్రభుత్వము వారు బదులు చెప్పిరి.

కృష్ణా పశ్చిమభాగమున రెండవకారుపంట

జిల్లలవర్తి అంజనేయులుగారు కృష్ణా పశ్చిమ భాగమున రెండవకారు పంట విషయమున ప్రభుత్వమునకేమైన ప్రాతినిధ్యము వచ్చినదారనియు, అగుచో అందుమీద ప్రభుత్వమునా రేమిచర్య తీసికొన్నారనియు, ఇట్లు చేసినచో యాస్కీముప్రకారము 10,000 ఎకరములు మిలిటరీలో పనిచేసినవారి కు పయోగపడగలవని యు ఆసంగతి ప్రభుత్వమెరుగదా యనియు ప్రశ్నింపగా అట్టిప్రాతినిధ్యమేమియు రాలేదనియు 40000 ఎకరములు భూమితయూరుగా నున్నదనియు కృష్ణా ఆనకట్టమీద తలుపులు పెద్దవిబిగించినసంగతి తెలియగానే ఆ విషయ ములోచింపబడుననియు ప్రభుత్వమువారు జవాబు చెప్పిరి.

బ్రాఫ్ సెల్వెక్షన్ బోర్డు

జి|| బి|| పి. యతిరాజులునాయుడుగారు బ్రాఫ్ సెల్వెక్షన్ బోర్డు చేయుపరిశీలన రీతిపై కారు లే వ రు ను ఉద్యోగములకు అర్హులైనవారినుపద్ధతి ఎట్టిది? ఉద్యోగముల కన్నకొనుటలో యుపద్ధతి ఎట్లకర్తవ మున్నున్నదని ప్ర

శ్నింపగా యావిషయములు బ్రాఫ్ సెల్వెక్షన్ బోర్డువారికే విడిచి పెట్టబడినది. 76 నెం. జి. ఓ. చూచుకొనలేననియు ప్రభుత్వమువారు బదులుచెప్పిరి.

గోదావరిజిల్లామంగలులసభ

వి. ఓ.లేకప్పగారు 1924 అక్టోబరులో కాకినాడలో జరిగిన ప్రథమ గోదావరిజిల్లా మంగలులసభానివేదిక ప్రభుత్వమున కిందినదాయని ప్రశ్నింప గాలేదని ప్రభుత్వమువారు త్తర మిచ్చిరి.

బల్లారిలో కీసెటిల్వెంటు రేట్లు

వి. శివరావుగారు 1924 డిసెంబరులో కాకినాడలో ఆమోదింపబడిన బల్లారి పశ్చిమతాలూకా కీసెటిల్వెంటు రేట్లను గూర్చి ప్రభుత్వమువారు రాలోచించి ఏమి అర్హుల నిచ్చినది తెలుపవలసినదని కోరగా ఆవిషయ మిప్పుడు ప్రభుత్వమువారి యలోచనయందున్నదని బదులుచెప్పిరి.

జిల్లా స్థానిక సంఘచట్ట సవరణ

మహమ్మద్ ఖాన్ మియాత్ సాహెబ్ గారు మద్రాసు సిటీకార్పొరేషన్ చట్టము ననుసరించి డిప్రీక్టు యనిసిపర్ చట్టము నవరించు యూహ లేమైన పుట్టినవా యని ప్రశ్నింపలేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

కోఆపరేటివ్ సొసైటీలకు పన్ను లేకుండుట

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు కోఆపరేటివ్ సొసైటీలకు ప్రాథమిక పన్ను లేకుండ ప్రత్యేకించుటను గూర్చి ఏర్పాటు నిశ్చయింపబడినదా యని అడుగగా ప్రభుత్వమువారు రావిషయమై ఆలోచించుచున్నామని జవాబు చెప్పిరి.

వైద్యశాల

క్రొత్తపల్లెటూరు వైద్యసహాయవిధానము ప్రకారము జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు అర్హులని తామెంచినవారిని వైద్యశాలలందు నియమించుట కధికారము గల్గియున్నారాయని వి. రామచంద్రారెడ్డిగారు ప్రశ్నింపగా, లేదని ప్రభుత్వమువారు బదులు చెప్పిరి.

శ్రీగుంటూరు అన్నదానసమాజము

కడచిన డిసెంబరు జనవరి ఫిబ్రవరి ఆఖరువరకు మామూలు ఆదివారం సంతర్పణలు 9, కి 878 మంది బీదలకు యామాజమువారితరపున భోజన మొసంగబడినది.

న్యాయశాస్త్ర హనుమంతరావు, కార్యదర్శి.

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ

శాసనసభను గవర్నరుగారు రద్దుచేసెదరా?

కొన్ని స్వార్థమైన ప్రశ్నలు

నాగపూరు, మార్చి 4:— నిర్దేశకాలము ముగియుటకు బూర్జు మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభను గవర్నరుగారు రద్దుచేయ దలచుచుంటిరా యని జి. యస్. గొప్పగారు చేసిన ప్రశ్నకు నెల్లూరుగారి సమాధాన మిచ్చిరి. భారతదేశపరిపాలన శాసనముయొక్క 72 క్లెజు బి (1) (ఎ) ప్రకారముగ శాసనసభను రద్దుచేయు కధికారము గవర్నరుగారికిమాత్రమే గలదని నెల్లూరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

ప్రభుత్వప్రచారము

ప్రశ్నోద్యోగులు స్వరాజ్యవాదులకు ప్రతికూలముగ ప్రచారముచేయుటకు ఉత్తరువు లీచుబడినా యని ప్రశ్నిం, ప్రజాయ త్రక్షణందు అభివృద్ధికరములగు స్పీచులకు పథ్యములు శాసనసభ్యులతో చేయకుండుటవలనను, మంత్రులకు నామ మాత్రావశిష్ట గు వేతనములను మాత్రమే వోటుచేయుటచేత ను సంభవించిపతిఫలమును బ్రజలకు దెప్పవలసినదని జిల్లా ఉద్యోగులకు ఉత్తరువులు ఇయ్యబడె నని నెల్లూరుగారు ఒప్పుకొనిరి.

ఆకాశ రామన్న వ్రాతలు

స్వరావాదులపై అనామకులచే నాగపూరుమం దుండి వెలువడిన కరపఘము ప్రభుత్వముచేగాని స్థానిక ప్రభుత్వపు టుత్తరువుల గాని ప్రచురింపబడినా యని గుప్తాగారు ప్రశ్న, ప్రశ్న అస్పష్టముగనున్నదనియు, సమాధాన మియుంటావకాశములేదనియు నెల్లూరుగారు జవాబిచ్చిరి. కాని మరణశాఖ కొన్నికరపత్రములకు ప్రచురించె ననియు, అంజ పోస్ట్ క్రిందను ముద్రించుటకును 2248 రూలు వ్యయవ్యసనియు నెల్లూరుగారు చెప్పిరి. (ఆ.ప్రె.)

భారత శాసన సభ

హిందూదేశ సైన్యమును భారతాయత్త మొనర్చునిషయము

హిందూదేశమున జాతీయత లేకపోవుటయే ఆటంక మని
సైన్యాధిపతి చెప్పట

అభిశంసనతీర్తానమును వెల్లెద నని జిన్నా గారు పలుకుట

శాసనాధికారమును దేశమును తయారుచేసెద నని
పలుకుట

హిందూదేశ సైన్యమును భారతాయత్త మొనర్చుట

సైన్యాధిపతి రాల్స్ సనుప్రభువు అభిప్రాయములు

డిల్లీ, మార్చి 4:—నేడు భారతశాసనసభలో బడ్జెటు చర్చసంబంధమున తాను కడసారిమాట్లాడున దిదియేనని రాల్స్ సనుప్రభువు హిందూదేశములో సైన్యవిషయమును తీసుకొని విచారముగా విచారించి దానిని భారతాయత్త మొనర్చుటకు గురించి తనయుభిప్రాయమును నిర్వహింపబడుటగా తెలియపరచిరి. కడపిన రి సంతకరములలో మిలిటరీబడ్జెటులో 80 కోట్లపైగా తగ్గించబడినది. అనగా ఆసలుమొత్తములో మాడవంతకుపైగా తగ్గింపబడినది. నేను ఉద్యోగములో నున్నంత కాలములో సైన్యములోని ప్రతిభుటనకాఖిలలో యింక తగ్గించుటకు పట్టుండదు. ఆయనను యింక విషయములలో తగ్గింపకతప్పదు. వజీరస్థానములో పనిచేయుచున్నవారితో సహా సైనికోద్యోగుల శేతనములు రివైజుచేయుచున్నందున వచ్చేసేవారము ఒక ప్రకటన గావింపబడును. యుద్ధానభవమునుబట్టి, కర్వులు విశేషముగా తగ్గింపవలసినవిషయములుకూడ నుండుటచేత, సైన్యపునర్నిర్మాణము మిగతా వ్యయపనియై యున్నది. శిక్షణము యొక్క ఫలిత మేమనగా సైన్యము యొక్క సమర్థత సంతృప్తికరముగ నున్నది. యుద్ధములో చేర్చుకొన్న సేనలు మనకు బాగుగా సాయము చేసినవి. హిందూ దేశములో సైన్యము నిప్పటికంటె యెప్పుడును బాగుగా మెప్పుబడయలేదు సైనికోద్యోగుల విప్లవకంటె యెప్పుడును మంచివారులేరు (చప్పట్లు) సైన్యాధిపతిగంగతమాత్ర ముంచి తక్కినవారందరను గట్టివారని చెప్పవలెను. (నవ్వు) నేను పనిని వడలుకొనునప్పుడు హిందూదేశ సైన్యములోనున్న యింతమంది ప్రయోజకులను యుద్యోగులతో సంబంధము పావునగదాయని విచారించవలసినవ్యక్తులు. (చప్పట్లు) వజీరస్థానములో నవలంబింపబడుచున్న ప్రస్తుత విధానము జయప్రదముగనే యున్నది. విప్లవకరమైన అసరిపాద్యులలా, ఆర్థరులు కొంతవరకు సెలకొల్పబడినవి. సోవియటు ప్రభుత్వమువారు టక్కురుతనముతో ప్రచారము సల్పుచున్న అభిప్రాయానముతోకూడ సంబంధములు మామూలుగనే యున్నవి. రష్యా వైవాదేశములు దగ్గరగా చేరుచుండుట మాడక పోవుట చెలితనము. మధ్య ఆసియాలో రష్యాను విధానము నూతన మార్గముల బట్టుచున్నది.

సైనిక పరిపాలనము

సైనిక పరిపాలన విషయమున నాలుగు పటాలములను సృష్టించి అధికారమును విభజించిన పద్ధతి జయప్రదముగానే యున్నదని రాల్స్ సను ప్రభువు చెప్పెను. ఆధునిక యుద్ధ పద్ధతులంతకంటెకు సాంకేతికముగాను శాస్త్రీయముగాను మారుచున్నందున సైన్యములో యెదుటిభాగమునకు విద్య నొసంగు కార్యక్రమ మొకటి యెర్పరపబడెనని ఆయన తెలియజేసెను. కలనలు క్రాపర్లు ఒక ప్రశ్ననడుగ, యుద్ధపరీక్ష వచ్చువరకు భిమా చేయుట చాలానో లేదో తెలియుట లేదని సైన్యాధికారి చెప్పెను. కాని యిప్పుడు తమ డబ్బుకు మూడు సంవత్సరముల క్రిందకంటె యెక్కువ విలువపన్నుచున్నదని ఆయన చెప్పెను.

భారతాయత్త మొనర్చుటకు ఆటంకము

హిందూదేశములో జాతీయత లేకపోవుట

ఇండియను సిపాయిలను చేర్చుకొనువిషయమున పరిశ్చితుల నభివృద్ధిచేయుటకై చేయబడిన యోర్పాటులను గురించి తెలి

యజేసి సైన్యాధిపతి భారతాయత్త మొనర్చునిషయమై తాను పూర్తిగా నాలోచించి తనయుభిప్రాయమును తెలియజేసెను. మొట్టమొదటిఆటంక మేమనగా హిందూదేశములో జాతీయత లేకపోవుటయని ఆయన చెప్పెను (కొందరు ప్రశ్నించిరి) హిందూదేశమును రక్షించుటకు హిందూదేశము యింకముందెన్నిసంవత్సరములవరకు (బ్రిటిషు సోల్డరైజ్ ఆధారపడియుండవలెనో) తనకు తెలియుట లేదని చెప్పెను. (ఒకరు ఎన్నిసంవత్సరములు)

సైన్యాధిపతి:—మీరే యాలోచించు కొనవలెను. (నవ్వు) రి పటాలములను భారతాయత్త మొనర్చు పరిశోధనల వివరములనుగొంపవలెను. ఇప్పుడేవేళ్లతోగూడ ప్రకటించిన అభివృద్ధిక న బడదు. పదిమం డిని చేర్చుకొనగానే సరిగాదు. నిజమైన తెలివితేటలు గలవారుండవలెను. ఏమాత్రము తొందరపడినను రంగము చెడును. రాష్ట్రీయ సైనికసంఘమువారు యెన్నోకీఫారములను చేసి యున్నారు. మిలిటరీ వృత్తియందుండదలంచిన వారికి తగిన విద్యనొసంగుటకు డిపూరామాన్ కిచనరు కింగ్షార్డ్లకాకాలబలుగలవు. శ్రేష్ఠతమ మగు ఇండియను ఆఫీసులుగాని పనికొరారు. ఈసమస్య జాతీయత లేకములతోకలిసి రాజకీయములతో కూడుకొనియుండుటచేత యావిషయమున తొందరపడి యెపని జేసినను అపాయకరమునను. ఇంతకంటె యున్నతాద్యములతో యాసమస్యను చూచి యాసభవారు జాతిపాటిలను స్వల్ప వివరములను వదలుకొనినయెడల శిక్షలుగల యావృత్తును తుదకెవ్వరు పరిష్కరింపగలరే? భారతాయత్త మొనర్చునీమన కెవ్వరు బాధ్యత వహించుతో అట్టివారి నమృతమును బడయగలరు 'చప్పట్లు' (అ. (పె.))

అతాళియద్యమము

మాలవ్యాగారి ప్రశ్నలు- జవాబులు

డిల్లీ, 4 మార్చి:—నేడు భారత శాసనసభలో పండితమాలవ్యాగారు అతాళి యుద్ధమును గూర్చి అనేకమైన ముఖ్యప్రశ్నలడిగిరి.

ఈదిగువ వి ప్రశ్నలు జవాబులు:—

పండిత మాలవ్యా:—గురువారా సంస్కరణోద్యమములో పాల్గొనినటుంటి సిక్కుగ్రామముల నుండి రిక్రూటు చేయవద్దని 1924 జూలైలో మిలిటరీ యధికారులు వేరువేరుపటాలములకు ఉత్తరువు లిచ్చినమాట నిజమేమా ప్రభుత్వము వారు తెలియజేసారా?

సైనిక కార్యదర్శి బడ్జెటుగారు:— 1924 జూలైలో చేయబడిన యుత్తరువుల ప్రకారము అతాళియుద్ధములో మరుకుగా పనిజేసిన గ్రామములనుండి సైన్యములోనికి సిక్కులను చేర్చుకొనుట ఆపివేయబడినది. తానుగాని తన వారవ్వరుగాని అట్టి సిక్కు యుద్ధములతో సంబంధము కలిగియున్నయెడల అట్టిసిక్కుమతస్థు డెవ్వడును సైన్యములో యిప్పుడు చేర్చుకొనబడుటలేదు. ఈసంఘములను అక్రమసంఘములని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనచేసినట్లు గా|| సభ్యునకు తెలిసియే యుండవచ్చును.

పండిత మాలవ్యా:— ఎన్నడును కూడ యెట్టిరాజకీయోద్యమములోను ప్రత్యేకింపకపోయినప్పటికిని గురువారా సంస్కరణములో పాల్గొనినారే కారణముచేత అనేకమంది సిక్కుమిలిటరీ పించను దారులకును ఆఫీసులకును మనఃవ్యతిరేక ఫించనుల నివ్వరాదని ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువు చేసినమాట నిజమేమా ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసారా?

సైనిక కార్యదర్శి:— అయ్యో అట్లుగాదు. అక్రమసంఘములని ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటించబడిన సంఘములలో పాల్గొనుటచేతనే అనేకమందిసిక్కుమిలిటరీపించనుదారులకు పించనులు నిలిపివేయబడినవి. కాని శేవలము మతోద్యమములో పాల్గొనినంత మాత్రమున యెవ్వరిపించను నిలిపివేయబడలేదు. ఇకముందును అట్లు నిలిపివేయబడదు. (అ. (పె.))

బడ్జెటుపై చర్చ

రంగారెడ్డి గారు

డిల్లీ, మార్చి 4:—ఈయందయము భారతశాసనసభ సమావేశమైనప్పుడు బడ్జెటుపై చర్చకొరిగి ప్రారంభమయ్యెను. రంగారెడ్డిగారు గారిట్లు ప్రారంభించిరి. నేటికి ప్రభుత్వమువారు చెన్నపురికి న్యాయము జూపినందుకు మేము కృతజ్ఞులము. ఆర్థిక సభ్యుని కి నిరుత్సాహము పోయి యుత్సాహము వచ్చినది. నూతన సంవత్సరములలో విధింపబడిన 40 కోట్ల యెక్కువపన్నులను తొలగింపబడినగాని నిశ్చయముగా అదనపుసామ్య మిగిలినదని యనుకొనుటకు పిలువలేదు. ప్రతిభాఖిలలోను కర్వులెక్కువ జేయవలెనని గుణము కనబడుట విచారకరము. సైనికఅంచనాలలో తగ్గినందుకు సైన్యాధిపతి వందనీయుడు కాని మిలిటరీఖర్చులు 80 కోట్లకు దిగవరకు క్రమక్రమముగా తగ్గింపుచుండవలెను. (బ్రిటిషు సైనికులకు బదులుగా యిండియను సిపాయిలను పెట్టుకొన్నచో కర్వుతగ్గును. ధరలు తగ్గుచుండుటచే సైనికోద్యోగులకు లాభములేల యెక్కువ చేయవలెనో తెలియుటలేదు. ప్రభుత్వమువారు పశ్చిమోత్తరసరిహద్దు విచారణసంఘము వారిని వేదిక ప్రయత్నపులుజేయుకపోవుట విచారకరము. కోహాటులో ప్రభుత్వమువారు స్వల్పసంఖ్యాకులకు రక్షణనొసంగలేదు. తప్పు యెవరిదైనను కోహాటు హిందువులకు సంపూర్ణమైకరక్షణ నొసంగి యుండవలసినది. వారు రావల్పిండికి పరుగెత్తుకొనిపోయి రాత్రులను నిద్రలేతండ గడపుచున్నారు. అశోకుడుగాని అక్బరుగాని హిందూదేశమునేలుచుండిన యెవ్వరొడో? అని చెప్పి రంగారెడ్డిగారు అప్పుడు రాజకీయములను గురించి మాట్లాడవలయుకొనలేడు. కాని బడ్జెటులో నొకపెద్దభాగముపై సభవారు పట్టుచేయుచున్నయెడల ఆర్థికసభ్యునిమన స్పృహకు నని అడిగెను.

రిగి రంగారెడ్డిగారుగారిట్లు చెప్పిరి. బాధ్యతవహించని కార్యనిర్వాహకసంఘము లున్నయెడల శాసనసభకు మిగులకష్టము. ఆర్థికమిషనరునియెడల సర్ కాంపులెట్లకోడ్సు గారు ఆధ్యంతరమువహించుట నిరాశను ప్రకటించుచున్నది. భారతీయుని కడుమాలమగునట్లు విచారించబడును. అస్థానములోని యిమింపబడుటకు సమర్థులైన భారతీయులు వచ్చినట్లయిన తమసంఘమువారు రంగీకరింతురని సర్ కాంపులెట్లకోడ్సు విశదతరచెను. గోదములు బియ్యముమొదలగు తినుబండారముల ధరలు పెరిగిపోవుచున్నవని మునిమ్ గారు ఉర్దూభాషలో మాట్లాడి శాసనసభయొక్క జీవితపరిమితి మూడుసంవత్సరములకు బదులుగా సైదాసంవత్సరము లుండవలెననికోరెను. దేశముయొక్క ఆర్థికములకు స్వాధీనపరచుకొనుమార్గము చూడదని కిక్ వాయిగారు పభ్యులనుకోరిరి. శాసనసభలో ఉత్తమాసములన్నియు దేశీయభాషలో జరిగినగాని అట్టిపని సాధ్యముకాదని ఆచార్యగారు తలచిరి. నిప్పుపైటైలమీద పన్నును ఉప్పుపన్నును తపాలాశేట్లను తగ్గింపలేదుగావున అబడ్డెటు ప్రజల అబ్డెటు కాదని వారు చెప్పిరి. రాష్ట్రీయకపుములుండరాదనియు, అట్లుండుట దురభ్యాసమనియు, వాటిని తగ్గించినందున సంతోషింపవలసినకారణము లేదనియు నాయన తలచి ప్రతియొక్కజాపన్నును తొలగింపవలసినదని కోరెను. హిరారింగు గారు

సైనికవిషయమున యెన్నడునైన నిజమైన యుత్సాహముకలవా యని కెప్టెను షీరా సింగుగారు కేంకించిరి. బ్రిటిషు యుద్యోగులను తీసివేసి యిండియను సైన్యములను నియమించినట్లయిన తమహోదాను నిల్పుకొనుటకై వారును సమాన శీతములకుగుదురుగావున కర్వుతగ్గదని వారు చెప్పిరి. మరకల హములువచ్చినప్పుడు కాంతిని నిలుపుటకు బ్రిటిషు సైనికులవసరముగావునవారిని తొలగింపరాదనిరి. మిలిటరీకర్వులను తగ్గించుట మంచిదేగాని ఆ విషయమును సభవారు సైన్యాధిపతికి వదలి వేయవలెను- అని సింగుగారునిరి.

సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు

మిలిటరీ అంచనాలు

ప్రతియొక్కజాపన్నును తొలగించుటకేదో మార్గము కనుగొనవలెనని మొదటి మాటలతో చెప్పి సర్ శివస్వామి అ

నాగపురము, మార్చి 4:— స్వరాజ్యవాదులు మం
పదవుల నలంకరించుటకు కుట్రపాటులుగ నున్నను, నిశ్చిత
(ప్రాయమున కింకను పశ్చిమురాలేదు. ఈవిషయమై చర్చ
నేడు జరుగుచున్నది. (అ. (వె.).

డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయ పట్టపదానోత్సవము

రాజప్రతినిధి ఉపన్యాసము

డిప్టీ, మార్చి 2:— డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవము యాదినవ శతాబ్దమున ఉపన్యాసము రాజప్రతినిధిచే నీయబడెను. మరయొకసారి డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానోత్సవమునందు చాలామంది నా కమితానందముగనున్నది. విశ్వవిద్యాలయ ప్రారంభదశను సానుభూతితోను శ్రద్ధగ దిలకించుచున్నాను. నేనే యీసంస్థయొక్క మొదటిచాన్సెలరును గాన యీ భారము నామీదనున్నది క్రమాభివృద్ధియిది చూపుచున్నది తెల్పుటకు నా కెంతయు సంతోషముగగలదు. గతసంవత్సరమును విశ్వవిద్యాలయమునానా భావలందును గావించిన పురోభివృద్ధి స్పష్టముగ మీపైన చాన్సెలరుగారు చెప్పిరి. విశ్వవిద్యాలయవిషయములతో సంబంధించినవా రెల్లను నాతో నేకీభవించెదరు. విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునకు విశేషముగ తోడ్పడిన మీయను సర్ మహామూర్తు మహీగారు డిప్టీనుండి వెదలినను ప్రోచాన్సెలరు పదవియందుండి విశ్వవిద్యాలయాభివృద్ధికి తోడ్పడెదరని నేను దలంచుచున్నాను. వానిని నాప్రక్కను జూచుటకు నాకధికానందముగ నున్నది. మీవైనచాన్సెలరుగారు నాచే ప్రస్తుతింపబడవలసిన ఆవశ్యకము లేదు. డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయపు స్థితిముప్రారంభించబడినప్పటినుండియు వారు యీవిషయమై తీవ్రకౌశల్యమున వారితో గలసి పనిచేసినవారలకు భాగంబులైనారు. ఈమిత్రులు సాగ్యభామునిచే గౌరవింపబడినందులకెల్లరును సంతసించవలయును.

వైసుచాన్సెలరును జ్ఞాపించుట

వైసుచాన్సెలరుగారు చెప్పిన విషయములను బట్టి జూడ విశ్వవిద్యాలయ క్రమవికాసము నొందుచున్నదని యెంచవలయును పరీక్షలు యీసంవత్సరమును విశ్వవిద్యాలయమొనడిచెను. పరిష్కృతితములు సంతృప్తికరముగ. నున్నవి విశ్వవిద్యాలయము చాలమందిని ఆర్జించుచున్నది. బోధనాభ్యాసము భాగమున్నది. ఇందులకు ఉపన్యస్తుల సందింపవలయును.

నూతన శాస్త్రాభ్యాసము ప్రవేశపెట్టటకు బ్రయత్నములు చేయుచున్నది. వాణిజ్యశాస్త్రము త్వరితములో ప్రవేశపెట్టబడును. విశ్వవిద్యాలయము విజృంభించుటకు నూతనలు పాడకట్టుచున్నది. సర్ హరిసింగు గవరుగారు చెప్పినట్లు వివిధ ఉద్యమములందును విశ్వవిద్యాలయమును జదువుకొను విద్యార్థులు శ్రద్ధదీసికొనుచున్నారని వినుటకు చాల సంతసించుచున్నాను.

లలితకళలు

లలితకళలు గానము మొదలగు విద్యలందు శిక్షణము చేర్చవలయునని పలువురు అభిప్రాయములను చెప్పుచున్నారు. ఇట్టి విద్యలను గరవుచు నొక కేంద్రసంస్థను స్థాపించు విషయమై చెప్పుటకు యిది సమయముకాదు. అయినను హృదయకమన నిట్టి విద్యలందు విద్యార్థులు శ్రద్ధదీసికొనుటకు ప్రోత్సాహము గల్గించవలయును.

బ్రెటిషు విశ్వవిద్యాలయమును విద్యార్థులు యిష్టమున చ్చిన విషయములందు గృహస్థులకు తెచ్చుకాశములు గలవు. ఈవిషయములు కేవలము పాఠ్యనియమావళియందు నుండి ననుండవచ్చును. లేదాన్యట్లు యిచ్చనచ్చినట్లు ఆభ్యసంపవచ్చు విద్యార్థిసంపాదించిన విజ్ఞానమున కిదివచ్చుక శీర్షము విశాలతయనున్నది. మీ విశ్వవిద్యాలయమునందు పాఠ్యనియమావళి విశేషముగ ప్రత్యేక పుష్కరభాగమునకే ప్రాముఖ్యతనిచ్చి వికాసభావితము గావించుటకంటెను మీపతనాభ్యాసము పరీక్షలకు మాత్రమే వినియోగించుటకు మాత్రమే తావియ్యకుండ వికాసభావములను దూరదృష్టియు ప్రబోధమును గల్గించు ఉద్దేశముతో మీపాఠ్యనియమావళి అవకాశము లీయవలయును. సాందర్యమును చిత్రవిద్యయు, భారతదేశముయొక్కయు ప్రపంచముయొక్కయు లలితకళలను గ్రహించి మెచ్చుటకు కక్షిపదులగుటకంటె మరిభాగ్యకరము అవకాశములు లేవు.

విశ్వవిద్యాలయ శిక్షణానైపుణ్యము

విశ్వవిద్యాలయపు పటాలమునందు తెక్కండ్రుజేరుటకు శిక్షణనునొందుటకును మీరుగావించిన ప్రయత్నములు ప్రశంసార్హములుగ నున్నవి. రాష్ట్రీయసహాయనైపుణ్య రిపోర్టు యిటీవల ప్రచురింపబడినది. స్వపరిపాలనములో సహితముగ

జాతీయనైపుణ్యము తయారు గావలయుననియు జాతీయనైపుణ్యము తయారు చేయుటకు దేశభక్తి, దేశీయరక్షణము, పౌరులధర్మము లందు కీక్షణము ముందుగా దేశీయల కీయనలయుననియు నివేదికయందు నూచింపబడెను. ఈవిధానము పాఠశాలలందు ప్రారంభమై విశ్వవిద్యాలయములందు శిక్షణనైపుణ్యపటాలములద్వారా నెరవేరుటకు దూరము అవకాశములుగలవు. జాతీయనైపుణ్యమునకు విశ్వవిద్యాలయ పటాలము పునాదిగా కమిటీ సభ్యులు యెంచుచున్నాను. కాన సక్రమపద్ధతియై యీవిశ్వవిద్యాలయ పటాలాభివృద్ధి నొందుటకు విశేషప్రయత్నములు గావించవలయునని కమిటీచెప్పుచున్నది. సర్ హరిసింగుగవరుగారు నిర్బంధమైనకీక్షణగణానలయునని గోరుచున్నారు. ఆవిషయమున నివేదికయందు చెబుట దిన వివరములను బ్రోడీకరించెదను. “ఇదివరలో మేమునూచించిననూత్రములప్రకారముగ, విశ్వవిద్యాలయములందలి విద్యార్థులను పైకిపటాలములందు జేర్చుటకు దొరతన మెంతమాత్రమును నిర్బంధవిధాన మవలంబించ జరదు. నిర్బంధముగ శిక్షణము విద్యార్థులు నొందవలసినదియు లేనిదియు ప్రతివిశ్వవిద్యాలయమును నిర్ణయించుటకు స్వాతంత్ర్య మీయవలయును. కమిటీఅభిప్రాయముల విషయమునను రిపోర్టువిషయమునను నే నీతిర యేమియు చెబుజాలను. మీరు గావించుచున్న ప్రయత్నములను కమిటీవారి సహాయము యెంతవరకు దగ్గరసంబంధముగలిగియున్నదో గుర్తించుటకు నాకు కుతూహలముగ నున్నది.

విశ్వవిద్యాలయభవనములు

విశ్వవిద్యాలయ వృద్ధియందు రెండు యిబ్బందులు సంభవించుచున్నవని వైసుచాన్సెలరు గారు సర్ హరిసింగు గవరుగారు చెప్పుచున్నారు. పైకిచూచుటకు మంచి భవనము లందు మీ విశ్వ విద్యాలయము నున్న ను. కాశ్యోరము భవనముగావలయునని గోరుట సహజము. భవనములు విశ్వవిద్యాలయములు గావలవనమాట వాస్తవము. మనుష్యులును, వారి అంతఃకరణములును ఒక విశ్వవిద్యాలయముయొక్క వ్యాప్తికిగాని, విజృంభణమునకుగాని, పురోభివృద్ధికిగాని నాశనమునకుగాని కారణములు. ప్రాపంచకమునందలి మహాన్నతదశనొందిన సంస్థలచరిత్రను మనము దిలకించినచో నాసంస్థలు వృద్ధి నొందజాలవని దోచునట్టి అల్పదక్షయందుండి ప్రారంభమయ్యెను. గ్రీకుచరిత్రకారుడు చెప్పినట్లుగ మనుష్యులుగాని, గోడలుగరములుగావలవనిమనయంగీకరించినను, విద్యావిషయములందు భవనములు విద్యార్థులపై నొకవిధముగ భావమును సృజించి వారి మనములపై రాజ్యముచేయుచుండును విద్యాభ్యాసమునకు కొంతవరకును భవనములు సహకారులుగనున్నవని చెప్పుట అతిశయోక్తికాదు. భవనములు విశ్వవిద్యాలయ విద్యావ్యాపనమునకు నాభివంజివి. వానిచుట్టును సాంప్రదాయములు అల్లుకొనును. సాంప్రదాయములు విశ్వవిద్యాలయము యొక్క జీవితము జయప్రదముగనుండుట కధికముగ తోడ్పడుచున్నవి. భవనములు విశ్వవిద్యాలయ ఆచర్యములను ప్రబోధించుచు ఆంధ్రశిక్షకులై జీవయాత్రయందు చురల్కొనియున్న విద్యార్థుల కెల్లప్పుడును స్ఫూర్తిని వచ్చుచుండును. వారిలవి సమ్యాపనాస్త్రములు. బాల్యము నాటి దృశ్యములకును స్ఫూర్తకారకములకు ప్రాంతములకును విశ్వవిద్యాలయము ఆకర్షించుచుండును. ఆభవనములందుండియు, కోర్టులందుండియు, తమకంటె ముందుగ విశ్వవిద్యాలయమునందు విద్యాభ్యాసించి పేరుగాంచి జీవితయాత్రయందును, రాజకీయ వ్యవహారములందు ప్రఖ్యాతిపొందిన వారలను స్ఫూర్తినిచ్చి తాము నంతటివారు గావలయుననియు, విద్యాలయమునకు దేరు ప్రతిష్టలు తమ వలన వాటిల్లవలయుననియు విద్యార్థులకు ప్రేరేపించుచుండును. కాబట్టి అవకాశమున్నచో యుక్తముగ వర్తనల కాశ్యోరభవనమును ముకులభించుటకు నేను బ్రయత్నించెదను.

ఆర్థికపు చిక్కులు

వైసుచాన్సెలరుగారు చెప్పిన చిక్కులలో రెండవది ఆర్థికము. సంస్థలకును, జాతులకును వస్తువులకును యీచిక్కులను చాధలుగలవు. డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయము భాగ్యవంత మైనదిగాదు. కాని రిటైంబిమెంటు కాలముండి ఉద్భవించినదని యెరుంగవలయును. భారతదేశ మందంతట ధనాభావము వలన గలచిక్కులచే డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయ ప్రారంభదశకు భయము వాటిల్లనని దిగులు గలిగెను. విస్తారముగ డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయమునకు గ్రాంటులు ప్రభుత్వమువారు చేయకుండుటలో ఆశ్చర్యము లేదు. కాన మీస్థితిగతులందు ప్రారంభమున చిక్కులుగలవు. ఈతరుణమున చిక్కులు సంభవించుటచే దృఢముగ సంకల్పసిద్ధి నొందవచ్చునని మీరు చెప్పిసికొనుడు. దారిద్ర్యమును నిజముగ వికాస

విజృంభణమునకు అంతరాయము కావాలదు. ప్రభుత్వమేగాక యితరులను విశ్వవిద్యాలయమునకు సహాయము చేయవచ్చును. నాణిజ్య పీఠము స్థాపించుటకు అట్టివారు ప్రయత్నించుచున్నారని వినుటకు సంతసించుచున్నాను. చక్కని విశ్వవిద్యాలయముయొక్క వేరులు ప్రజాహృదయంతరములోనికి వారి అందుండి జీవనాధారమును నైకొనవలయును. కాని చిరతప్రాయమై, సాంప్రదాయము లింకను స్థాపించనట్టియు, శిష్యులను దూరంచేసి వారర్పించు కట్టుములను గొనుటకు వీలులేనట్టి విశ్వవిద్యాలయము కు ఆర్థిక పుచ్చుకొలు ప్రజలముగ గలవు. ఆ యినప్పటికిని, విశ్వవిద్యాలయ మెవరికొరకు నిర్మింపబడినదో వారిలాభములను గుర్తించి ప్రయత్నము చేయుచో ఆర్థికముగ దుర్బలమై చిక్కులు తొలగింపజాలనివి గావలవని నాఅభిప్రాయము.

కేంద్ర ప్రభుత్వము : విశ్వవిద్యాలయములు

డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించునప్పుడు మరియొకవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటవలన ఆ తేలిచినవారుగలరు. ఈశిష్యులయొక్క తలను నడుకుటకు గొడ్డలియెత్తబడెను. కాని విశ్వవిద్యాలయమును బోషించుట ఉచితముని మనము గానిం. నిన తీర్పునుంజనమైనదని నాఅభిప్రాయము. సంస్కరణ ప్రణాళికయందు విద్యాభ్యాస ప్రజాభావమును రాష్ట్రీయమును గావడెను. స్థానికవిధానము నవలంబించి విద్యావ్యాపనము గావించవలయును. కాని విద్యవలన వాటిల్లలాభములు గుర్తించక భారతదేశమును బాత్రిగ యీవిషయమై చేతులుగడుగుకొనినయెడ అది దేశమునకు దురదృష్టవశాత్తముగ నుండును. భారత ప్రభుత్వముదాని విద్యుక్తధర్మములను నెరవేర్చవలసినయెడ దేశమందు విద్యాంగవిషయములందు జరుగు పురోభివృద్ధిని గుర్తించుచు సంపర్కము గలగియుండవలయును. కొంతకాలమునకు భారతదేశమునకు దగిన విద్యాదర్శములను నిరూపణము చేయవలసియున్నది. అది భారతప్రభుత్వమునకొక ఆదర్శముగను వి. ధనా భావముచే డిప్టీనిమోడలు విశ్వవిద్యాలయముగ గోవిందుటకష్టముగనున్నది. మేము దలచిన ప్రకారముగ విశ్వవిద్యాలయమునునిర్మించుట బహుకష్టతరము. అయినప్పటికిని అందుబాటులోనున్న యీడిప్టీ విశ్వవిద్యాలయమునకు మాకు దోచినమాదనలు గావించిలోలులను సవరణనూచనలు గావించుట కవకాశముగలదు. మేమును అట్టిసమస్యలను పరిష్కారముచేయుటకు తగిన ఆశుభమును సంపాదించుటకు తరుణములు జిక్కుచున్నవి.

విశ్వవిద్యాలయా దర్శములు

ఒక దేశమునందు విద్యాదర్శకములను గురించి మాట్లాడుటకు నాకీచ్ఛగలుగుచున్నది. కాని భాషప్రపంచమునందు సంభవించుటకు తరుణముగిగాదు నూనపునియెల్ల శత్రులును వికసింపజేయుటయే విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ఆదర్శకమని ధౌల్దరును నాతో యేకీభవించెదరని దలచెదను. గతమునందు జీవితమునందలి ఆర్థికసహస్య విశ్వవిద్యాలయములందు బ్రాముఖ్యము నొందలేదు. పెక్కికలు, కాష్ట్రీవిద్యలను నేర్చుటకు క్రమముగ యేర్పాటుచేయుబడుచున్న మాట నిజమే ఇందువలన వస్తునిర్మాణమునకు సహకారమును సౌకర్యములు అనతికాలములో జేర్చరును కాని భారత దేశమందలి గొప్ప పరిశ్రమకు చేయవలసినంత సహాయము మనము జేయుచున్నామా అని నాకు దోచుచున్నది. వ్యవసాయమే భారతదేశమందలి సహజ సౌకర్యములచే యీపరిశ్రమ నుద్ధరించుట కెంతయేని వీలులుగలవు. మన విశ్వవిద్యాలయములు భూస్వాములను మేలుకొల్పి వ్యవసాయమునందు అభివృద్ధికరముగ పరిశోధనలను సల్పుటకు మహావకాశములు గలవు. ఈజీవయమై భావియందు ఆలోచించవలయును. భారతీయుల ఆర్థికవిషయమునందు డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయము శ్రేయజూపుచున్నందులకు నాకు సంతోషవశాత్తముగ నున్నది

ఉపసంహారము

నేను విరమించుటకు మార్గము వైసుచాన్సెలరుగారు గావించిన ప్రసంగమునందొక విషయమై చెప్పెదను. జ్ఞానదీని ప్రసరించుటకు విశ్వవిద్యాలయము లుండవలయును. అందుకొరకు ఉన్నతాశయము లుండవలయును. సర్ హరిసింగు గవరుగారు రట్టి మహోత్సాహమును ఆశయములుగల వారు విశ్వవిద్యాలయ పట్టాలకు స్వతస్సిద్ధిమగు విలువలేదు. విశ్వవిద్యాలయమునందు నొందిన శిక్షణమునుబట్టియు మాత్రమే బట్టాలకు విలువగలదు. విశ్వవిద్యాలయమునందు దయారైన పట్టభద్రులు చక్కగ జరిశి లింపబడినవారై యుండవలయును. లేనియెడ విశ్వవిద్యాలయముద్రగల పట్టములువారలకు సుర్పించుట ఉచితముగాదు. నా

వృత్తాంతలేఖలు

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

పారిశుధ్యసంఘమువారి గోరక్షణ పర్యవేక్షణ

మాపురమునం జనుగు గోరక్షణ పారిశుధ్యసంఘమున మన వ్యవస్థానముగట్టించి ఆవారా కొంతభన మార్చిండుట న్నింపబడెనని వినుటకెంతయు సంతసించువారము. ఏపుణ్య గళతో యొకరు తప్ప కేపించిన సభ్యులెల్లరు ఈపరిత్యాగ విషయమై యొక్కమాట వారైయుండుట ప్రశంసనీయము. మహమ్మదీయలైన శ్రీయూహ్మల్ సాహెబులవారు సామర్థ్యాతి గలవారై వారు సంఘాధ్యక్షుడై యుండిన కాలమందీ ఘనకార్యము ఘటింపజేయుట మరయు సంప్రదనీయము. పరివారు ప్రేరకామోడక కారకులుగా నెందరోయన్నను, కాంగ్రెసు పక్షమువారి కర్తవ్యమున నీ పుణ్యముచేయటంజేసి స్థానికాది రాజకీయ సభలందు పీఠికవేతప్రయోజనము ప్రజలు గ్రహించగలుగుదు రనుకొనియెదము.

కాకినాడ

సంయుక్త గోదావరిమండల సభ-ఆహ్వానసంఘము

(స్వకీయవిలేఖరి)

మార్చి 2:—సంయుక్త గోదావరిమండల సభ ఆహ్వాన సంఘము 27-2-25 తేదీని యాపట్టా పురమండలమున గోదావరిజిల్లా సంఘాధ్యక్షుడైన శ్రీ యల్లాజోస్యుల కామేశ్వరరావు గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయ్యెను. జిల్లాసంఘ కార్యదర్శిలైన శ్రీ దుర్గిరాల వెంకటనూర్యప్రకాశరావు, నేట్రకంటి శ్రీనివాసరాజుశ్రీరావుగారు ఆహ్వానసంఘమునకు తాత్కాలిక కార్యదర్శులుగను, శ్రీ పులిపాక నరసింహరావుగారు కోకాళి కార్యగమ ఎన్నికొనబడిరి. ఆహ్వానసంఘమునకు సభ్యులుగానుండుటకు రూ 5 లు చందా నిర్ణయింపబడెను. ఈచందానిచ్చి సభ్యులుగా చేరవలసిన దశి తీర్మానింపబడెను. ఈ సంయుక్త గోదావరిమండలసభ కాకినాడలో మేనెలలోగాని లేక గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ యజమాన్యమున పరివెలలో జరుగజోవు 18 వ గోదావరిమండలసభతో ప్రతిఘటనముకాని మరియొక కాలమునగాని జరుపబడును.

యోగిసోమా వెంకోజీరావుగారు

ఈయన నుమారు 20 రోజులనుండి యాప్రాంతముల నుండుచున్నారు. ఈయన ముగ్ధ, చెమడు, మరియితరరోగములు మాన్వగల యోగాభ్యాసము గలవారనియు, ముగ్ధుల చెవిటివారలకు గుంటూరునందు ఆశ్రమము

జ్యోముగరి యేమగునో మనమెరింగిన విషయమే. మంచివాడేములు దేశమందేగాక విదేశమందును చలించుచున్నది. కత్తిచేయబడిన నాణ్యములు దేశమందే చలించుచున్నవి. ఇంతవరకును నాణ్యమును విద్యాపరిణామము విశ్వవిద్యాలయమందు మనముంచితిమి. విశ్వవిద్యాలయములు పెరిగినకొలదిని యివిద్యాపరిణామములు దిననని దేశీయులందు భయము గలదు. విశ్వవిద్యాలయముయొక్క పరిమాణమట్లును దగ్గించినయెడ గలుగు విపరీతపరిస్థితులు నష్టములును మీరు గుర్తించితిరని నేను దలంచుచున్నాను. అట్టికష్టములు వాటిల్లకుండ జేయుటకు మీరు ప్రయత్నములు సర్వదరిని నేను నమ్ముచున్నాను. మిక్కిలి అధికముగ విద్యాప్రమాణావశ్యతను గురించి ఒక్కడచావారమును చెప్పెదను. లేకమీరమువారు పెద్ద ఉద్యోగములను భారతీయులపక్షము గావించవలయు నని నూచించిరి. భారతవిశ్వవిద్యాలయములందును సుకీర్తితుల కత్తిసామర్థ్యము లపై యాప్రకాశికజయపజయము లాధారపడి యున్నవి. తమకర్తవ్యమును, దేశాభివృద్ధి, బాధ్యతలను, ఆశయములను గుర్తించి విశ్వవిద్యాలయములు కేవలచనలేక ప్రయత్నములు జరుపునని దలచుచున్నాను. ఈ మహాప్రయత్నమందు ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయము తన కర్తవ్యమును నెరవేర్చునని నేను దలంచుచున్నాను. భారతసామ్రాజ్య ముఖ్యకట్టగా యొక్క సాంప్రదాయములును, ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయ విజ్ఞానమును మీవిశ్వవిద్యాలయములందు తీర్చునై నట్లట్లద్రులు వారెచ్చుటజోయినను గోంపోయెదరు. గాక యని నేను గోరుచున్నాను.

(ఆ. వెం.)

పెట్టినవారనియు చాలమందికి తెలిసినవిషయమే. పదరు గుంటూరు ఆశ్రమ బోధకవిషయమై ఆయన సంచారము చేయుచున్నారు. ఉచ్చాస్య విశ్వాసపథతి మూలమున కొంతమందికి చికిత్సజేసి మెప్పువడయుచున్నారు. కాకినాడలో గతనెలలో సారస్వత సంఘ యజమాన్యమున సభ జరిగిననై శ్రీ క. నుండరం (కేష్టిగారి యధ్యక్షతక్రింది జరిగిన బహిరంగసభలో యోగిగారు తాము ఎట్లు ముగవారిని మాట్లాడు గలుగజేసినది ఉపన్యసించునపుడు శ్రీయంతలును సాంబమూర్తిగారు యాయన చూపించిన కత్తిని అభినందించుచు యోగిగారి ఉద్యమమునకు తగుసహాయము జమిందార్లు ప్రోత్సహింపబట్ట రాజులవల్ల కావలెనినియు, ఈసామాన్య ప్రజలకు న్యాయము నీవో చందాల నిచ్చువారిని కోరినందువల్ల ప్రయోజనము అంతగా లేదనియు కావున జమిందార్ల సహాయము సాంబంధ్యమేనని యోగిగారిని కోరిరి. మిక్కిలి ఉత్తమమైన ప్రజాసేవచేయుటకు యాయోగి సోమా వెంకోజీరావుగారు తమజీవిత కార్యముగ జేసికొన్నారు గనుక ధనాధ్యులైనవారు ధనసహాయము చేయవలయు గాక!

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, మార్చి 3:—నేటి మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము సమావేశమయెను. శ్రీయంతలు సాంబమూర్తిగారి అధ్యక్షత వహించిరి. సంఘములోనుండు 50 మంది సభ్యులకును రాజీనామాలున్న నైతే నేమి నేటికి నూలుచందా నిష్పత్తి పోలేనేమి 34 సభ్యులు లోపమైరి. ఇంతవరకు మొత్తము తాలూకాసంఘమునకు నూలుచందా నిచ్చినవారలు 44 గురు. వీరిలో 16 గురు మాత్రమే చదువు సంపూర్ణులుగా నుండిరి. ఈ 16 గురులోను 10 మాత్రమే సభకు హాజరు. అదియే అమ్యానసంఖ్య అగుటచేత సభ ప్రారంభింపబడెను. ఈసంఘములో విధానము ప్రకారము ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులును అసనముకొని నిర్ణయించుకొనిన సహాయ (కోఆర్డెటర్) సభ్యులును గలరు. ఈసహాయ సభ్యులలో నూలుచందా నిష్పత్తివారిపేర్లు కొట్టించి వారిస్థానే కొత్తవారిని నూలు యెచ్చినవారిని నియమించిరి. కార్యనిర్వాహకవర్గములో 8 కాళీలకు పూర్తిచేసిరి. శ్రీయంత గరిమెళ్ల సూర్యవీరభద్రరావుగారి బెంపారే కార్యదర్శిపదవి పూర్తియగుటచేత ఆయనసేవకు వందవార్షములతో ఆయనకు సెలవిచ్చును శ్రీయంత కొలువరి రఘుపతిరావుగారిని కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనిరి. నూతనతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము ఏప్రిల్ 1 వ తేదీకి ఏర్పాటు జేయుటకును యిలాపున సభ్యుల ఎన్నికలు పూర్తిచేయుటకును తీర్మానింపబడెను. తాలూకాబోర్డు ఎన్నికల విషయమైయున్న, అభ్యర్థుల నిర్ణయించుటలోను, తదితరవిషయము లన్నిటిలోను పని నడిపింపబడుట యీసంఘకార్యనిర్వాహకవర్గమునకు సర్వాధికారమియ్యబడెను. తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలకు ఏయేపేర్లు నిర్ణయింపబడెనో స్పష్టపడకపోవుటచేత ప్రస్తుతము తాలూకా బోర్డునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనిర్ణయించుట అపుచేయడమైనది. ఈసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గము యీనెల 8 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు సమావేశమగుటకు తీర్మానింపబడెను.

కాకినాడ తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలకు కాంగ్రెసుపక్షమున అభ్యర్థులుగ నుండవలసిన వారందఱును యీక్రింద నుదహరింపబడినరీతిగా దరఖాస్తు సంతకములు చేసి పంపవలెను:—

కాకినాడ తాలూకాబోర్డు అభ్యర్థుడైన నేను ఈ దిగువ నుదహరింపబడిన వాగ్దానముల చేయుచున్నాను.

1. (క) కాంగ్రెసుసభ్యుడుగా నుండెదను.
- (X) భుక్తు నూలుబట్టలను ఎల్లప్పుడు ధరించెదను.
2. తాలూకాబోర్డు వ్యవహారము లన్నిటిలోను కాంగ్రెసు పార్టీ మెంబర్లలో అధిక సంఖ్యావల తీర్మానమునుబట్టి నడచుకొందును.
3. కాంగ్రెసు నిర్మాణ కార్యక్రమము అమలులోపెట్టు విషయములో తాలూకా కాంగ్రెసుకు మిటివారు ప్రత్యేకముగా చేయు తీర్మానముల నామోదించి అమలులో పెట్టెదను.
4. అన్ని యెన్నికలలోను మూలో మాకు ఏకాభిప్రాయము కలుగనియెడల తాలూకాకాంగ్రెసుకు మిటివారి తీర్మానమును శిరసావహించెదను. నన్ను ఎల్లప్పుడు నిలవపట్టినగాని రాజీనామా యిచ్చునమనిగాని తాలూకాకాంగ్రెసు కమిటీ వారు కోరినప్పుడు అట్లు చేసెదను.

సంతకము.

ధర్మవరము తాలూకా రైతుల

మహాసభ

(ఒకవిలేఖరి)

పై మహాసభ 2-8-25 వతేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకాలమున శ్రీయంత జి. వేదాంతారావుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. నుమారు 300 మంది రైతులు వివిధ గ్రామముల నుండి వచ్చియుండిరి. అందు యీక్రింది తీర్మానములు గావించబడినవి.

ధర్మవరము తాలూకాయందు దండెటను సరిగా వానరుయొకపోయినను ధర్మవరము, గొల్లూరు, హంటిమద్ది, ముప్పికోవిల న్యావద్దల, ఆపరాశ్వరువు మొదలగు చెరువులు ఆకస్మిక వర్షమువలన నిండుట జూచి, తాలూకాయంతయు కుభిత్తును గానన్నదని సర్కారువారుతలచి డ్విమబాధితమని ప్రకటింపబడిన 25 గ్రామములలోనున్న మిగతా గ్రామములలో గడచిన సంవత్సరమున నిలవబడిన ఖుష్కీరూకలను యీసంవత్సరము కిస్తురూకలతో సహా వసూలు చేయవలెనని యుత్తరువుచేయుట అన్యాయము, అధర్మమును గాన సదరుక్షత్రపును రద్దవలెనని అన్ని గ్రామములలోను ఖుష్కీరూకలను మాఫీ చేయవలెనని ప్రభుత్వమువారి నీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

2. ఈక్రింద కనుబడిచిన 25 గ్రామములను డ్విమముచే నెక్కువగా పీడింపబడినవని ప్రభుత్వమువారే తలచి వెనకటి సంవత్సరము నిలుపుటచేయబడిన ఖుష్కీరూకలను గాజోవు సంవత్సరమువరకు ఆపుటచేయును ఉత్తరువుయిచ్చి, ఈసంవత్సరపు కిస్తురూకలను వసూలుచేయవలెనని ఉత్తరువుచేయుట యంతమాత్రమును సమంజసముగా లేదనియు, ఐదుకట్టివాకి తీర్పులేని నిష్పత్తికీయించుండు చీదరైతు యీసంవత్సరపు కిస్తురూకలనుమాత్రము యేరితని చెల్లింపగలడను ఆలోచనచేయక గవర్నమెంటువారు యిట్టియుత్తరువు జేసినందుల కెంతయు నీసభవారు చింతింతు, కడచిన సంవత్సరమున నిలవబడిన ఖుష్కీరూకలతో బాటు యీసంవత్సరపు కిస్తురూకలను బూర్తిగా మాఫీచేయవలెనని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

- (1) రావులచెరువు (2) చిగిచెరువు (3) ఆపరాశ్వర్య (4) ఓబరాపురము (5) సంగాల (6) కుమ్మల (7) దర్శిమల (8) పోతుల నాగేపల్లి (9) కనుముక్కల (10) చెన్నే కొత్త (11) నాగిసముద్రము (12) పూలేటిపల్లి (13) మల్లాకాల్య (14) మేదాపురము (15) గంతిమరి (16) చిన్నచిగుళ్లరేవు (17) ముమ్మారు (18) పిన్నధరి (19) నిడిగల్లు (20) గరికేలపల్లి (21) బల్లపల్లి (22) మాల్యవారి (23) తాడిమరి (24) పేరూరు (25) కాదులూరు.

3. ధర్మవరము చెరువు వరుసగా నాల్గవసంవత్సరములు నిండక పోవుటచే ధర్మవర గ్రామరైతులు మిక్కిలి బాధకొని యుండుట వలనను, ఈసంవత్సరము చెరువు విండినపుడు వ్యవసాయమునకు గావలసిన పనిముట్లు, పశువులు, విత్తనపుగింజలు లేకపోవుటచేతను వానిని నేకరించుటకు గావలసిన ద్రవ్యము చేతలేకపోవుటనుప్రభుత్వమువారు గమనించికావరూపము స్వల్పమై యెటులును బురుగుముగా యిచ్చియుండియు, యీసంవత్సరము ఆరంభమునుండియే (ఫిబ్రవరి) వసూలుచేయుట కుపక్రమించుట జూడ రైతుయొక్క బాధను ప్రభుత్వమువారు సరిగా గ్రహించలేదని యీసభవారు తీవ్రప్రాయపడుచు, ఋణబాధతోను, నేర్వపుఖర్చులతోను మిక్కిలి పీడింపబడుచుండు రైతులు పంట యింట్లచేరువరకు కిస్తురూకలను చెల్లించలేనిస్థితియందుండుటచే ఏప్రిల్ నెలాఖరువరకు ధర్మవర గ్రామమున పన్ను వసూలును నిలుపుదల చేయవలెనని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

(ఆ) కడచిన సంవత్సరము పైతీర్మానములోని గ్రామమురైతులకు బావులను క్రవుకొనుటకును, విత్తనపుగింజలకును, పశువులగడ్డికిని, పశువులకానుటకును యిచ్చిన తీకారూకలను రాజోవు సంవత్సరమువరకు నిలుపుదల చేయవలెనని యీసభవారు గవర్నమెంటువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

4. ఈతాలూకాయందు సాధారణముగా వర్షము తడియక వ్యవసాయమునకు గావలసినంతటియధారము లేకపోవుటచే, ఉండిన కొంచెపునీరుతో నొక నెంబరులో నేటి నొకకొంత భాగమును పండించుకొనుట సర్వసాధారణము గనుక స్థాని నెంబరుకు పన్నులను వసూలుచేయక యంతమాత్రము వంట పెట్టబడియుండునో యంతభాగమునకు మాత్రము పన్ను వసూలు

చేయుటలు ఉత్తమములను చేయవలసినదిగా ప్రభుత్వమువారిని యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

5. పైతీర్యాసములను అధికారులకు నివేదించుట కీర్తిని వారిని రాయబారముగా పంపుటలను తీర్మానింపడమైనది.

మ, రా, శ్రీ, 1. హట్టికొరకాపుగారు 2. చిందులూరు రామచంద్రయ్యగారు 3. గోర్కాటి శివాశెట్టిగారు. 4. రామాచారిం వెంకటసుబ్బయ్యగారు 5. యజ్ఞంబు హనుమంతరావుగారు 6. బహన్న గారి పద్మనాభయ్యగారు 7. మల్లెల నరసింహగారు 8. బండ్లపెద్ద వెంకటస్వామిగారు 9. కోడేకండ్ల శేషప్పగారు 10. ప్యాయిదిండి దాసప్పగారు 11. చంచాని వెంకటశెట్టిగారు 12. తుమ్మల చన్నప్పగారు. 13. పాపిశెట్టిగారి పక్షిరప్పగారు.

కొల్లూరు గుంటూరుజిల్లా (ప్రత్యేక విలేఖరి)

గ్రామమునకు తూర్పునకు కాలనలో నీళ్లు తగ్గిపోయి ప్రస్తుతము మోకాలలోతుగా నున్నది. గ్రామములు యింకను యానీటి నే నుంచి నీళ్లు కై యుచుండెడివిగానున్నాయి. యూనియన్ వారు తేవున ప్రభాగమున గొడ్డుపిగుట బట్టలుకుట్టుచున్న గు పయలు జుగగుండ జూడగలయినని హెచ్చరించుచున్నాను.

యూనియన్

ఈ గ్రామ యూనియన్ వారు బజారులను పరిశుభ్రముగా తుడిపించుచున్నట్లు లేదు. భాగవతుం వారి వీధిలో కంకర తోలి చాల కాలమైనను కోళ్లు యింతవరకు వేయకుండుట విచారకము. బండరాకపోకలకు అభ్యంతరమేగాక నడచుటకునూడ నష్టముగా నున్నది.

గొప్ప వివాహము

ప్రైవేట్ కళాభిమానములలో మూఢ ముండుటచే ఈ మాస మందే వివాహములు జాప్తిగాలియినవి శ్రీయంత నైవేధం వెంకటేశ్వర్లు గారియింటి నుండి వివాహము అతివైభవముగ జరిగెను. అగ్ని సంకర్షణమునకెల్ల కుమారునకు గొప్ప కట్నమునుకుమార్తెకు 4 యేకరములుజరిపించెను. ఇచ్చట ముఖ్యముగ చెప్పవలసిన విషయ మొకటిగలదు. ఈ గ్రామములో నతివైభవముగ జరిగిన శెండ్లిండ్లు చాలగలవు. వెంటేశ్వర్లుగారు ఆంధ్రదేశములోగల పెరువదిన పండితులను, సంస్కారులను ప్రత్యేకముగా నాహ్వానములపి విలిపించెను. దక్షిణాదిన మాయవరము కుంభకోణమునుండియు గొప్ప ఘనాపాటిలో వచ్చిరి. వారు ఆంధ్రులే. ఇచ్చట కృష్ణాతీరవాసులే. చాలకాలము క్రిందట దక్షిణాదికి వెళ్లి యుచున్న నెలచిపోయిరి. కృష్ణా, గోదావరిజిల్లాల నుండియు నూడ ననేకమంది పండితులు దయచేసిరి. ఉచ్చినవారికి భోజనము చావులు, గొప్పసంభావనల నిచ్చి వెంకటేశ్వర్లుగారు సక్కిరించిరి. ప్రతిదినము పాకగలతోడను తాగింతులు తర్కవాదములతోను పండితుల యిట్లుగోష్ఠితోడను కాలము గడచెను.

మూడు రు 400 ను వెచ్చించి సుంటూరునుండి బోగము మేళము యేల దెప్పించిరి దలియరు. 400 లు యిటు వెచ్చించుకొని పంకితవిశ్వాంసులగూడ రప్పించి సంగీతకళనుగూడ వెంకటేశ్వర్లుగారి పాపించియుండిన వివాహము సర్వాంగముం దరముగా నుండియుండెడిది.

హైస్కూలు

జిల్లాబోర్డువారి ఉన్నత విద్యాలయమొకటి యిచ్చట గలదు. పాకశాల భవనములో కొంతభాగము కిక్కిరింపుటచే పడగొట్టుబడినది. నూతనభవన నిర్మాణమునకై పని జరుగుచున్నది. మా పాడ్ మాప్తుగారు తదితర యాపాధ్యాయులు పాకశాల పుద్గిస్తే బహు కృషిపట్టుచున్నారు.

జాతీయపాఠశాల

అసహాయాద్యమనములలో నిచ్చట నొక జాతీయపాకశాల స్థాపించబడినది. నేటివరకు యిది నిరంతరపుద్గి నొందుచున్నది. దీనికి కారణము స్వాతంత్ర్యాగ్రయము, నిగద్ధియనగు శ్రీయంత బ్రహ్మాండం వరకంపంగారి నిరంతరకృషియే దీని యధిపతికి కారణము. గ్రామముల సహాయముతో వారు పాకశాల పునవరముల నడపుచున్నారు. పాకశాలయందు రాత్రిగానము వినుబడుచున్నది. బాబురు జాతీయములయిన పాకముల నేర్పుకొనుచు స్వాతంత్ర్య వాతావరణమునందు మెలంకుచున్నారు.

భీమవరము (స్వకీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు ప్రచారము

మార్చి 2:—బంధుగుండి శ్రీమతి మనహా కమలమ్మగారు, ద్రోణరాజు లక్ష్మీబాయిమ్మగారు ఇక్కడనున్న కాంగ్రెసు సభ్యులను కేర్పించియు, ఖడ్గదనమ్మియు ప్రచారముగావించియుండిరి. నుమారు 60 మంది శ్రీసభ్యులను కేర్పియుండిరి. కీర్తికేళులైన పోమేశ్వరరావుగారు ఇక్కడ తాలూకాకాంగ్రెసు సభకు కార్యదర్శిగా నుండి ఎంతయో శ్రద్ధవహించివచ్చిరి. వారిసోదరుడు మరెయ్యకరినవరిని ఇంతవరకు ఎన్నుకొనియుండలేదు. తిలకుస్వరాజ్యనిధికి రు 4/- జన్మలముడక శీతాతామయ్యగారు తమకొమారుని నివాహసందర్భమున కట్నము చదివించిరి.

ఖడ్గదనప్రచారము

తాలూకా ఖడ్గదన నిలయములో గడచిన మాసములో రు 700/- ఖడ్గదన అమ్మబడినది. కొల్లూరు బట్టలేకపోవుటచే ఇంతకున్నవ అమ్మకమైనది. ఖడ్గదన సంఘమువారు ఇంతకన్న ఎక్కువప్రయత్నముచేసి ఎక్కువఖడ్గదనము ఉత్పత్తిచేయుదురని నమ్ముచున్నాము.

తాలూకా బోర్డు

ఈతాలూకాబోర్డు ప్రాథమికులకు ఈతాలూకాలో పడవు లంతమవును. ఈనెల 7 వ తేదీని ప్రాథమికుల ఎన్నికలకు నామినేషనులు పుచ్చుకొనబడును. భీమవరము, వీరవాసరము, లంకలోడేరు, ఎండగండి సర్కిలులకు 28.2.25 వ తేదీనిన్ని, సీసలి, ఉండి, ఏలూరుపాడు, గణపవరము, నిడమర్రు సర్కిలులకు 28.3.25 వ తేదీనిన్ని ఎన్నికలుజరుగును. 30.3.25 వ తేదీని వోట్లు లెక్కపెట్టబడును.

జిల్లా సంఘమువారు లోకలబోర్డులలో కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు చేరునట్లు ప్రయత్నము చేయుటకుగాను ఒక ఉపసంఘము నేర్పరచియున్నారు. ఆ ఉపసంఘమువారు ఇప్పుడయినను తాలూకాలో ప్రచారముచేసి సర్కిలులో నొకసభగావించి రెండుసార్లు తమవోటు నెలది కీయవలసినదియో దానినిగురించి ప్రబోధముగావించిన తగినంతమంది కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఎన్నుకొనబడుటకు విలువైనది.

జమాబంది

ఈ తాలూకా జమాబంది ఈ సంవత్సరము పెద్ద కలెక్టరు తరపున పర్సనల్ ఆసిస్టెంటుగారిచే చేయబడినది. వీరు సామ్యుంగ, రైతుల మొదల వారిచి వారికి న్యాయమనితోలి నట్లు చేయుచుండిరి. ప్రజలందరను ఇట్టి జమాబంది యొద్యోగులను చూచునని సంతసించిరి వీరు రైతులను తమ యిట్లుండులను స్వయముగా చెప్పకొనివలసినది హెచ్చరించుచుండెడివారు.

ఇతరవిషయములు:—శ్రీయంత నులబట్ల నుబ్బారాయణుగారు 1921 వ సంవత్సరములో గాంధీగారి ఆభిప్రాయ ప్రకారము తమస్థితివదలని వదలి తిరిగి బెల్గాము కాంగ్రెసు అయిన వెనుకకేమిచ్చి తిని స్వీకరించి భీమవరములోనే ప్రాప్తిని చేయుచున్నారు.

మాగంటి బాపిసేనుగారు ఈ గ్రామము దయచేసి మ్యాజి కోలాంతరు ప్రదర్శనముతో హిందూదేశము, ఆమెరికా జపానులకుగల తారతమ్యమును జూపిరి. వారు ముఖ్యముగా మనదేశములో ముడిపెట్టువులు ఇతర దేశములకు వెళ్లి తిరిగి మనదేశమునకే తయారైన వస్తువులుగావలసినది మన దేశములో తయారైన వస్తువులన్న ఖరీదులు తక్కువగా ఉండుటను బోధపరచిరి. మన దేశములో ఇట్టి వాయి ప్రజలలో ఉత్సాహకైకలిగిండుట కెందరో వశ్యమైయున్నారు. శ్రీయంత బాపిసేనుగారు చేయుచున్న పని ఎంతయు ప్రశంసనీయము. వీరుకున్నలోకానుభవమును శాస్త్ర జ్ఞానమును ప్రజలకు వెల్లడి చేయుటకు గాను ఒక పత్రికను స్థాపించవలెనని అనేకమంది స్నేహితులు ప్రోత్సాహపరచిన మీదట వీరంగీకరించిరి. ఆందులకు వలయు మూల ధనము సమకూర్చుటకు విశేషవంతులగు ప్రజలు తోడ్పడుచుగాక.

మోటారుకారులు

నేటివరకు ప్రజలకు ఎక్కువ హానికరముగానున్నది. కడచిన మాస వారములో భీమవరములో న్యాయవాది పనిచేయుచున్న కడపిండి బాపిరాజుగారు పెంటపాడువద్ద తమస్వగ్రామమునుండి ఎచ్చుమండగా రెండుమోటారులు ఒకచానికంటే మరియొకటి ముందువెళ్లవలెనను ప్రయ

త్నములో కోడ్లు సన్నముగానుండుటచే వెనుకబడి ముందుబండికి తగిలి ముందుబండిలో కూర్చొనియున్న రాజాగారికాలు చెట్టునకును బండికిని మధ్యపడి గానుగలోపడిన చెరుకుముక్కవలె పిప్పియినది. వారిని తక్షణమే తమకుతమపత్రికి తీసికొనివెళ్లిరి. అక్కడ కాలు (మోటారును క్రిందిభాగములోపై చేయబడినది. వైద్యులు ప్రాణాపాయములేదని చెప్పుచున్నారు. మోటారును ప్రైవేట్ ఆజాగ్రత్తగా నడుపుటవలన ఇట్టి కష్టము లేన్నియో కలుగుచున్నది.

భీమవరంతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘసభ

భీమవరముతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ సామాన్య సభ యీనెల 15 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు తోర్రెడ్డగ్రామములో జరుగును.

ము. సుబ్రహ్మణ్యము,
కార్యదర్శిగాను

మద్రాసు యూనివర్సిటీ సెనేట్ మెంబర్లకు,
విజ్ఞప్తి

ఈనెల 16 వ తేదీ మన మద్రాస్ యూనివర్సిటీ సెనేట్ మీటింగ్లో శ్రీయంత పి. వి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు “మాదుసంవత్సరముల సక్సెస్ గల స్కూల్ టీచర్లు ఇంటర్మీడియేట్ మున్నగు మన యూనివర్సిటీలోపరిశీలనకాశీబలోఁ జదువు నవిసరముకేకయే పోవచ్చు” నను తీర్మానమునుపాదించుచున్నారు. ఇది యెంతయువన్యాయము, అనవసరమునయిన తీర్మానము. ఇట్టితీర్మానమును ఇండియాలోని యితర యూనివర్సిటీలన్నియు చిరకాలమునకు ముందేచేసి యచటి స్కూలు టీచర్ల నేకాక స్కూల్ ఇన్స్పెక్టర్లతో అభిప్రాయముగా వారు సక్రమముగా విద్యాభివృద్ధిని, వేతనాభివృద్ధిని బొందుచున్నారు. అట్లే మన యూనివర్సిటీ నే నేట్ మెంబర్లను శ్రీయంత అయ్యగారి తీర్మానములోని “స్కూల్ టీచర్లు” అనుమాటను “స్కూల్ టీచర్లు, స్కూల్ ఇన్స్పెక్టర్లతో అభిప్రాయము” అని మార్చి యామోదింప బ్రార్థించుచున్నాను.
(ఒక చీద యుపాధ్యాయుడు)

శుద్ధిసభ

1925 సం॥ మార్చి 1 వ తారీఖున యేలూరు శుద్ధి భవనమునందు సంస్కర్త రాయుడు గంగయ్యగారు అయిదుగురు శ్రీస్త్రవులను సంస్కరించి హిందూమతమునందు చేర్చిరి. వీరిలో యిద్దరు మొగవారు, ముగ్గురు స్త్రీలైయున్నారు.
(ఒకవిలేఖరి.)

స్వరాజ్యవాదులవిజయము

తంచిగారు మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభాధ్యక్షుల
పదవి కెన్నుకొనబడుట

వాగపురము, మార్చి 4:—సంవత్సరమునకు పదివేలరూపాయల వేతనముపై స్వరాజ్యవాదియగు తంచిగారు మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. తంచిగారికి 41 వోట్లును ఖానుబాదూరు అబ్దుల్ రహీం గారికి 20 వోట్లును, వేయబడినది. వాయుడుగారు అభ్యర్థిత్వమును ఉపసంహరించుకొనిరి
(ఆ.ప్రె)

ఆలిపూరు బాంబుకేసు

ముద్దాయాలు అపీలునందు శిక్షింపబడుట

కలకత్తా, మార్చి 4:— మందుగుండు సామానులు ఆక్రమముగ అనగా లైసెన్సు లేనిది ముద్దాయాలను జనోదారా బహదూర్, అబానీ భట్టాచార్యులు గార్లవద్ద గలవని ఆలిపూరు సెషన్సుజడ్జిగారిచే విధింపబడిన శిక్షపై ప్రోక్యవందు అపీలు చేయబడి న్యాయమూర్తులు స్కూల్బోర్డు పి. వి. ఘోషగార్లు ముద్దాయాలను సేరస్థులని శిక్షించిరి. మొదటి ముద్దాయాకి పదిసంవత్సరములును రెండవముద్దాయాకి యేడుసంవత్సరములును దీర్ఘపాఠకవాసశిక్ష విధించిరి. (ఆ.ప్రె)

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి మదరాసు.

నమ్మకముగ కృతమాది నగలుదొరకు స్త్రానము
ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకలు అడ్డగ
వైకాలు మొదలగు బంగారు నగలున్ను, నవరత్నములు వేసిన అనేక దీర్ఘ అడ్డగలు, జడవిళ్ళ
లు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనములు, పతకములు, మొదలగునవి వెండి రైలు
కూజాలు, టంబ్లర్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపిసెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులున్ను అనేకరకములు
కాళ్ళుగొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగార
మునకున్న చాడవేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

(ప్రాప్తి) బుద్ధి:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

1597

శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు

టెలిఫోను నెంబరు 148

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని
నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మెసలగునవి నేర్పబడును.

మరియు మోటారుబండ్లు మరమతులు, రంగులు వేయుట
వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.

యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీ
ర్ల చే ఇయ్యబడును.

అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివర
ములు తెలియగోరువా రీకిందివిలాసమునకు వ్రాయులయును.

మేనేజరు,

సిటీ టాక్సికంపెనీ, 1736

2/3 ఆంపర్స్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.

((బాడ్రేకు పడనుటిఫిఫి))

డైరీబుక్కు (1925) ఉచితము

ఆయుర్యేద వైద్యసంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్సచేసికొనవచ్చును.
ప్రతిగృహమందును, ప్రతివైద్యునియొద్దను యుండవలెనది.

1 భాగం రూ 1-4-0. 2 భాగం రూ 1-12-0.

8851 ఆయుర్యేదచంద్రిక:— ఆరోగ్య, జ్వర, కస్తూరజ్ఞా.
చికిత్స మొ॥ వ్రాయబడుచుండును. సం॥ చందా రూ 2-8-0.

పి. ఇ. ఏ. అండు కో, ఆయుర్యేదనమాజం,
మాడి యుచితము. వెండి- నెల్లూరుజిల్లా

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

80 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

శిలగులభద్రు! (పోస్టుఖర్చులపత్రేకము) గుణభద్రుడు!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి కైత్యకాల
మాత్రలు దివ్యామృతము. అత్యర్థము, అరచి, ఆపులింకలు,
అన్ని మాద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలతయము, పిక్కలు, సావ్యములు, శిరస్సు,
వ్రేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు కలిగిడి నొప్పి
లను బోగొట్టి తేహమును మంచి యారోగ్యమునకు
వెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవార నొప్పులను వెంటనే
మాన్యును. యిందు అనేక ఔషధులు చేరినవి. అనుభవము
గల జ్వరముగుణచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్ప
వచ్చును. పిక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్యేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమాల, ఎలకపర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

సుఖభోగిత్వైలము

డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0

అన్ని విధముల పుండ్లకును, కొరకు పుండ్లకును ఈ
తైలము ఉపయోగించును. ఈ తైలమును రాచిన పుండ్లు మానును
లోపలికి మృతలను తివలయును. అన్ని గాయములను మాన్యును
కాన సామాన్యమైన గాయములకును వాడవచ్చును.

అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి-మదరాసు

కామి ని యా నూ నె

వెంట్రుక లేతందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలువి ద్వ్యవపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ నొందలువెట్టి పూర్తిగ
పాడగును అల్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజ
ముల గాపాడుకొనుదు. వెంట్రుకల కేదాద్యమున్నను మాన్పి ఈ
దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును.
కబచరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రవరచును
బుడ్డివెల 1 రూపాడయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

ఏపీచార్టీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రీజిస్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏసువాసన ద్రవ్యము లేక

ఆత్మరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0

1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0

1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0

మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందుసరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింప
బడును. లేకున్న సోలంపిశెట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 కాన్యానూరు, బొంబాయి అని వ్రాసిన జడయగలరు.